

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908(497.4)
KLASJE
2009

352(497.4 Ivančna Gorica)



120090191,5

COBISS

KNJIŽNICA GROŠUPLJE

Poštna plačana pri pošti
1295 Ivančna Gorica

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA
CESTA II. GRUPE ODREDOV 17

1295 IVANČNA GORICA

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica

Številka 5

letnik 15

junij 2009



LaMaS

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente...

Programi za podjetja in sam. podjetnike...
...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si>

e-mail: lamas@lamas.si



Slovesno odprtje krožišča v Ivančni Gorici ob občinskem prazniku

ČAS ŽETVE – TAKŠNE IN DRUGAČNE

Poletje prihaja, žitna polja zlatijo in zorijo, polno klasje napoveduje skorajšnji čas žetve in mlačve – vse obenem. Čeprav na poljih ne boste srečali žanjic in po domačijah ne bodo peli cepci, vsi skupaj upamo, da bo letina rodovitna in da bo trud kmetov bogato poplačan. Pozeba je prizanesla, upajmo, da bo tudi toča.

Želi smo že na širokem evropskem političnem polju, tokrat smo Slovenci že drugič volili poslance v evropski parlament. Kako evropsko se počutimo na našem koščku pod Alpami, govorijo rezultati o volilni udeležbi. Svoje slovenstvo in evropejstvo proslavimo vsaj ob spominu na osamosvojitvene čase in ob dnevu državnosti 25. junija.

Pa še ena žetev poteka te dni – šolska, in z njo spet začetek težko pričakovanih počitnic, dopustov in brezskrbnih dni. Naj bo v njih veliko prostora za tiste lepe, preproste reči, ki med letom ostanejo na stranskem tiru – za prijazen obisk in klet, za pisanje razglednic in ne nazadnje za igro, ples in pesem. Saj se vidimo na tradicionalnih igrah v letnem gledališču na Muljavi in jubilejnem Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu, mar ne?

mš

KULTURNO DRUŠTVO MULJAVA
JOSIP JURČIČ:

KLOŠTRSKI ŽOLNIR

GLEDAlišKA PREDSTAVA NA PROSTEM
DRAMATIZACIJA: DANICA KASTELIC
REŽIJA: TATJANA LAMPRET
SCENA: DORE JUŽNA

PREMIERA: PETEK, 19. JUNIJA 2009, OB 21. URI
PONOVITVE: SOBOTA, 20. JUNIJA, OB 21. URI
PETEK, 26. JUNIJA, OB 21. URI
SOBOTA, 27. JUNIJA, OB 21. URI
PETEK, 3. JULIJA, OB 21. URI
SOBOTA, 4. JULIJA, OB 21. URI

LETNO GLEDALIŠČE OB JURČIČEVI
DOMAČIJI NA MULJAVI
PRIJAZNO VABLJENI



Prva evropska dirka v Šentvidu uspela

ŠENTVID PRI STIČNI
20.-21.06.2009

SOBOTA, 20. JUNIJ 2009
20.00 KONCERT ZAMEJSKIH
ZBOROV V OŠNOVNI ŠOLI
FERDA VESELA ŠENTVID

NEDELJA, 21. JUNIJ 2009
9.00 GENERALKA
12.00 SLAVNOSTNA POVORKA
13.15 KONCERT ZDRUŽENIH
PEVSKIH ZBOROV
IN PRENOS TV SLOVENIJA

SLAVNOSTNI GOVORNIK:
mag. IGOR TERŠAR, direktor JSKD

40.
TABOR SLOVENSkih
PEVSKIH ZBOROV



Letošnji občinski nagrajenci



Foto: Studio Markelj

ignac.cugelj@siol.net
www.cugelj-sp.si

CUGELJ

PVC OKNA
IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102, Ivančna Gorica
tel./faks 01/7878 535
gsm: 041 757 055

NOVO! RAZSTAVNI SALON
BTC Ljubljana/PTC Diamant, 2. nad., tel.: 01/54 76 526

IZDELAVA IN MONTAŽA

SENČILA OVEN

• ŽALUZIJE
• ROLETE
• TENDE
• LAMELNE ZAVESE
• PLISE ZAVESE

Tomaž Oven s.p.
Pot v resje 1, 1295 Ivančna Gorica

GSM: 031/679-079
Tel./fax: 01/7878-266

ZLATARSTVO
TADINA

CENTER ŽOLNIR, Ivančna Gorica

Tel.: 01/78 78 572

Delovni čas: od 8. do 19. ure
Ob sobotah je prodajalna odprta od 8. do 12. ure.

www.zlatarstvo-tadina.com

www.tesnila-altes.si

altes

TESNILA za HIDRAVLIKO
in PNEVMATIKO

ALTES d.o.o. PE Grošuplje
Kolodvorska 11, 1290 Grošuplje
tel: 040 302 324, fax: 01 787 8557
e-mail: info@altes.si

V IVANČNO IN IZ NJE SKOZI NOVO KROŽIŠČE

28. maja 2009 je potekala otvoritev prvega krožišča v občini Ivančna Gorica.

V sklopu praznovanja občinskega praznika je bila 28. maja slovesna otvoritev ivanškega krožišča. S tem dejanjem se je končala dolgoletna zgodba o prometni rešitvi na mestu križanja glavnih prometnic. Lahko rečemo, da je bila tega dne dokončana gradnja avtoceste skozi Ivančno Gorico. Od ključnega dejanja na poti izgradnje avtoceste, podpisa t. i. protokola konec maja lanske leto, je do otvoritve minilo natanko leto dni.



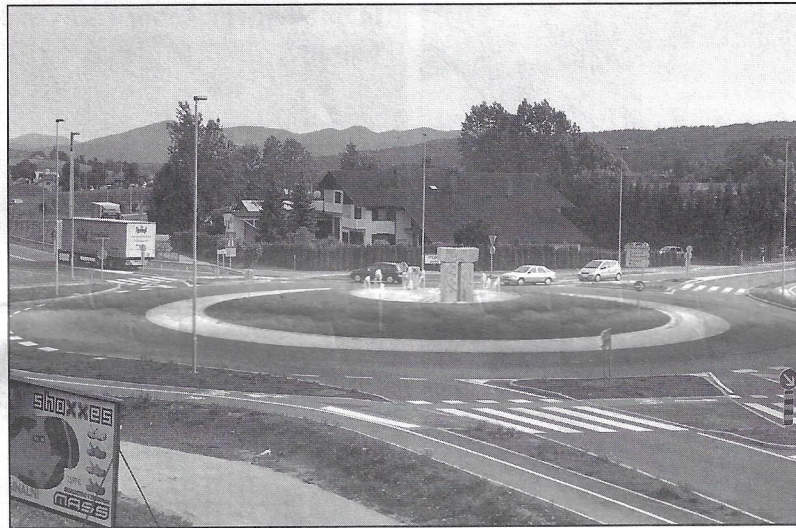
Na slovesni otvoritvi so sodelovali tudi otroci iz naših vrtcev, ki so pokazali da so tudi oni udeleženci v prometu.

Ob novem krožišču je najprej zai-grala pihalna zasedba Godbe Stična, potem pa je zbrane nagovoril župan Jernej Lampret. Pred številnimi gosti, predstavniki sofinancerjev gradnje, izvajalcev del, projektantov, občinskimi svetniki, podžupanom Dušanom Strnadom, državnima poslancema Petrom Verličem in Milanom Zverom, je župan najprej spregovoril o Josipu Jurčiču, katerega besede »Jaz sem doma, kjer so dobri ljudje« so vklesane v kamnit steber sredi krožišča. Predstavil je dolgoletna prizadevanja naše občine za primerno razrešitev prometne situacije v Ivančni Gorici, ki je nastala po izgradnji avtocestnega priključka in obvozne ceste v smeri proti Šentvidu. Pred letom dni je bila ob praznovanju občinskega praznika podpisana posebna listina, s katero so se Ministrstvo za promet, DARS, Direkcija

RS ceste in Občina Ivančna Gorica zavezali, da bodo sofinancirali vsak svoj delež izgradnje krožišča. Do podpisa pogodbe je jeseni lanske leto

tudi prišlo, vodilni partner pri izvedbi del je bilo podjetje SCT, izvajalca pa Rekon iz Ivančne Gorice in Cestno podjetje Ljubljana. Pogodbeno vrednost v višini slabega milijona evrov so krili Direkcija RS za ceste v znesku 424.000 evrov, DARS 391.000 evrov in Občina Ivančna Gorica 163.000 evrov. Slednja je za ureditev notranjega dela krožišča namenila še 45.000 evrov. Seveda župan ob tej priložnosti ni spregledal tudi drugih velikih del, ki so se v zadnjih letih opravila na državnih cestah, ki potekajo po naši občini, pri čemer pa je opozoril tudi na načrtovane projekte. Za dokončno razrešitev prometne gneče v Ivančni Gorici je načrtovana zahodna obvoznica po t. i. uparjalniški cesti z železniškim nadvozom pri stadionu nasproti Akrapoviča. Temeljite rekonstrukcije pa bo potrebna tudi regionalna cesta Ivančna Gorica-Biž.

Vsega tega se zaveda tudi direktor Direkcije RS za državne ceste mag. Gregor Ficko, ki je prevzel mikrofona za županom in najprej izrazil veliko zadovoljstvo, da je gradnja krožišča uspešno zaključena.



KROŽNO KRIŽIŠČE V IVANČNI GORICI

Krožno križišče je križišče krožne oblike z nepovoznim, delno povoznim ali povoznim sredinskim otokom ter krožnim voziščem, v katerem se steka več cest in po katerem poteka vožnja nasprotno od smeri gibanja urinega kazalca.

V Ivančni Gorici imamo enopasovno krožno križišče s po enim prometnim pasom na uvozi in izvozi, krožno vozišče pa je enopasovno. Enopasovno krožno križišče je bolj varno kot večpasovno.

Krožna križišča kot tip nivojskih križišč imajo nekatere splošne pozitivne lastnosti:

- visoko raven prometne varnosti
- možnost prepuščanja prometnih tokov velike jakosti
- manjši čakalni časi
- manjši hrup in emisija izpušnih plinov
- manjše posledice prometnih nesreč
- lep videz itd.

Krožna križišča pa imajo tudi določene pomanjkljivosti, vendar naj na tem mestu omenimo zlasti:

- slabo rešitev pri močnem toku levih zavijalcev.

V ivanško krožno križišče prihaja zlasti veliko prometa iz Suhe krajine in iz Trebnjega. Krožišče sicer odlič-

no opravlja svojo nalogo, nastane pa problem, ko se na prehodu ceste čez železniško progo v Ivančni Gorici spustijo zapornice.

Ugotovili smo, da kljub spuščnim zapornicam veliko voznikov, ki pripeljejo iz navedenih smeri, zapele v krožno križišče in ima namen nadaljevati z vožnjo v center Ivančne Gorice. Takšno ravnanje je sicer skladno s predpisi o varnosti cestnega prometa, vendar le do trenutka, ko se krak lokalne ceste krožnega krožišča zapolni z vozili in se promet vozil zaradi spuščnih zapornic ustavi. To pomeni, da po tem, ko se krak lokalne ceste za center Ivančne Gorice zapolni z vozili, ni več dovoljeno zavijati iz krožišča v to smer ter tudi ne zaviti in ustavljati na izvozu iz krožišča v tej smeri. Gre namreč za to, da so tam površine (za pešce in kolesarje), ki lahko kljub temu, da je krak lokalne ceste za center Ivančne Gorice zapolnjen z vozili, nadaljujejo svojo pot, kot tudi za preostale udeležence v prometu, ki ne nameravajo zaviti proti centru Ivančne Gorice. Zaradi navedenega predlagamo voznikom, ki nameravajo oditi v Ivančno Gorico ravno v času, ko so spuščene zapornice, da ko zapeljejo v krožno

krožišče in v samem krožišču opazijo, da je krak lokalne ceste za center Ivančne Gorice (ali kateri koli drug krak) zapolnjen z ustavljenimi vozili, da nadaljujejo z vožnjo v krožišču (naredijo en krog) in se izklopijo iz krožnega krožišča na prost krak lokalne ceste (proti Trebnjemu) in uporabijo druge uvoze v naselje Ivančna Gorica.

Tako bo krožno križišče ostalo prosto in še naprej pretočno za tiste voznike, ki nimajo namena zaviti v center Ivančne Gorice in bi lahko z vožnjo nadaljevali.

Opozorili bi radi še, da policija spremlja promet in ravnanja voznikov skozi ivanško krožno križišče. Glede na to, da gre za novo križišče, prvo večje krožno križišče v občini, bodo policisti voznike opozarjali na njihove nepravilnosti. Seveda pa bodo policisti izvajali tudi represivne ukrepe, če se stanje in nepravilno ravnanje voznikov ne izboljšata.

V krožišču z vozilom ni dovoljeno stati!

Krožišče mora biti vedno prevozno!

Vodja policijskega okoliša
Ivančna Gorica
Rudi Grünbacher

Svoj pogled na nastajanje prvega ivanškega krožišča sta podala tudi predstavnik Zavoda za kiparstvo in avtor kamnitih skulptur, portalnih vrat in sodobnega miljnika, akademski kipar Drago Vit Rozman. Umetnik je s svojim delom želel poudariti pomen, ki ga ima lokacija krožišča. Župan se je ob tej priložnosti posebej zahvalil podjetju Akrapovič za odlitke grbov, ki krasijo steber, sodobni miljnik sredi krožišča, izvajalcem del, posebej domačemu podjetju Rekon, za korektno in kvalitetno opravljeno delo. Odveč ni bila tudi zahvala vsem občanom in uporabnikom, ki

so kazali veliko mero strpnosti in potrpežljivosti, saj je bila gradnja pod prometom zelo zahtevna, k sreči pa je minila brez nesreč.

Novo krožišče je blagoslovil župnik iz Ivančne Gorice gospod Jože Kastelic. Ključno dejanje, prerez traku, pa so ob navzočnosti gostov opravile deklice iz vrtca Ivančna Gorica, ki sta tako simbolno sporočili, da je glavni cilj tovrstnih projektov v družbi zagotavljanje boljšega in varnejšega jutrnjega dneva našim najmlajšim.

Matej Šteh

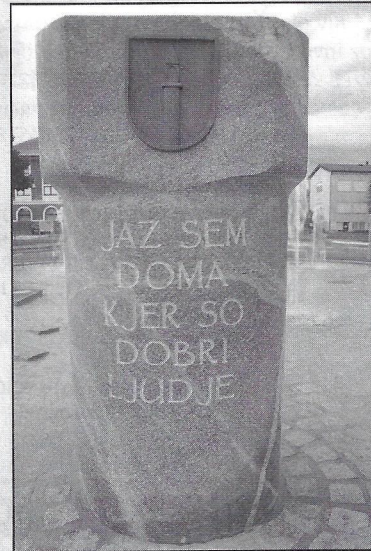
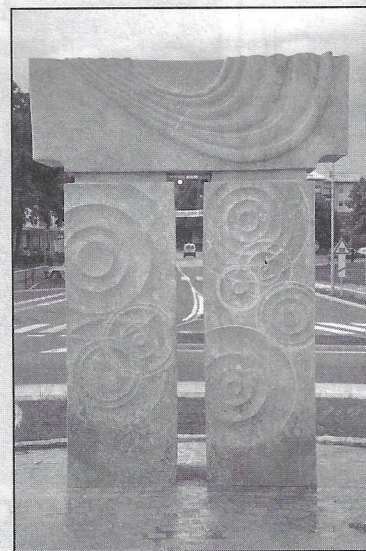
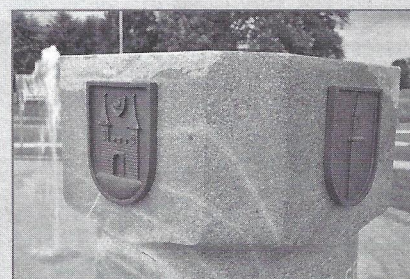
KAJ PREDSTAVLJA NOTRANJI DEL KROŽIŠČA?

Da ima krožišče v Ivančni Gorici poleg prometnega še simbolni pomen, pričajo skulpture iz granita akademskega kiparja Draga Vita Rozmana. Umetnik je izdelal skulpturi na podlagi idejnega projekta, ki ga je za občino Ivančno Gorico pripravil Zavod za kiparstvo. Prvi, manjši kip je avtorska interpretacija antičnega obcestnega miljnega kamna. Tovrstni kamni so bili že v času rimskega cesarstva predpisani za vse ceste, na njih pa so bili vklesani razni podatki, med drugim tudi razdalja do rimskega obzidja in kasneje razdalja do »zlatega« miljnega kamna v središču Rima. Ker je miljnik tudi sicer motiv našega občinskega grba, je bil izbran še za notranjost krožišča. Poleg štirih strani, ki odpirajo pogled na vse smeri naše občine, povezuje ta sodobni miljnik tudi preteklost s sedanostjo in prihodnostjo. Na kamnu upodobljeni grbi Ivančne Gorice, srednjeveške Višnje Gore ter starodavnega samostana v Stični poudarjajo našo bogato zgodovino, dodan pa je tudi grb pobratene občine Hirschaid, ki simbolizira medkulturno in evropsko povezovanje v času Evrope brez meja. Grbi so bili odliti v novi livarni za litje titana v podjetju Akrapovič.

Na miljniku sta vklesana tudi dva napisa. Poleg tistega vidnega »Jaz sem doma, kjer so dobri ljudje«, je še manjši, ki zaznamuje čas nastanka in zveni zelo zgodovinsko; poleg letnice 2009 je namreč še pripis »Postavljeno v času župana Jerneja Lampreta«.

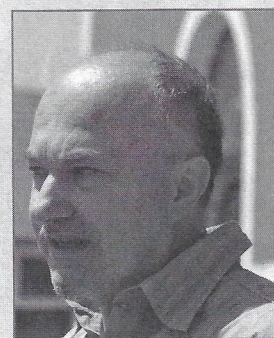
Drugi kip je avtorska interpretacija portala, vrat. Tako kot vrata predstavljajo dobrodošlico slehernega doma, tako naj bi tudi portal na križišču pozdravljal vse, ki prihajajo, in tiste, ki odhajajo iz dežele Desetega brata. Na krožišču postavljeni portal je zato simbol povezovanja poti med seboj, povezovanja ljudi, starega in novega, vsega, kar oživlja arhetipske strukture skozi občutja sodobnega sveta.

Simboličen je tudi vodomet, saj je občina Ivančna Gorica občina dveh rek; Krke in Temenice. Vodomet, ki ga je izdelalo mariborsko podjetje Ponirek, se v nočnem času izklopi, sicer pa voda v vodometu kroži.



BESEDA O AVTORJU

Drago Vit Rozman je bil rojen leta 1961 v Ljubljani. Študij kiparstva je leta 1991 zaključil na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Je pobudnik in sodelavec projektov Voda in kipi (1993–2001). Ustvarja kot samostojni umetnik in kot likovni pedagog poučuje na Šoli uporabnih umetnosti Famul Stuart v Ljubljani. Leta 1991 je prejel nagrado ministrstva za kulturo in leta 1995 nagrado ZDSLU za kiparstvo. Je član ZDSLU, član Kluba kiparjev pri Zavodu za kiparstvo in član organizacijskega odbora kiparskih simpozijev Grosuplje – mesto kipov. Rozman ustvarja in živi v občini Ivančna Gorica, v Trnovci pri Hrastovem Dolu, kjer ima atelje in svoj park skulptur.



Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 781 21 30, fax: 781 21 31, e-mail: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net. Uredniški odbor: Matej Šteh, v.d. glavnega in odgovornega urednika, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Simon Bregar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Nataša Erjavec (gospodinjstva stran), Sonja Maravič, Petra Butkovič, Gregor Štrubelj. Lektoriranje: Simona Zvonar. Oblika: Andrej Verbič. Računalniška priprava: AMSET d.o.o., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 25. v mesecu.

29. maj – praznik občine

OBČINA IVANČNA GORICA JE PRAZNOVALA

Občinski praznik je v vsaki občini gotovo trenutek za pregled preteklega leta in ocenjevanje opravljenega dela. Tudi v naši občini je temu namenjena vsakoletna osrednja svečanost ob 29. maju, prazniku občine Ivančna Gorica. Letošnja slovesnost je spet potekala v dvorani kulturnega doma v Ivančni Gorici, zadnji dve leti pa smo praznovali v šolah v Stični in Šentvidu.



V imenu Lize Juhas Zavodnik je županovo priznanje sprejela predstavnik TD Višnja Gora Frida Zupančič

Ob začetku prireditve so že tradicionalno zaigrali stiški godbeniki, med gosti pa so bili navzoči tudi častni občani. Letos smo med njimi pozdravili tudi Huberta Patzelta iz poobratene občine Hirschaid. Slavnostni



govornik, župan Jernej Lampret, je v svojem nagovoru orisal preteklo enoletno obdobje in izpostavil načrte dela občinske uprave. Posebej je poudaril gradnjo krožišča, saj je le dan pred osrednjo svečanostjo ob občinskem prazniku potekala slovesna otvoritev. V teku je gradnja novega centralnega vrtca, kar pomeni, da bo naslednja proslava ob občinskem prazniku morda v novih prostorih vrtca. Spodbudne so tudi informacije o načrtovanem začetku gradnje prostorov za podružnično šolo in vrtec na Krki, ob vsem tem pa se pričakuje tudi končno sprejemanje novega prostorskega načrta občine. Ob koncu je obveljala županova misel o pravi odločitvi za samostojno občino pred 15 leti.

Seveda je bilo najbolj svečano dejanje večera slovesna podelitev

priznanj in nagrad občine Ivančna Gorica za leto 2009. Letos je bilo podeljeno eno županovo priznanje, ena plaketa Antona Tomšiča in dve nagradi Josipa Jurčiča. Bogat kulturni program, ki ga je povezovala Anica Volkar, se je prepletal s posameznimi podelitvami. Priznanja in nagrade sta podeljevala župan Lampret in podžupan Dušan Strnad. Najprej je župan podelil priznanje dolgoletni turistični in kulturni delavki, predsednici TD Višnja Gora gospe Lizi Juhas Zavodnik. Predsednica Zavodnikova se zaradi bolezni podelitve ni mogla udeležiti, zato je v njenem imenu priznanje sprejela predstavnik društva gospa Frida Zupančič. Plaketo Antona Tomšiča je za 10-letno uspešno delovanje prejelo Društvo prijateljev konj Višnja Gora, torej Tomšičevi rojaki. Plaketo je sprejel v imenu društva predsednik višnjanskih konjarjev Janez Zupančič.



Plaketo Antona Tomšiča je v imenu Društva prijateljev konj Višnja Gora prejel predsednik Janez Zupančič



Letos sta bili podeljeni dve nagradi Josipa Jurčiča. Kdo ne pozna marljivih vaščanov Lučarjevega Kala, ki s svojim delom v Turističnem društvu Grča skrbijo za prepoznavnost vasi in občine Ivančna Gorica. Bronast Jurčičev kip je iz županovih rok prejela predsednica Marija Turk. Po drugi kip pisatelja Jurčiča, ki je bil pripravljen ta večer za slove-

sno podelitev, pa sta na oder prišla predsednik in predsednica šentviških zborov Kulturnega društva Vidovo Gregor Hribar in Jožica Koleča. Moški in ženski pevski zbor Šentvid pri Stični sta minulo leto praznovala 40-letnico neprekinjenega delovanja. Za bogat kulturni program so poskrbele učenke Glasbene šole Grosuplje enote Ivančna Gorica. Nastopile so flautistke Karin Kovaček, Zala Bregar in Tinkara Stražišar ob klavirski spremljavi Evelin Legović in pod mentorstvom Nikoline Kovač Juvan. Seveda so prejem Jurčičeve nagrade na svoj način obeležili tudi pevci iz Šentvida pod vodstvom zborovodij Vanje Erjavec in Urbana Tozona. Na odru ivanškega kulturnega doma pa se je ob tej priložnosti tudi plesalo. Dijaka Srednje šole Josipa Jurčiča Petra Kavšek in Matija Omejec sta gostom pokazala svoje plesno znanje, člani in članice Folklorne skupine Stična pa pod vodstvom Irene Zadel svoj venček plesov.

Prazničen večer petja, pesmi in ponosnega pogleda na društva in posameznike, ki se trudijo s svojim delom in zagnanostjo bogatiti okolje, v katerem živijo, je zaokrožil sproščen klepet ob prigrizku in kapljici rujnega. Do naslednjega praznika.



Nagrada Josipa Jurčiča za šentviški ženski in moški pevski zbor

PREDSTAVLJAMO LETOŠNJE OBČINSKE NAGRAJENCE

LIZA JUHAS ZAVODNIK

Priznanje župana

Za prizadevno in požrtvovalno delo na področju turizma in kulture je prejela na predlog upravnega odbora TD Višnja Gora, na pobudo podpredsednice ge. Anice Petrič ter s podporo Društva upokojencev ter Kulturnega društva Višnja Gora priznanje župana ga. Liza Juhas Zavodnik.

Ga. Liza Juhas Zavodnik je v štiriletnem obdobju kot predsednica Turističnega društva Višnja Gora idejno podpirala različne projekte s področja turizma, vse za to, da bi se obiskovalci dobro počutili v kar se da urejeni in čisti Višnji Gori. Pri tem je vzgajala domačino, da bi bili čim bolj naklonjeni turizmu. Trudila se je ohraniti navade in običaje z delom in programom pri prireditvah, kot so Jurčičev pohod, Anin sejem, prireditve ob dnevu državnosti, podelitev pohval in priznanj za najlepše urejeno hišo in okolico, literarnimi večeri in razstavami. V sodelovanju z drugimi društvi aktivno podpira nove projekte, kot sta Krevsov tek po Polževski planoti ter košarkaški turnir. Delavnost gospe Lize so meščani lahko spoznali in začutili tudi ob oblikovanju in nastanku tržne znamke Višnje Gore (prospekti, razglednice, simboli, razstave, izvirna kuhinjska posušila). Tudi po njeni zaslugi se je društvo povezovalo s programom Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora. Njena velika skrb je bila in je še opazovanje lokalne in širše skupnosti na to, da se v Višnji Gori ohrani javno

kopališče. Kljub spremenjeni in strogi zakonodaji je dosegla vpis kopališča in kampa v zemljiško knjigo, s čimer je bilo nadoknadeno tisto, kar je bilo v preteklosti zamujeno. S svojim dosedanjim delom je odločilno pripomogla k razvoju misli o Višnji Gori kot turistični destinaciji z bogato kulturno in naravno dediščino, kar se je pokazalo tudi ob minulem praznovanju 530-letnice mestnih pravic Višnje Gore.

DRUŠTVO PRIJATELJEV KONJ VIŠNJA GORA

Plaketa Antona Tomšiča

Ob 10-letnici uspešnega delovanja je na predlog podžupana in občinskega svetnika Dušana Strnada ter predsednika Občinske turistične zveze Ivančna Gorica Pavla Groznika prejelo plaketo Antona Tomšiča Društvo prijateljev konj Višnja Gora.

Že deset let člani društva sodelujejo pri vseh pomembnejših prireditvah v občini in izven nje. Prisotni so na Jurčičevem pohodu, občudujemo jih ob dnevu državnosti na Polževem, na tekmovanjih oračev, tradicionalnih blagoslovih konj ter na mnogih kulturnih in drugih prireditvah. Danes njihovo društvo šteje že preko 100 članov in članic.

Ponosni so na jezdece in zapravljenike. Mnogi znani Slovenci iz sveta politike in kulture so že sedeli na njih, da so jih popeljali na prireditveni prostor v deželi Desetega brata. Od predsednika vlade, ministrov, županov do kardinala, nadškofa in ško-

fov, pisateljev in drugih kulturnikov. Njihovo delovanje krasita zlasti odprtost za sodelovanje s konjerejskimi in drugimi društvi ter sprejemanje mladih v svoje vrste.

TURISTIČNO DRUŠTVO GRČA LUČARJEV KAL

Nagrada Josipa Jurčiča

Za 15-letno prizadevno delo na turističnem in družbenem področju je na predlog Občinskega odbora stranke SLS nagrado Josipa Jurčiča prejelo Turistično društvo Grča Lučarjev Kal.

V majhni vasi Lučarjev Kal so na pobudo nekaterih aktivnih vaščanov, med katerimi je tudi žal že pokojni Andrej Agnič, leta 1993 ustanovili turistično društvo. Krajani so že pred ustanovitvijo društva čutili pripadnost in medsebojno povezanost, z nastankom društva in organizacijo prvih prireditev pa se je vas začela tudi razvijati in postajati znana ne samo v naši občini, ampak tudi zunaj njenih meja.

K temu so poleg dela prizadevnih članov in članic iz skoraj vse vasi zagotovo pripomogle številne tradicionalne prireditve, od občinskega tekmovanja v košnji, tekmovanja v sečnji lesa do vsakoletnega zbiranja najpridelkov. Člani in članice s čistilnimi akcijami poskrbijo za življenje v čistem okolju, nabirajo energijo z organiziranim pohodov ter s športnimi aktivnostmi na novem igrišču ob društvenem domu. S svojim dosedanjim delom so že dali neizbrisani pečat kraju in širši okolici.

MOŠKI IN ŽENSKI PEVSKI ZBOR ŠENTVID PRI STIČNI

Nagrada Josipa Jurčiča

Ob 40-letnici neprekinjenega in uspešnega delovanja sta na pobudo Kulturnega društva Vidovo Šentvid pri Stični nagrado Josipa Jurčiča prejela Ženski in Moški pevski zbor Šentvid pri Stični.

Vse se je pričelo decembra 1968 na pobudo gospoda Toneta Kozlevčarja, ki je prav v Šentvidu pričel svojo pevsko pot. Takrat se je vneto pripravljalo na jubilejni koncert Slovenskega okteta in želel, da nastopijo tudi domači pevci. Njegova želja se je uresničila. Naslednje leto šentviški pevci niso le prepevali pri bogoslužju v domači cerkvi, ampak so prvič nastopili pred javnostjo: dekleta in žene pod vodstvom zborovodkinje Mari Bavež, fantje in moške pa pod vodstvom zborovodje Pavleta Žagarja. Rodil se je Tabor slovenskih pevskih zborov in oba zbora sta danes edina, ki sta nastopila na vseh dosedanjih taborih.

V štiridesetletni zgodovini so šentviški pevci pustili neizbrisne sledi. Pesem in pevka kultura sta postali nepogrešljivi sestavini njihovega življenja. Generacije pevcev in zborovodij so se menjale, a pesem šentviških pevcev ni le napredovala, se razvila do te kvalitete, ki jo imajo danes, ampak je razveseljevala ljudi okraj meja naše domovine, oblikovala slovenski nacionalni značaj in ustvarjala prijetne medsebojne odnose med našimi rojaki. Poleg nastopov po raznih krajih Slovenije so obiskali tudi dežele onkraj meje, Avstrijo, Italijo, Hrvaško, Nemčijo, Madžarsko in Francijo. Tradicionalno se udeležijo vsakoletnega pevskega tabora in srečanja zborov iz vseh krajev v Sloveniji z imenom Šentvid. Današnja zborovodja sta Urban Tozon in Vanja Erjavec, vseh 40 let pa v zboru prepevata le Nuša Čuček in Stane Peček.

POOBLAŠČENI SERVIS GASILNIKOV

Janez Borštnik K.D.
Stranska pot 1/1 c, 1290 Grosuplje.
tel.: 01/788 25 30, fax: 01/788 25 31
net: www.gasilni.com
GSM: 041/744 866

- POOBLAŠČEN SERVIS GASILNIH APARATOV
- MERITVE IN PREGLED HIDRANTNIH OMREŽIJ
- TRGOVINA Z GASILNO OPREMO
- TEHNIČNO SVETOVANJE

Delavnica: Višnja Gora

Spoštovani prijatelji Šentvida, spoštovani prijatelji zborovskega petja!

Štiri desetletja smo že skupaj, mnogi izmed vas ste komaj mutirali, danes imate že izostren glas, ki vas je ob vsakem nastopu v Šentvidu potrjeval, da je prav, da povzdignemo pesem in ji damo ceno. Mladostniška leta so za nami, smo zreli, izkušeni in dograjujemo vse tisto, kar z nami prinaša tudi naša organiziranost na državni ravni ali v naših lokalnih društvih.

Lepo je graditi na dosežkih nepozabnih ljudi, ki so v vaših zborih, spoštovani pevci, dajali pridih ljudskosti in hkrati tudi v umetniško vrednostjo iskali svoj motiv po boljšem in dragocenejšem. Pridružili so se jim ljudje, ki so pot glasbenika – umetnika izbrali za svojo življenjsko pot. Spomnimo se imen naših zborovodij, opernih pevcev in ne nazadnje publicistov in novinarjev, ki so znali vam pevcem tlakovati pot do mogočnega odra.

Pred štiridesetimi leti so dejali, naj bo naše srečanje tabor, saj slovenska pesem ni nikoli preveč cenjena, da ne bi bilo potrebno poiskati ob izzivih politike in stroke še boljše okoliščine za pošteno delo in poglobljati spoštovanje pravih vrednot. Če se ozremo nazaj v davne taborske čase, ko se je začela krepiti narodna in državljanska prepoznavnost nas Slovencev, je bila tudi pesem vzvod za naše domoljubje in samopodoba. Burna zgodovina zadnjih desetletij nas je spet uradno pripeljala v Evropo, kjer so zgodovinski tabori še kako dobrodošli v prepričevanju, da mejam navkljub naš narod je tukaj in zdaj. Zato je ime tabora pregloboko ukoreninjeno, da bi ga smeli spreminjati. Tudi naš tradicionalni zamejski koncert na predvečer osrednje prireditve lahko s svojim imenom vzbuja dvom in dileme o poimenovanju. Slovenci, naj si bo na severu ali jugu, na vzhodu ali zahodu, cenijo materni jezik, še bolj ob zapostavljanju, zato se tudi ob padcu nekaterih mej lahko zgledujejo po obdobju njihovih prednikov, ki so kot zamejci storili vse, da so ohranili svoj jezik, zlasti še v slovenski pesmi. Prav zaradi naših tradicij in za spomin na tiste svinčene dni naj beseda zamejci ne tone v pozabo. Spoštovane pevke in pevci. Spet smo tukaj, kjer skupaj oblikujemo program ob pomoči strokovnjakov in zanesenjakov, pri vas v vašem zboru in pri nas v organizacijskem odboru. Zato bi se rad zahvalil vsem tistim, ki jih ne vidimo, pa se vendar čutimo, in tistim, ki tudi institucionalno zaokrožajo naš skupni program, saj sta profesionalizem in amaterstvo popolna le takrat, kadar se prepleta in nadgrajujeta.

Vaše pevsko društvo, ki je odprto v Javni sklad republike Slovenije za kulturne dejavnosti s posameznimi izpostavami in eminentnimi strokovnjaki, ki čutijo odgovornost do velike pevske družine, daje največ. Velika pevska družina, ki ji pripadamo, prihaja v naš Šentvid pri Stični, kjer svoje dodajo še gostoljubni krajan. Nobena politična opcija nas v takem prodornem delu ne more obiti niti nas podceniti. Ob vsem tem nam ostane še vedno to, kar nas je in nas bo združevalo: slovenska pesem, avtonomnost in dobra volja.

V času gospodarskih težav moramo vzpodbuditi kulturni nivo do te mere, da bomo kljub pomanjkanju sredstev še vedno znali oblikovati društveni program in s pesmijo, ki nas je že tolikokrat vzpodbudila, usmerjati razvoj kulture in splošne blaginje. Kultura naj bo še naprej gonilo gospodarskega razvoja.

Spoštovani pevci, kljub težavam v organizaciji si vsi skupaj zagotavljamo bodočnost, saj smo organizatorji in oblikovalci našega tabora mi vsi.

Predsednik Upravnega odbora Tabora
Jernej Lampret

21. seja Občinskega sveta

IZ ZAPISNIKA ZADNJE SEJE

Na začetku 21. redne seje, ki je bila 25. maja, so svetniki in svetnice pod točko vprašanja in predlogi najprej obravnavali poročilo Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ivančna Gorica, ki ga je podal njegov predsednik Nikolaj Erjavec. Po Erjavčevih besedah svet deluje glede na pooblastila in pristojnosti, ki jih ima, ugotavlja pa, da je premalo javnega obveščanja občanov in občan v zvezi z varnostjo v prometu. Zato je Svet med drugim že naprosil uredništvo Klasja za možnost mesečnega objavljanja v redni rubriki, dobrodošle pa bi bile tudi oglasne deske na sedežih krajevnih skupnosti. V nadaljevanju se je na načeto tematiko delno navezovalo tudi naslednje poročilo Policijske postaje Grosuplje. To je bilo obravnavano že na 15. seji oktobra lani, vendar je bil takrat sprejet sklep, da se poročilo dopolni s statističnimi podatki iz preteklih let in z navedbo vzrokov, zakaj je tako nizek odstotek raziskanih kaznivih dejanj. Komandir Policijske postaje Grosuplje Andrej Medvešek je povedal, da je bilo v letu 2008 na celotnem območju PP Grosuplje 1.900 kaznivih dejanj, ena tretjina teh se je zgodila na območju Ivančne Gorice. V poročilu pa so navedena kazniva dejanja po področjih. Najbolj izstopajo vlomi in tatvine. Od skupinskih vlovov so odkrili dve skupini Romov in skupino domačinov, ki vlamljajo. V porastu je tudi trgovanje s prepovedanimi drogami, zlasti marihuano, bolj spodbudni pa so podatki o kršenju javnega reda in miru in prometni varnosti. V razpravi je Sonja Maravič vendarle želela izvedeti podatke o raziskovanosti, med dru-

gim pa je omenila, da je mogoče opaziti vse več neznanih oseb z neurejenim statusom prebivališča. To ji je potrdil tudi komandir Medvešek, glede raziskovanosti pa je navedel samo konkretne primere, v katerih je bila policija pri preiskavi uspešna oz. jih še preiskuje.

Nikolaj Erjavec je izpostavil obratovalni čas dveh lokalov v Stični, ki po njegovem mnenju kršita dovoljeni obratovalni čas, zaradi tega pa je sklepal, da poročilo nima pravih podatkov oz. se vse kršitve ne zabeležijo. Na koncu je občinski svet poročilo le sprejel. Na dnevnem redu tokratne seje je bilo tudi dolgo načrtovano obravnavanje programa komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč za območje naše občine. Program opremljanja je potrebno zlasti uskladiti z novo zakonodajo, ki določa pravila, po katerih morajo občine odmerjati investitorjem komunalni prispevek. Gradivo je vsebovalo zlasti podlage in izhodišča za izračun prispevka za že obstoječo infrastrukturo v zemlji. Posamezni zavezanec pa mora plačati dejansko že zgrajeno komunalno infrastrukturo. Pripravljalca programa je predsednik statutarne-pravne komisije Igor Bončina spraveval, ali je upošteval določene člene zakonov, ki opredeljujejo pravilno odmerjanje prispevka.

NOVEMU STATUTU NAPROTI

Občinski svet se še nekaj časa ukvarja tudi s sprejemanjem dopolnjenega statuta občine. Tudi na tokratni seji so svetniki in svetnice imeli na mizah osnutek novega statuta. Po

razpravi je bil sprejet sklep, da se za lažje primerjavo s starim statutom pripravi novo gradivo, na katerega bodo svetniki in svetnice dali svoje pripombe. Nadaljnjo obravnavo lahko pričakujemo jeseni, spremembe pa med drugim predvidevajo tudi poenotenje računovodstva krajevnih skupnosti.

Sprejetje sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta pokopališča v Šentvidu pri Stični je tudi zadnji pomembnejši korak na poti do vložitve gradbenega dovoljenja za gradnjo nove mrliške vežice. Le-ta se že nestrno pričakuje, predvidena pa je na delu parkirišča ob novem pokopališču v Šentvidu pri Stični.

Svetniki in svetnice so se že proti koncu seje seznanili z osnutkom odloka o zapuščenih in nepravilno parkiranih vozilih. Sprejetje tega odloka bo v prihodnje bistveno izboljšalo učinkovitost medobčinske inšpektorice. Problematika je namreč v občini zelo aktualna. Na prvi naslednji seji se pričakuje tudi dokončno sprejetje odloka.

Ob koncu seje je predsednik Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja Milan Jevnikar, poročal o sklepih komisije, ki je obravnavala predloge za letošnja priznanja in nagrade občine. Občinski svet je podprl predlog, da se podelita dve nagradi Josipa Jurčiča, plaketa Antona Tomšiča in županovo priznanje.

Na predlog komisije je Občinski svet imenoval kot predstavnika občine v Svet Glasbene šole Grosuplje Marto Omejec iz Stične, v Svet OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični Ignacija Kastelica ml. iz Pungerta, Lidijo Štrus z Rdečega Kala in Darjo Rus iz Šentvida pri Stični.

Matej Šteh

KAKO V KROŽIŠČE – IN KAKO IZ KROŽIŠČA

Imamo prvo krožišče v občini, z njim pa seveda kot z vsako novo stvarjo pride tudi kakšna nevšečnost. Cenjene bralke in bralce zato želimo opozoriti na nekaj osnovnih pravil, in sicer:

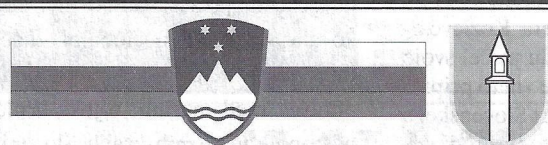
1. Smer vožnje, pa tudi hoje v krožišču je nasprotna smeri urinega kazalca!
2. V krožišče se zapelje s potrebno previdnostjo (ne s strahom) takrat, ko je prosto, saj pred vstopom stoji znak NIMAŠ PREDNOSTI.
3. Voznik mora biti pozoren na udeležence (vozila, motoriste, kolesarje in seveda pešce), ki prihajajo z njegove leve strani, nato pa se vključi v krožni tok.
4. Z vključenim smerokazom mora voznik opozoriti ostale udeležence, da želi izstopiti iz krožišča, nato se prepriča, da ima prosto na svoji desni strani in odpelje iz krožišča v zeleno smer.

V KROŽIŠČU SE NE USTAVLJA, PREPOVEDANO PA JE V NJEM ČAKATI, DA SE SPROSTI ŽELENA SMER VOŽNJE (železniške zapornice).

Naše krožišče se pogosto napolni zato, ker so spuščene zapornice na železniškem prehodu. Takrat morajo vozniki odpeljati krog do konca in če še ni sprostitev, so dolžni nadaljevati vožnjo v smer proti Mercatorju, mogoče na avtocesto ali pa proti Krki.

Nikakor ni dovoljeno voziti kar v nasprotno smer, kot se pogosto opazi: od Mercatorja kar naravnost po levi proti avtocesti!

SPV Ivančna Gorica



OBČINA IVANČNA GORICA ter
društva in zveze iz občine Ivančna Gorica

vas vabijo

v četrtek, 25. junija 2009, ob 19. uri
k cerkvi sv. Duha na Polževem,

kjer bosta

MAŠA ZA DOMOVINO

ob somaševanju duhovnikov iz občine Ivančna Gorica

in

KULTURNI VEČER S KRESOVANJEM OB DNEVU DRŽAVNOSTI.

Sodelujejo:

pesnik Tone Kuntner s predstavitvijo nove zbirke Moj svet,
pevska skupina Šentviški slavčki in
cerkveni pevski zbor s Krke.

Za okrepčilo bodo poskrbeli kriški gasilci.

Veselimo se druženja z vami ob
praznovanju polnoletnosti države Slovenije.

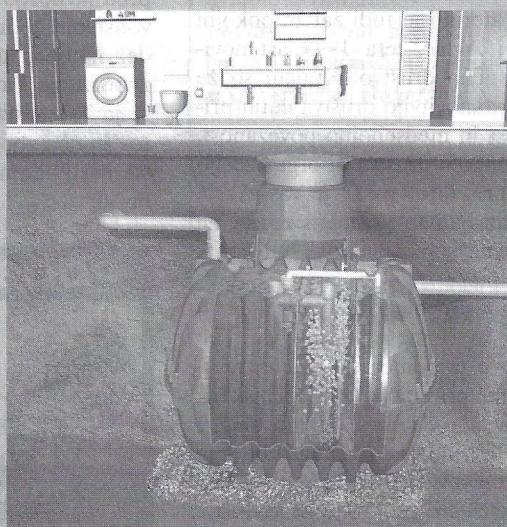
župan Jernej Lampret

3/15/25 let
Garancije

Sistemi za uporabo deževnice Biološke čistilne naprave

ARMEX

Bodite pametni in prihranite do 50 % pitne vode. Uporabite brezplačno deževnico.



Posode za vodo - nadzemne
in podzemne izvedbe

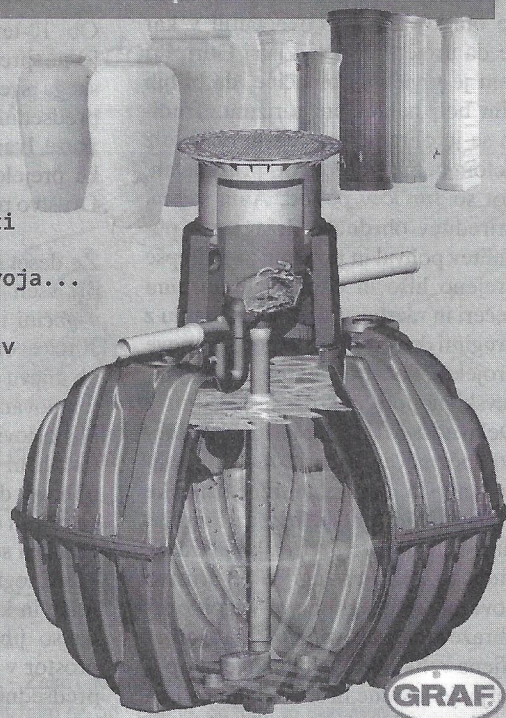
- rezervoarji
- filtri za deževnico
- plavajoči sesalni kompleti
- črpališča
- digitalni pokazatelji nivoja...

Ponikalni sistemi za :
- izpust iz čistilnih naprav
- greznic
- odvodnjavanje parkirišč
- odvodnjavanje s streh...

Biološke čistilne naprave
od 2 - 200 PE (prebivalcev)

Greznice (zbiralne, dvo
prekatne in troprekate)

ARMEX ARMATURE D.O.O. IVANČNA GORICA, LJUBLJANSKA C. 2A
TEL. 01/78 69 270, 01/78 69 260 ali 051 / 652 - 192
E-mail: info.armex@siol.net www.cistilnenaprave-dezevnica.si



GRAF

KOLESARSKI IZLET S KANDIDATI ZA POSLANCE EVROPSKEGA PARLAMENTA SDS

Slovenska demokratska stranka je v soboto, 16. maja 2009, v okviru kampanje za volitve v Evropski parlament organizirala kolesarski izlet, ki je potekal pod sloganom SLOVENIJA ZMORE VEČ. Številnim udeležencem kolesarskega izleta so se pridružili tudi kandidati SDS za poslance v Evropskem parlamentu dr. Romana Jordan Cizelj, Zofija Mazej Kukovič in Mirko Zamernik.

Kolesarjenje je potekalo po občini Ivančna Gorica in po dolini reke Krke. Start je bil pred mestno hišo v Višnji Gori, pot pa je nato potekala skozi Ivančno Gorico, Muljavo, Zagradec, Pajčno, Žužemberk, Dvor, Sotesko in se zaključila z družabnim srečanjem v Dolenjskih Toplicah, kjer se nam je pridružil še en kandidat za evropskega poslanca Dragutin Mate. Med potjo, ki je bila dolga dobrih 45 km, smo opravili več postankov in si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti. Tako smo si med drugim ogledali Jurčičev muzej na Muljavi in grad Žužemberk, na Dvoru smo si ogledali ostanke prve železarne na Slovenskem, v Soteski pa Hudičev turn in razstavo starih vozil.

Po družabnem srečanju je večina kolesarjev našla dovolj moči in volje, da je odkolesarila nazaj, za najbolj utrujene pa je bil organiziran prevoz.



ZAHVALA VOLILCEM

Spoštovani občanke in občani občine Ivančna Gorica!

Občinski odbor Slovenske demokratske stranke se vam v svojem imenu in v imenu kandidatov SDS zahvaljuje za izkazano zaupanje na volitvah poslancev v Evropski parlament.

Volivci iz občine Ivančna Gorica ste nam zaupali več kot 47 odstotkov glasov, kar je zelo pripomoglo k temu, da bo SDS v Evropskem parlamentu imela dva poslanca, in sicer dr. Milana Zvera in dr. Romano Jordan Cizelj. Po uveljavitvi Lizbonske pogodbe pa se jim bo pridružila še Zofija Mazej Kukovič.

Obljubljamo, da bomo s trdim in poštenim delom opravičili vaše zaupanje, vas o našem delu sproti obveščali in vam bomo vedno na voljo za pripombe, pobude in vprašanja.

OO SDS Ivančna Gorica

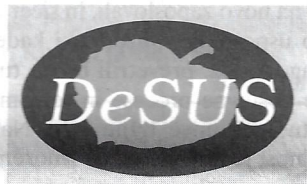
LE POJDIMO NAPREJ

Sobota je res zanimiv dan. Družba upokojencev se je odločila in odrinila v najbolj strmi del Pohorja. In seveda, sam sem se tudi namenil, da grem zraven. Hrib se je postavil pokonci, zelo blizu nosu je bil. Znoj teče, najprej z glave, nato po hrbtu, pa vse niže in niže. Dihaš kot slon glasno tako, da se še bolj sliši, kako trpiš. Majica in hlače so do konca premočene. Korak za korak zlagoma rineš proti vrhu, da bi ga nekako dosegel. Kar bo, naj pa bo. Nekje na sredini hriba pljuča že sopihajo kot stara astmatična lokomotiva, vendar še nekako delujejo. Malo pogledam okoli sebe, kako se počutijo drugi sotrpini. Sicer pa, prav nam bodi. Sami smo se za to odločili, da si dokažemo, koliko še zmoremo. No, vidim, da nisem edini, ki sem popolnoma premočen. Spredaj se eden dela močnega in rine v goro z vso ihto. Zadaj so v istem soku kot jaz. Predsednica Desusa je ravno tako padla v bazen. To me spomni, da je najbolje, če ne gledaš navzgor in nič ne misliš, kje si in kam si namenjen. Torej je najbolje, da razmišljam o kaki drugi zadevi, po možnosti vsaj malo zabavni. Torej? V četrtek smo se pogovarjali o sedmem kongresu Desusa, na katerem so bile volitve novega predsednika in drugega vodstvenega kadra. Delegatka je poročala tem kongresu. Razpravljali smo o načinu volitev in določanju delegatov za kongrese in sestanke. Pa seveda tudi o tem, kdo in kako sestavlja liste za državne in lokalne volitve. Delegati so na kongresu le uspeli popraviti nekaj členov statuta tako, da imamo lokalci malo več možnosti za delegiranje kandidatov in podobnih zadev.

Ja, seveda je bilo tudi precej debate o pokojninah, ki se bodo morale uskladiti z evropskimi direktivami. V tej državi pa to najverjetneje pomeni, da se ne bodo preveč dvigovale. Linija manjšega odpora

pač. Zato pa se bomo morali organizirati in ugovarjati splošno znanim trendom zmanjševanja upokojenskih prihodkov. Očitno bo potrebno potegniti iz rokava adute o razčiščenju in razdelitvi upokojenskega denarja od denarja za socialne dodatke in podobno. Sedaj je to nekako »skup stlačeno«. Kar pa ni ravno po evropsko, se mi zdi.

Spominjam se, kako smo delali in delovali v našem aktivnem obdobju. Kakšne obljube in obete so nam dajali za bodoče upokojensko življenje! Gradili smo hiše za naše družine, sami vihteli krampe in lopate. Imeli smo pač to možnost, ki smo jo večinoma izkoristili v korist vseh članov skupnosti ne glede na starost. Kljub polni delovni dobi in zavarovanju še danes večinoma upokojencev pomaga svojim najbližjim, kolikor pač zmore. Varstvo otrok, sodelovanje pri plačilu računov. Teh je čedalje več in tudi višji so. Nekateri nudimo pomoč na domu, zastoj solidarnostno pomagamo obolelim, ki se težje gibljejo. Med nami je veliko ljudi, ki delujejo v raznih dobrodelnih organizacijah za pomoč bolnim in ostarelim. Dosti med nami jih ima velik čut za sočloveka in nudenje pomoči. Nismo tako vase zagledani, ker smo bili tako vzgojeni. Nekako po sistemu, če ne moreš pomagati, pa vsaj škodo ne delaj. Tudi navadno okopavanje krompirja, ki ga družina poje, je prispevek k boljšemu življenju družine. Mogoče pa bi res bilo bolje, če bi hodili sedaj na stara leta na izlete v tujino in videli malo sveta. Saj mislim, da je upokojenski denar temu tudi namenjen. Ne samo za preživetje. Prehodno obdobje, ki je po zakonu sedaj opredeljeno, ni nikakor pravično do delavcev, ki so sedaj aktivni. Odločbe, po katerih se gre v pokoj, se kar naprej spreminjajo, materialni položaj pa se slabša. Generacije, ki prihajajo za nami, bodo objektivno gledano v slabšem položaju.



Vsaka generacija bodočih upokojencev vstopa v čedalje težji in slabši sistem upokojevanja. Najslabše v tem sistemu je to, da delavci niso ali pa so zelo slabo seznanjeni z načinom in sistemom upokojevanja. Negotovost glede zagotavljanja materialnega položaja v starosti postaja čedalje večja in zavita v floskule politične megle. Sploh se ne strinjamo z zahtevami o zaostrovanju pogojev in pravic za starostno pokojnino. Vse to posledično zelo vpliva na gmotni položaj upokojencev in na njihove že pridobljene pravice. Zato tudi podpiramo sistem usklajevanja rasti pokojnin z rastjo plač. Še najmanj, da bi spreminjali razmerje med najnižjo in najvišjo pokojnino. Najnižje so že tako ali tako prava beda in so za človekovo preživetje nedostojne.

No, za Boga milega; spotaknil sem se ob kamen. Noga se mi več ne dviguje dovolj visoko in pohorski tonalit me brne v palec ter me prebudi iz lahкотnega razmišljanja o lepem življenju naslednjih petdeset let. Dvignil sem glavo in videl nekakšne police, ki so verjetno za sušenje jabolk. Ko smo se jim približali, smo ugotovili, da smo že skoraj na vrhu hriba. To niso bile police za sušenje jabolk, ampak tribune za novinarje, sodnike, snemalce ali kaj podobnega. Še malo sopihanja in po dveh urah hoje smo prišli na startno mesto Zlate lisice. Brez snega je izgledalo vse skupaj kot navaden pašnik za konje in koze. Končno smo se privlekli skoraj na cilj. Cilj je bil pri šanku. Eni na kavo, drugi pa na pivo. Znojenje se je izplačalo, hvala bodi Bogu.

J. S.

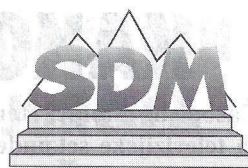
Drage volivke, dragi volivci!

Po sedaj prešteti glasovih smo se uvrstili na visoko tretje mesto s 16,34 % glasov in dokazali, da Nova Slovenija ni pozabljen in da se še naprej močno krepi.

Najlepša hvala za vaš glas in za zaupanje, ki ste ga pokazali. Obljubimo vam, da bomo vaše zaupanje upravičili, saj ostajamo blizu ljudem.



Z ZAKLJUČNIM TURNIRJEM KONČALI LETOŠNJO SDS REKREACIJO V KOŠARKI



Občinski odbor Slovenske demokratske mladine in Slovenske demokratske stranke iz Ivančne Gorice je že peto sezono zapored organiziral redno tedensko igranje košarke. Projekt se je izkazal za zelo uspešnega, saj šport pritegne veliko ljudi, še zlasti mlade. Vsak četrtek zvečer se je od septembra pa do začetka junija v športni dvorani OŠ Stična zbralo tudi več kot petdeset ljubiteljev košarke. Vsako leto pa organiziramo še zaključni turnir za udeležence rekreacije. Tako je bilo tudi v četrtek, 4. junija, ob 19.00 uri. Zbralo se je veliko ljudi, poleg igralcev košarke tudi precej gledalcev. Da bi lažje premagovali športne napore in navijaške muke, so bili za vse prisotne na voljo tudi prigrizki in osvežilni napitki.



Udeleženci turnirja so se na podlagi žreba naključno razdelili v 8 ekip. Po odigranih tekmah v skupinah sta si polfinale iz skupine A zagotovili ekipi Holland in Mešanci, iz skupine B pa ekipi Monkeys in Olimpija. Iz prvega polfinala med Mešanci in Monkeys so v finale napredovali slednji. Zmago na drugi polfinalni tekmi med Hollandom in Olimpijo pa si je zagotovila ekipa Holland.

V napeti tekmi za tretje mesto je bila srečnejša ekipa Mešancev, ki je premagala Olimpijo s 15 : 14. Za zmago na turnirju sta se pomerili ekipi Holland in Monkeys. Finalno tekmo je z rezultatom 15 : 12 zmagala ekipa Holland, ki so jo sestavljali Kristjan Ogrin, Luka Drole, Jure Zajc in Danijel Mestnik. Od petega do osmega mesta so se razvrstili ekipe Šarmerji, Jebi ga, Pomaranča in Bojlerji. Pred polfinalnimi tekmami je potekalo tekmovalje v metu za 3 točke. Najbolj mirno roko in tudi živce je imel Rok Ogrin.

Vsi igralci so prejeli športno majico, najboljše ekipe in zmagovalce v metu za tri točke pa so prejeli tudi medalje ter praktične nagrade. Zahvaljujemo se podjarmu Iona-M, Agrograd, Unimedis in Pekarni Blatnik, ki so pomagali pri organizaciji zaključnega turnirja. Vsi košarkarski navdušenci, ki želite rekreativno igrati košarko, pa ste vabljeni, da se nam pridružite prihodnjo sezono, ki jo bomo pričeli v sredini septembra.

Ker je pred nami poletni čas, se večina rekreativnih dejavnosti iz športnih dvoran seli na zunanja igrišča. Ravno košarka je eden od športov, ki na asfaltiranih igriščih ali kar sredi ulice dobi prav posebno podobo, ki je za marsikoga še bolj privlačna. Zaradi vse večjega zanimanja mladih za ta šport že nekaj let konec avgusta ali v začetku septembra organiziramo tradicionalni Županov turnir v ulični košarki, ki je v širšem okolju že dobro sprejet, odziv je vsako leto večji. Zato vse košarkarske navdušence, tako igralce kot navijače, že zdaj vabimo na 4. Županov turnir, ki bo v začetku meseca septembra, točen termin pa vam bomo sporočili naknadno.

OO SDM in SDS Ivančna Gorica

OTVORITEV INFORMACIJSKE PISARNE OO ZARES IVANČNA GORICA

V četrtek, 4. junija 2009, je bil za Občinski odbor Zares – nova politika Ivančna Gorica velik dan. Slavnostno smo odprli svojo informacijsko pisarno poleg občinske stavbe na Sokolski ulici 12 v Ivančni Gorici.



Pisarno sta odprla Bernarda Jeklin, novinarka in dolgoletna urednica revije Jana, in predsednik občinskega odbora Aleš Tomažin. S svojo pozitivno energijo je vzdrušje popestril tudi Darko Nikolovski, znani slovenski raper.

Ga. Jeklin je z velikim veseljem pripovedovala, da je kot mladenka vrsto let preživljala v naših krajih v Podbukovju in Marinčji vasi. V svojem nagovoru je izpostavila, da smo velik in zelo močan dokaz, da politika ni samo za izkušene, uglašene in v veliki večini starejše. Predsednik občinskega odbora je vsem zbranim predstavil delovanje odbora v preteklosti in nekaj besed namenil tudi našim prihodnjim načrtom. Okolje, v katerem smo, naj bo naš izziv za spremembo na lokalnih volitvah prihodnje leto.

V sproščenem vzdušju smo si izmenjali veliko idej o povečanju prepoznavnosti stranke v našem okolju in hkrati širitvi članstva. Z velikim veseljem vabimo vse, ki čutite, da je čas za spremembo. S skupnimi močmi se bomo potrudili in to tudi izvedli.

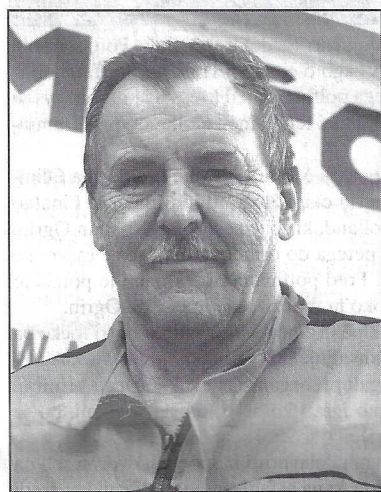
Vsa vaša vprašanja in predloge lahko posredujete na elektronski naslov ivancna-gorica@zares.si ali nas obiščete v naši informacijski pisarni vsako sredo med 19. in 20. uro. Dosegljivi smo tudi na mobilne telefone 041 591 158 Aleš Tomažin ali 041 323 359 Barbara Fortuna.

OO Zares Ivančna Gorica

KAKO JO OBČUTIMO PRI NAS

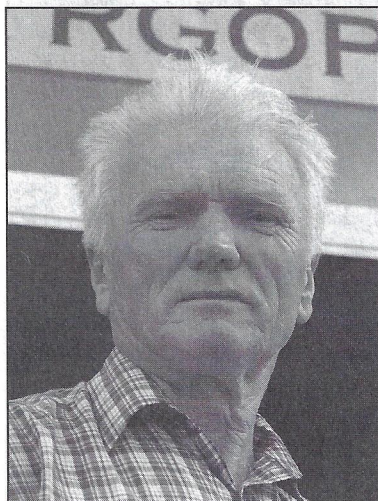
Časopisne stolpce ter radijske in televizijske sekunde še vedno polnijo informacije o vse bolj težkih razmerah v slovenskem gospodarstvu. Tudi v naši občini spremljamo razmere med našimi gospodarstveniki, podjetniki in obrtniki. Kot kaže, je pri nas finančno-gospodarska kriza najbolj prizadela velika podjetja in gostince, druga mikro in mala podjetja jo občutijo manj, saj se lažje hitreje prilagodijo razmeram oz. imajo takšna predvsem storitvena podjetja dovolj diverzificirano ponudbo blaga in storitev. Po drugi strani pa se podjetja, ki so vezana na investicijske cikle svojih naročnikov ali pa delujejo v specializiranih panogah, težje hitro prilagodijo na nove razmere.

Janez Kocijančič, s. p.,
Avtomoto center, trgovina z
avtomobili Motomat



Zaenkrat pri našem poslovanju ne občutimo posledic finančne krize. Novih avtomobilov se proda precej manj, zato pa se veliko bolj vlaga v vzdrževanje starejših avtomobilov. Dobava rezervnih delov in s tem vezane storitve predstavljajo temelj našega poslovanja. Najbolj krizo občutijo gradbeniki in prevozniki. Minili so časi hitrih in velikih zaslužkov, zato priporočam vsem, da svoje poslovanje postavijo na trdne in dolgoročne temelje.

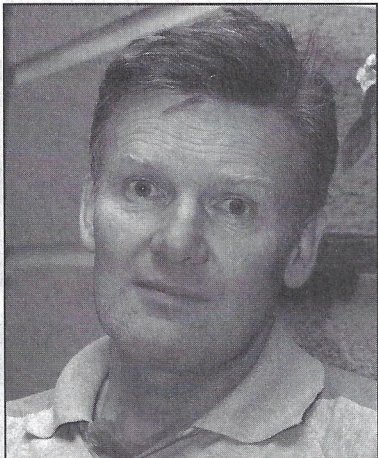
Strmole Franc, Trgovina Polet -
Trgopromet



Krizo zagotovo občutijo vsi, ki so vezani na investicije in gradbeništvo. Zato je kar nekaj obrtnikov že prenehalo s poslovanjem ali pa životarjijo. Prihodki v naši trgovini še ne usihajo, pozna pa se pri vse slabši plačilni disciplini in plačilni nesposobnosti obrtnikov in podjetij. Nas rešuje velik asortiman in

velike lastne prodajne in skladiščne površine, ravno prav velike za kraj, kot je Ivančna Gorica. Tudi naša ponudba je prilagojena lokalnim razmeram. Pri nas ne prodajamo poceni oz. cenene kitajske robe, pri kateri je veliko reklamacij. Prodajamo dobro in kakovostno opremo ter potrošni material.

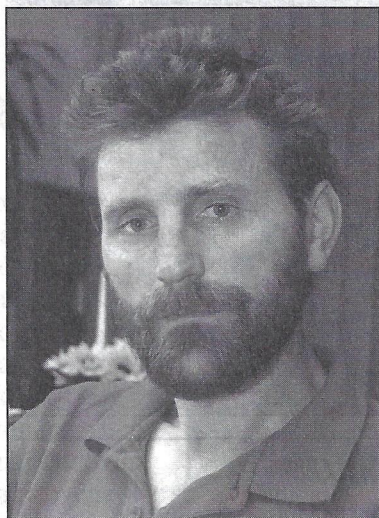
Tone Knez, Krjavelj, d. o. o.,
Gostilna Krjavelj



Poslabšane gospodarske razmere in s tem slabša kupna moč lokalnega prebivalstva se pri nas pozna predvsem pri količini naročenih dopoldanskih malic. Tudi pri skupnem prometu se manjši prihodki lokalnega prebivalstva pri nas kar občutijo. Mi smo se spremenjenim gospodarskim razmeram prilagodili tako, da stane naš najcenejši topli obrok za malico 2,20 evra, kar je še vedno precej ugodno. Opažamo pa vedno večje povpraševanje po najemu naših prostorov in pogostitve za zaključene družbe, kot so birme, rojstnodnevne zabave, pogrebščine, izletniki in druge skupine. Mislim, da je to posledica naših preteklih naporov, ki smo jih vlagali v kakovost ponudbe, v ljudi in da smo znali prisluhniti našim gostom in se

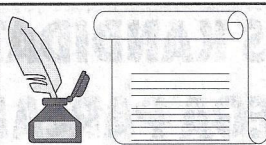
prilagoditi njihovim željam in pričakovanjem.

Andrej Verbič, ABV, kovinski
izdelki, d. o. o.



V recesijskih obdobjih podjetja začnejo varčevati predvsem na področju investicij. Zato pri nas opažamo do 30-odstotni padec novih naročil. Trenutne recesije še ne občutijo podjetja z do pet zaposlenimi, večja podjetja z nekaj deset do nekaj 100 zaposlenimi pa zelo. Tudi ozko specializirana podjetja so danes zelo na udaru. V našem podjetju se bomo trenutnim razmeram prilagodili z odpuščanjem, obdržali bomo najboljši kader, pravzaprav bomo celo na novo zaposlovali, in sicer visoko usposobljen inženirski kader. Prilagodili oz. prevetrili bomo tudi naše poslovne procese in se usmerili tudi na nove tržne niše. Naša prednost je tudi v tem, da zmoremo z lastnimi viri pokriti vse faze nekega inženirskega projekta in nismo odvisni od drugih ponudnikov. Mislim, da imamo zelo dobro lokacijo, saj smo praktično v centru Slovenije in blizu avtoceste.

Franc Fritz Murgelj



Bralci pišejo

KAM SO ŠLE VSE VEJICE ...

V Ivančni Gorici je zaključena gradnja krožišča. Ivančna Gorica bi bila rada kulturni kraj. Tudi zato je na sredini krožišča postavljeno umetniško delo. Najbrž pa nisem edina, ki sem opazila, da na stebru z napisom manjka vejica. Dopusčam možnost, da gre za umetniško izražanje brez ločil (ker tudi končnega ločila ni), vendar pa se mi v vsakem primeru zdi nedopustno, da se dovoli tak napis sredi kraja. Pomislimo samo na vse tiste učence in dijake, ki se bodo na jutranji poti v šolo peljali mimo. Jim bo profesorica pri slovenskem jeziku tudi dovolila izgovarjanje na umetniško izražanje ali jim bo za manjkajočo vejico dala nižjo oceno? Upam, da bo izbrala drugo možnost. Svoj jezik moramo spoštovati. Če ga ne spoštujejo izobraženi in plačani ljudje, se zaman trudijo profesorice v šolah.

Maja Miklavčič

GRBI SO NASTALI V NOVI LIVARNI ZA PRECIZIJSKO LITJE TITANA IN TITANOVH ZLITIN DRUŽBE AKRAPOVIČ

Marsikdo je na stebru v novem krožišču opazil ulitke nam dobro znanih občinskih grbov. Redko kdo pa ve, da to niso čisto navadni grbi. Nastali so v novi, visoko tehnološki livarni za precizijsko litje titana in titanovih zlitin družbe Akrapovič. Vsa Evropa v tem trenutku zaradi kompleksnosti litja titana in tehnoloških zahtev premore le štiri tovrstne livarne.

Uporaba titana in titanovih zlitin je zaradi njegovih izjemnih mehanskih in fizikalnih lastnosti že ustaljena na področju vojaških aplikacij, letalstva, medicine in kemijske industrije, v zadnjem času pa njegova uporaba strmo narašča tudi na drugih področjih, npr. v avtomobilski industriji. V podjetju Akrapovič so ta potencial pokazali že pred več kot 15 leti. Pri izdelavi izpušnih sistemov se je namreč pokazalo, da ima uporaba titanovih zlitin zaradi mehanskih lastnosti, korozijske in oksidacijske odpornosti ter skoraj pol manjše gostote v primerjavi z nerjavečim jeklom odločilno prednost glede na druge konvencionalne materiale, ki se sicer uporabljajo v tem segmentu. Vendar je omejena možnost uporabe oz. nadaljnje predelave razpoložljivih oblik surovine, kot so pločevina in drugi profili, narekovala potrebo po iskanju novih tehnologij, predvsem z namenom pokrivanja čim širšega spektra aplikacij. Rešitev se je ponudila v realizaciji projekta Livarne, ki s tehnologijo precizijskega litja v vakuumu omogoča odlivanje kompleksnejših izdelkov. Kot vhodno surovino je možno uporabiti tako primarno surovino titana in njegovih zlitin kot tehnološki presežek, ki nastaja v proizvodnih procesih. Pridobitev ne pomeni le izjemnega tehnološkega napredka za podjetje Akrapovič, temveč je tudi pomembna poslovna priložnost, saj v skladu z zastavljenimi diverzifikacijskimi aktivnostmi družbe omogoča vstop v popolnoma nove segmente poslovanja.

(ffm)



Kmetijsko-tehnične trgovine:

Železnina Zagradec (01 788 80 32)

Železnina Radohova vas (01 788 76 28)

Kmetijsko-vrtni center v Ivančni Gorici (01 788 76 24)

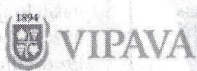
POLEG DRUGEGA KMETIJSKEGA REPROMATERIALA NUDIJO:

V MESECU JULIJU
5 % POPUST
NA VITLJE IN CEPILCE KRPAN TER LANCMAN

NOVO

V KMETIJSKO-VRTNEM CENTRU V IVANČNI GORICI:

VINOTOČ - ODLIČNA VIPAVSKA VINA po UGODNIH CENAH

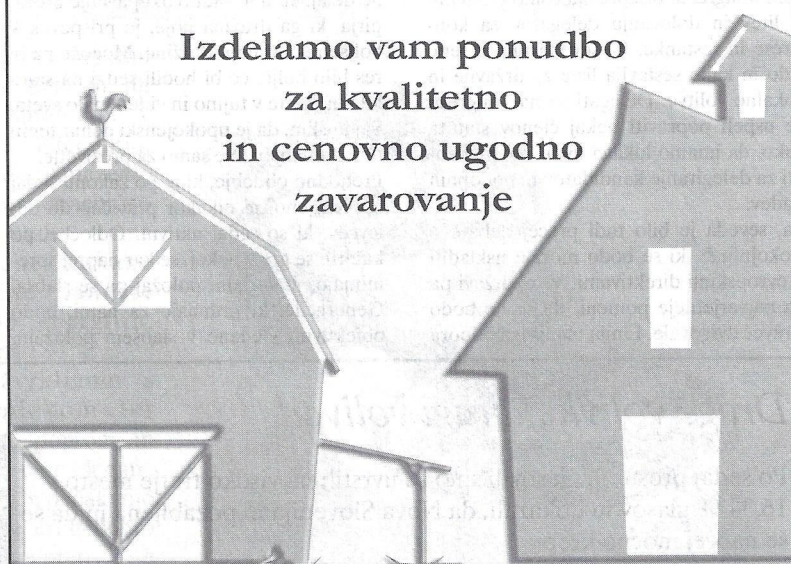


Sauvignon
Vipavski cuvee beli
Cabernet sauvignon
Vipavski cuvee rdeči



“NIMATE ŠE
ZAVAROVANJA
ZA SVOJO HIŠO?”

Izdelamo vam ponudbo
za kvalitetno
in cenovno ugodno
zavarovanje



“Pokličite in preverite!”

kontakt: leonrojc@gmail.com ali 041 744-026

ŠKOFLJICA GOSTILA ŽUPANE IN ČLANE LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE »SOŽITJE MED MESTOM IN PODEŽELJEM«

Mestna občina Ljubljana ter občine Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica in Škofljica so lansko leto podpisale sporazum o pristopu v lokalno akcijsko skupino (LAS) LEADER »Sožitje med mestom in podeželjem«, ki je organiziran v okviru CIZE, Zavoda za razvoj podeželja. S podpisom tega sporazuma so občine omogočile oblikovanje javno-zasebnega partnerstva v obliki LAS, ki je bil pogoj za pridobitev evropskih sredstev iz izvajanja pristopa LEADER.

Ker je tudi na območju občin podpisnic sporazuma podeželje pomemben dejavnik razvoja, so se župani tega območja tokrat sestali na tradicionalnem srečanju 6. 5. 2009 na Škofljici. Gostiteljstvo tokratnega srečanja je prevzel župan občine Škofljica g. Boštjan Rigler, ki je v pozdravu izpostavil pomen skupnega dela in povezovanja pri razvoju podeželja. Prav povezovanje je omogočilo, da je nastala lokalna akcijska skupina in da je območje prišlo tudi do evropskih sredstev. Čeprav so sredstva majhna, pa so namenjena prav »malim« projektom, ki pa so še kako pomembni za lokalne prebivalce oz. za lokalno okolje.

V prvem delu je predsednica upravnega odbora LAS ga. Marjana Marn predstavila opravljena dela in seveda prve projekte, ki so bili izbrani za sofinanciranje s strani LAS. Župani so kljub kakšnemu pomisleku, ki je šel predvsem na rovaš birokracije in ad-

ministriranja, pohvalili LAS in podprli nadaljnje delo. Da bi bile stvari bolj razumljene in prijetne, so vsi prisotni odšli pogledat praktični primer izvajanja izbranega projekta.

Tako so se odpravili na kmetijo Ruskovih (Čučkin) in natančneje spoznali projekt Kmečka tržnica pod Ruskovim kozolcem. Čudovit nov kozolec, zgrajen in postavljen po vzoru »starega«, je prepričal še zadnje dvomljivce. K dobremu razpoloženju so pripomogle tudi domače

dobrote, ki so jih pripravile članice društva upokojeencev s Škofljice. Svoje srečanje so župani in člani LAS zaključili v znanem gostišču Čot, kjer so se prepirali o njihovi zares dobri kulinarici in ponudbi.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo članici upravnega odbora LAS občine Škofljica ge. Brigiti Marinšek, ki je poskrbela za vse podrobnosti srečanja.

CIZA, Zavod za razvoj podeželja

FINSKE IZKUŠNJE IZVAJANJA PROGRAMA LEADER

Od 12. do 17. maja je LAS »Sožitje med mestom in podeželjem« gostil direktorico finske lokalne akcijske skupine Kajaani gospo Liiso Hame. V sklopu izvajanja lastnega projekta LAS Mobilna LEADER učilnica so udeleženci (člani organov LAS in predstavniki občin) spoznali finske izkušnje pri izvajanju programa LEADER. Dvodnevno usposabljanje, ki je potekalo v sejni sobi občine Ivančna Gorica, je doprineslo k boljšemu razumevanju programa LEADER in delovanja lokalne akcijske skupine nasploh.

Prvi dan je bil namenjen pridobivanju informacij o organiziranosti LAS na Finskem, njihovem vodenju in seveda medsebojnih povezavah v partnerstvu. Drugi dan smo spoznavali način izbora projektov, tudi projektne dokumentacije in kriterijev za izbor in seveda samo izvajanje ter spremljanje projektov. Skupaj smo ugotovili, da se srečujemo s povsem podobnimi začetnimi problemi. Primerjava organiziranosti in samega delovanja naše lokalne akcijske skupine je pokazala, da smo povsem primerljivi s finskimi skupinami, pa čeprav mi šele začnemo svojo pot, oni pa program LEADER izvajajo že od leta 1996.

Pohvalimo se lahko, da je bila naša gostja presenečena nad nami in predvsem nad izborom projektov za leto 2009. Posebej smo lahko ponosni, da nam ponujajo sodelovanje v evropskih projektih sodelovanja med lokalnimi akcijskimi skupinami, čeprav smo šele povsem na začetku.

NAŠ VRTIČEK

MESEC JUNIJ – ROŽNIK

**Ako na Medarda je vreme lepo,
najlenejši kosec pospravlja suho seno.**

Vse bolj pomembno se nam zdi okolje, kjer živimo (okrasna trata, trata za igro in rekreacijo, senčna ali sončna trata ...), zato je vse bolj pomembna izbira ustreznih travnih semenskih mešanic, uporabnost le-teh, gnojenje in zalivanje itd.

Kako pripravimo tla za setev nove trate?

Prvi korak pri pripravi tal za setev nove trate je izbira ustreznih tal. Ker pa pogosto na to ne moremo vplivati, moramo torej že obstoječa tla ustrezno obdelati, kamor spada tudi čiščenje in izboljševanje slabših oziroma neustreznih tal. Najboljša za rast trave so peščeno-ilovnata tla, ki jih obdelamo (prekopljemo) do globine 15 do 20 cm. Pomembno je, da je podlaga odcedna, saj bo tako tudi trava pogostejša, globoke korenine. Ko tla obdelamo (prekopljemo), iz njih pobremo vse nečistoče, ostankе rastlin, kamenje (tudi manjše), ostankе korenin plevelov ... V tem času lahko zatiramo večletni plevel (pirnico, regrat, kislico, slak, koprive), tako da pustimo, da zraste iz ostankov korenin. Ko je visok približno 15 cm, pa ga poskrpimo s totalnim herbicidom. Ta deluje preko listov, po 10–14 dneh posušeni plevel izpulimo in pograbimo, po enem mesecu pa že lahko sejemo travo. Na ta način uničimo tudi enoletne plevelce, ki so vzklili.

Drugi korak je ravnanje zemljišča. Za ravnanje uporabimo desko, ki jo z robom povlečemo preko površine (če je površina prevelika, jo razdelimo na parcele), v kotanje nasujemo zemljo, izbokline pa pregrabimo. Nato tla poteptamo – na ta način se bo pokazalo, kje so mehka mesta in vdolbine, da jih še zasujemo. Tla med teptanjem ne smejo biti mokra. Sicer pa se tla pogrezajo še kakšno leto po pripravi. Jamice, ki se takrat pojavijo, zapolnimo z mešanico zemlje in mivke. Po teptanju tla rahlo pregrabimo, odstranimo morebitne naknadno vznikne plevelce in potresemo gnojilo za travo ter ga z grabljami rahlo vdolamo. To naredimo nekaj dni pred setvijo.

Kako poskrbimo, da bo tudi poleti vrtna trata lepa?

Košnja je v vrtu najpogostejše opravilo in kdor misli, da je v vrtu najmanj dela s trato, se moti. Če želimo imeti lepo vrtno zelenico, moramo od maja do septembra trato redno kositi in to ne enkrat na teden, temveč na pet dni. V sušnem in vročem so košnje lahko bolj poredke.

Poleti trato kosimo nekoliko višje, na višino 4–5 cm. Tako zmanjšamo izhlapevanje vlage iz tal. Zaradi počasnejše rasti v poletnem času trato kosimo manj pogosto kot spomladi.

Zaradi daljših sušnih obdobij je pomemben ukrep tudi zalivanje. Trato običajno rosimo zgodaj zjutraj ali pozno zvečer. Zelo preprosto lahko opazimo, da trati primanjkuje vlage tako, da se pohojene travne bilke ne zravnajo. Trato zalivamo občasno, tako da namočimo plast tal do globine 10 do 15 centimetrov. Občasno in obilno zalivanje povzroči, da se vlaga zadržuje v globljih plasteh tal. Korenine travnih bilk so tako prisiljene, da rastejo čim globlje. Globok in širok koreninski sistem pa omogoča dobro odpornost trate na sušo in visoke poletne temperature.

V poletnih mesecih se lahko razširijo nekatere nezaželene zeli, ki za kalitev in rast zahtevajo visoke temperature. Že pogosta košnja lahko precej zmanjša prisotnost plevelov v trati. Zaradi počasnejše rasti in manjših zahtev po hranilih vrtno trato v poletnem času manj gnojimo. Pognojimo jo konec junija ali v začetku julija. Zadnje gnojenje v sezoni opravimo v drugi polovici avgusta. Gnojimo pred dežjem ali pa po gnojenju trato obilno zalijemo.

Mah v trati

Mah navadno raste tam, kjer druge rastline ne uspevajo zaradi različnih neugodnih pogojev. Mah trate ne uničuje, kot si pogosto napačno predstavljamo, ampak se pojav tam, kjer je trava odmrla ali zaradi določenih vzrokov ne raste. Najpogostejša vzroka za pojav mahu sta prekisla tla in gosta senca. Pogosto pa se mah pojavi tudi na neprimerno obdelanih zbitih tleh, na slabo prepustnih tleh in ob nepravilnem zalivanju. Mah uspeva v senci bolje kot ostale vrtno rastline.

To je predvsem opazno v vrtovih s številnimi starimi drevesi, ki s svojo rastjo in razraščanjem krošnje preprečujejo soncu dostop do tal. Temu vzroku za pojav mahu na zelenici se lahko izognemo na dva načina: drevesa močno obrežemo, da bo do tal prišlo več sonca, ali pa namesto trave na tistem mestu posadimo rastline, ki ne potrebujejo veliko sonca, na primer hosto ali mirto.

Travnim koreninam primanjkuje zraka

Korenine v slabo prepustnih, preveč zbitih, težkih tleh ne morejo rasti, kar povzroča odmiranje travnih bilk, učinek pa je najbolj viden v suhem poletnem vremenu. Nasprotno pa zbita tla ne ovirajo rasti mahu, saj so njegove korenine plitve. Tla postanejo zbita zaradi prevelike vsebnosti ilovice in gline, pa tudi zaradi pogostih rabe, na primer na športnih in rekreacijskih površinah.

Takšna tla izboljšamo z zračenjem: travno rušo prebadamo z vilami in rahlo privzdignemo, tako da bo prišlo do korenin več zraka. Preobilico gline in ilovice v tleh pa izboljšujemo z dodajanjem mešanice mivke in šote.

Travna ruša potrebuje našo pozornost vse leto, poznavanje njenih potreb v posameznih obdobjih pa nam bo pomagalo, da jo bomo ohranjali lepo brez velikih naporev.

Irena Ihan



**ZVEZA KMETIC SLOVENIJE in
Društvo podeželskih žena Ivanjščice**



vabita na

4. državne ženske kmečke igre,

ki bodo potekale v nedeljo, 12. julija 2009, s pričetkom ob 14.00 uri
na turistični kmetiji OKOREN na Pristavi nad Stično.

Naše igre so šaljive, saj si želimo ob vsem delu tudi malo sprostitve. Pridite v našo družbo in prepričane smo, da vam ne bo žal!

Srečanje popestrimo tudi s srečanjem kmetov, druženjem in ogledom kraja, zato se bomo zbrale že ob 11.00 uri.



Društvo gobarjev "Štorovke" Šentrumar - HOČEVJE

Jakličev dom Videm 34, 1312 VIDEM-Dobrepolje



V UMAG NA SMRČKARJADO

Na povabilo društva Boletus iz Umaga smo se člani Društva gobarjev Štorovke 4. aprila že tretjič udeležili Smrčkarjade (mavrahi) v Umagu, na kateri se zbere veliko gobarskih društev iz vse Hrvaške, Srbije, Italije in Slovenije. Naše društvo Štorovke je v dogovoru z MGD Ljubljana najelo za pot v Umag skupni avtobus.

Po pozdravu predsednika UG (Udruga glivara) Boletus in prigrizku smo se odpravili v okolico Umaga, kjer smo v bližnjih gozdovih proučevali rastišče ob spremstvu mikologa, ki nam ga je dodelil organizator. Žal pa rast mavrahov letos tudi v Istri zamuja, tako da je imel organizator kar malo smole z datumom, saj se tudi pri njih pozna dolga zima. No, nekateri vseeno nismo šli praznih košaric iz gozda, tako smo nabrali vsak nekaj vejic divjih špargljev.

Vrnili smo se na pomol v Umag, kjer nas je v velikem šotoru pozdravil župan Umaga in predsednik društva Marino Simič. V veliki gneči pri kotlih smo si postregli z golažem. Sledila je podelitev za najlepšega »smrčka«, ki so ga nabrali gobarji iz Italije. Izbirali so tudi najlepšo gobarsko palico. Vsako društvo je prejelo zahvalo za udeležbo na Smrčkarjadi.

V popoldanskem času na poti proti domu smo se odpravili še v Lokev na Krasu,

kjer nas je pričakal naš stari znanec in prijatelj DG Štorovke Miro Slana, sicer član MGD Ljubljana, ki nam je pokazal

in opisal muzej trgovine z živili Fabjani, kakršna je bila pred 140 leti. Res vredna ogleda.

Naj povem, da z GMD (Gobarsko mikološko društvo) Ljubljana zelo dobro sodelujemo in je prišlo do pobratenja med društvoma. Tako se dobivamo na raznih skupnih raziskovanjih rastišč in določitvah gob, predavanjih in druženjih.

Slavko Pajntar,
predsednik društva



NOVA ARHEOLOŠKA ODKRITJA IZ IVANČNE GORICE

Da ima muljavska dolina s stiškim kotom izjemno pestro preteklost, je že dolgo znano. Tudi to, da je na Cvingerju nad Virom pri Stični v starejši železni dobi (8–5 stol. pr. n. št.) stala največja naselbina na Slovenskem, ki predstavlja središče železnodobne dolejske halštatske skupine, že dolgo ni več novost. Bogaštvo železnodobnih ljudi, ki so svoje mrtve pokopavali v gomilah in so trgovali s celo tako oddaljenimi kraji, kot sta Grčija in južna Italija, je poznano že več kot stoletje.

Znano je tudi, da so Rimljani ob širitvi imperija proti vzhodu skozi te kraje speljali glavno cestno povezavo proti Balkanu: cesto Emona (Ljubljana) – Siscia (Sisak). Njeni odseki so bili odkriti tudi ob gradnji avtoceste in bencinske črpalke ob njej. Že rimski viri poročajo o rimski cestni postaji Acervo, ki naj bi ležala nekje v okolici Ivančne Gorice.

Glede na številčnost bogatih odkritij na razmeroma majhnem prostoru se morda zdi, da ni več mogoče odkriti ničesar novega. Pa vendar! Arheološke raziskave v zadnjih dveh letih so ne zgolj osvetlile, temveč v nekaterih segmentih tudi povsem spremenile pogled na zgodovino teh krajev. Podajamo kratek pregled:

Izkop za mrliško vežico pri cerkvi sv. Jožefa

(naročnik: KS Ivančna Gorica; izvajalec: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije)

Že predhodne arheološke raziskave, ki so potekale pri cerkvi sv. Jožefa, so pokazale, da je na severnem pobočju hriba stal do sedaj neznan objekt iz rimskega časa (1. in 2. stol. n. št.). Ali gre za rimsko vilo, vas (vicus) ali morebiti celo za točno lokacijo Acerva, zaenkrat ni znano. Izkop za mrliško vežico je namreč potekal le na omejenem predelu na vrhu hriba. Čeprav brez zidanih ostankov antičnih stavb, pa je prinesel presenetljivo odkritje.



Ivančna Gorica, mrliška vežica: pogled na slovanske odpadne jame (foto: D. Badovinac)

Odkrite štiri jame, zasute s kupom kamenja, so vsebovale odlomke lončenine in ostanke hrane iz 6.–8. stol. n. št. Jame so izkopali in zapolnili v času prvega naseljevanja Slovanov v naše kraje.

O tem poglavju naše zgodovine učbeniki učijo zgolj na osnovi redkih pisnih virov. Kako pa je naselitev potekala v resnici, kako množična je bila in kalikšen kolikšen je njihov delež v genski zasnovi Slovencev – o tem pa šele pridobivamo podatke ob izkopavanjih z arheološko metodo. Edino sorodno najdišče z ostanki slovanske naselbine v bližini pozna-

mo v Zagorici pri Velikem Gabru, zato je naše novo odkritje še toliko bolj dragoceno.

»Novi center« – Ivančna Gorica

(naročnik: Stanovanjski sklad RS, izvajalec: ARHEJ, d.o.o.)

Izkopavanja pod hribom s cerkvijo sv. Jožefa potekajo od sredine februarja 2009 in se bodo nadaljevala predvidoma do sredine julija.

Po ravnici, na kateri leži najdišče, so v preteklosti tekli številni vodotoki. V njihovi bližini so se ohranili ostan-



Novi center – Ivančna Gorica: pogled na suhozidno strukturo iz rimskega časa (foto: J. Hobič)

ki zapuščine bronastodobnega človeka. Na privzdignjenem predelu ob vznožju hriba smo našli na ostanke kurišč ter številnih drobnih najdb, med katerimi prevladujejo odlomki posodja, ostanke hrane (kosti goveda, divjadi, ovce/koze) in posamezne kovinske najdbe (deli nože in orodja). Ocenjujemo, da smo zadeli rob večje naselbine, katere center je ležal višje na pobočju hriba. Naš izkop je zajel zgolj prostor uporabe med naselbino in vodotoki – torej prostor, kjer so hodili po vodo, opravljali različne obrti in odlagali smeti.

Vode, ki so tod tekale, niso bile stalne. Divjanje hudournikov je pomenilo nenehno spreminjanje strug vodnih poti, občasno poplavljanje in odnašanje zemlje ter s tem vsega, kar je bilo v njej. Tako smo ob izkopavanju zasutja enega od vodnih korit našli keramično antropomorfno figurico v obliki stilizirane ženske silhuete.

Visoka je 6,8 cm. Narejena je iz enega kosa gline. Z odtisi prstov so oblikovane poteze obraza, roke so le nakazane in se iztezajo iz telesa, močno poudarjene so prsi in izbočena zadnjica. Z vbodi ob prsih so nakazani lasje speti v kite, na hrbtni strani pa je pričeska izdelana z vrezi.

Kako je figurica prišla v vodo, ni znano. So jo tja namensko odvrgli? Je že bila v zemlji, ko je prišla povodenj? Tudi kdaj je figurica nastala, je težko reči. Časovno jo lahko umeščamo le glede na preostalo gradivo, ki je bilo najdeno v strugi. Gre predvsem za odlomke lončenine, ki pa sodi v srednjo in pozno bronasto dobo (1500–800 pr. n. št.).

Ne glede na to pa lahko rečemo, da figurica predstavlja izjemno odkritje. Bronastodobne antropomorfne upodobitve do sedaj poznamo le v severovzhodnem delu Slovenije (Ormož, Ruše). V teh primerih ne moremo govoriti o morebitnih portretiranih resničnih ženske iz pradednine. Gre za stilizirano, simbolično upodabljanje ženske – matere kot simbola plodnosti. Prav slednje nam daje droben vpogled v doživetje in zaznavanje sveta tedanjega človeka, ki se izraža

tudi v njegovem umetniškem izražanju.

Poleg bronastodobnih se na najdišču pojavljajo tudi rimskodobni ostanki. Impozantna je suhozidna kamnita struktura, ki se v smeri S–J razteza preko celega terena vsaj 300 metrov v dolžino.



Keramična figurica (1500–800 pr. n. št.) (foto: R. Erjavec)

Zaenkrat še ni povsem pojasnjen namen te gradnje. Glede na sedimentološke okoliščine jo lahko razumemo kot rimskodobni poizkus regulacije in obvladovanja vodnih tokov za pridobitev novih kmetijskih površin. Zanesljivo razlago gre iskati v plasteh zahodno od tokrat raziskane površine.

Če povzamemo, nova arheološka odkritja kažejo, da je bila preteklost muljavske doline in stiškega kota še precej bolj bogata, kot se je mislilo do sedaj. Lokalni ponos je torej povsem upravičen. Žal pa potrebe modernega človeka po oblikovanju prostora še nikdar niso bile tako silovite kot prav danes. Staro se neizbežno umika novemu. Izbrisu ostalin preteklosti ob novogradnjah se torej ne moremo izogniti. Ker pa preteklost oblikuje sedanost, je njeno raziskovanje in razumevanje ključno za oblikovanje podobe neke skupnosti. Če res želimo biti »doma tam, kjer so dobri ljudje«, kot so si Ivančani po besedah Jurčiča dali zapisati na novo krožišče, ne smemo pozabiti, od kod prihajamo. »Dobrota« skupnosti se kaže zlasti v odnosu do svoje lastne preteklosti. Če pozabimo na svoje korenine, pozabimo, kdo smo.

Ana Plestenjak

NA GABROVŠKEM STUDENCU ČISTA VODA IZ OBNOVLJENEGA VODNJAKA

Iz Heliosovega ekološkega sklada obnoven že 60. vodnjak

V Gabrovčcu, tik ob regionalni cesti Ivančna Gorica–Žužemberk, je bilo 4. junija nadvse praznično, tako za vaščane kot za druge krajeve skupnosti Krka, saj je to popoldne potekala slovesna otvoritev obnovljenega vodnjaka na Gabrovškem studencu. Občina Ivančna Gorica je na pobudo Turističnega društva Krka leta 2007 prijavila obnovo vodnjaka na razpisu podjetja za proizvodnjo barv in lakov Helios iz Domžal. Po uspešni kandidaturi na razpisu se je začela obnova, ki je bila končana letošnjo pomlad.

Na otvoritvi, ki je potekala v sklopu prireditve ob občinskem prazniku, so predstavniki turističnega društva skupaj z županom Jernejem Lampretom in predstavnicami podjetja Helios gospo Andrejo Roš slovesno pritrtili tablico z napisom, da je obnovo vodnjaka sofinanciralo podjetje iz Domžal. Helios s t. i. ekološkim skladom za ohranjanje čistih slovenskih voda, v katerega se zbirajo sredstva od prodanih okolju prijaznih proizvodov, že več let spodbuja obnavljanje in ohranjanje vodnih virov širom po Sloveniji. Strokovno pomoč pri izbiri projektov nudi Ministrstvo za okolje in prostor. Dolina Krke in nasploh občina Ivančna Gorica sta bili v očeh ocenjevalcev projekta brez dvoma primerni za odobritev sofinancerskih sredstev. Predvsem pa je bil tip redke črpalne naprave, t. i. pater-

nosterske črpalke, zagotovo vreden pozornosti, saj gre za zanimiv primer naših tehničnih dediščin.

V projektu, ki je bil ocenjen na približno 5.000 evrov, je Helios sodeloval z 2.000 evri, ostala sredstva pa so zagotovili občina Ivančna Gorica in Turistično društvo Krka. Kljub temu da se je kasneje obnova izkazala za dražjo, je ta prispela do uspešnega zaključka. Obnovljena in popravljena je bila črpalna, pri čemer je mehanizem rekonstruiral inženir Iztok Pečaver, na novo pa je bil sezidan betonski del vodnjaka. Tik pred otvoritvijo je bila urejena tudi okolica, lipama, posajenima v spomin na osamosvojitve Slovenije, so

se pridružile še tri breze v spomin na obnovo vodnjaka. Postavljena je tudi miza s klopmi, pri delih pa je sodeloval Jamarski klub Krka. Sedaj je tu prijetna občestna točka za oddih in požirek čiste studenčnice, načrtovana pa je tudi informativna tabla.

Po besedah predstavnice podjetja Helios Andreje Roš Helios pripravlja razpis tudi letos, predvideva pa se, da bo objavljen jeseni. V naši občini je podobnih vodnih virov še nekaj in iz njih bi se gotovo dalo narediti prijetne točke za oddih v naravi. Morda tudi s pomočjo Heliosovega sklada.

mš



Pri otvoritvi so sodelovali učenci podružnične šole Krka



Gabrovški studenc je širok približno en meter, dolg pa le trideset metrov in se izliva v Matizelov studenc, ki je del porečja reke Krke. Iz njegovega talnega izvira priteka na dan izredno čista in pitna voda.

Čisto vodo gabrovškega izvira so ljudje uporabljali za pitje že davno pred postavitvijo vodnjaka leta 1930. Vodnjak je zgrajen iz betona in ima šesterkotno obliko. Iz zemlje se dviga približno 60 cm. Ob vodnjaku sta zaradi lažjega dostopa do vretena postavljeni dve betonski stopnici. V obodu so vzdignjena vratca velikosti 50 x 50 cm. Nad krovno ploščo premera 160 cm se dviga 110 cm visoka, na vrhu zaobljena kovinska konstrukcija, ki nosi napisa Konstrukcija D. Pirca in Higieli paternoster. Sestavljena je iz več delov. Ob strani je pritrjeno vreteno in ročica za dvigovanje vode, škripec pa je skrit v kovinskem delu vodnjaka. Po vretenu poteka voda, na katero so pritrjeni »korčki«, male posodice štirikotne oblike, ki držijo približno pol decilitra vode, ena zraven druge. Na plošči se nahaja tudi izlivalnik šesterkotne oblike, na katerega se je postavilo vedro med črpanjem vode.

Vodnjak je globok približno štiri metre. »Korčasta« veriga z vrtenjem vitla v korce zajema vodo in jo dviga. Voda teče iz pipe v podstavek šesterkotne oblike, odvečna voda pa steče skozi odprtino, v kateri sta dve kovinski palici, nazaj v vodnjak. Voda priteče skozi pipo, ki ima obliko zmaja. Verjetno je to obliko dobila zaradi močerila, človeške ribice (Proteus anguinus). Včasih naj bi se nahajale v vodnjaku. Legenda pravi, da se so perice bale človeških ribic, ker so mislile, da so zmaji.

Voda iz vodnjaka odteka najprej do korita, ki je služilo napajanju živine, ob koritu pa je bilo perišče s perilnima kamnoma, ki ju ni več. Ta komunski vodnjak je oskrboval z vodo vasi Gabrovčec in Mali Gabrovčec, saj takrat velika večina hiš ni imela svojih vodnjakov. Vodnjak se je uporabljal vse do sedemdesetih let, ko je vas dobila vodovodno omrežje.

NA KOČEVSKEM

Pravila v krizi je treba prilagajati, v teh hitro spreminjajočih se časih in socialnih razmerah je to tako rekoč samoumevno. Inflacija denarja, finančnih vrednosti, inflacija socioloških vrednosti, zmanjšanja prihodkov v blagajne državnih ustanov, vključno z SPIZ-om, kaže na slabšanje položaja upokojenec. Stabilno financiranje pokojninskih izdatkov bo očitno upadanju, v kriznih situacijah pa bo pritok finančnih sredstev še dosti slabši in izplačevanje pokojnin težje. Preko noči ni možno narediti kaj veliko. Upokojenci bomo lahko zadovoljni, če se nam pokojnine ne bodo zmanjševale, tako kot so se zdravstvene pravice. Kakor kaže, bomo še vedno upoštevali dejstvo, da moramo sami poskrbeti za svoje zdravje in dobro voljo, kakor koli zmoremo.



Zato smo se nekateri odločili, približno 116 nas je bilo, da gremo od blizu pogledat, kako živijo v kočevskih gozdovih bivši mogoče tudi upokojeni kočevski zaščiteni medvedje. Mogoče pa bi od njih pričakovali kakšen nasvet o preživetju brez zavarovanja in posebne zaščite zakonodajalcev. S tremi avtobusi smo se podali na pot po dolini Krke skozi Žužemberk, Dvor in Sotesko proti Rogu. Ker v tem prostoru ni bilo čisto nič znanamko upokojenskega, smo se odločili prvič ustaviti v Bazi 20. Ta kompleks 20 barak, zgrajenih aprila 1942, še danes stoji. Od naših predhodnikov in ljudi čvrste volje smo spoznali, kako se postaviti za lastni jaz. Če si želiš in imaš idejo, za katero stojiš, preživiš lahko zelo hude in težke čase. S po-

kojnino, veliko ali majhno, odvisno od cilja, ki je pred teboj. Vožnjo smo nadaljevali po čudovitih roških gozdovih. Ogledovali smo si velike, zelo stare smreke in jelke, občudovali čudovito brst pomladanskega zelenja, porajajočega se po podrastu, na vejah bukev in hrastov. Sem in tja je zrak zmotil kakšen prelet pomladno razpoloženih ptic. Čez cesto so stekle štiri srne. Po stari in požgani Žagi »Rog« smo se prevesili na zahodno stran Roga in njegovih gozdov. Preko ceste sta se tedaj prekalila dva medvedja mladiča in izginila v gozdu. Njuna pametna mati je bila verjetno precej globlje v podrastu. Ustavili smo se na postajališču pod Krenom. Odpešali smo k spomeniku povojnih žrtev, se seznanili z de-

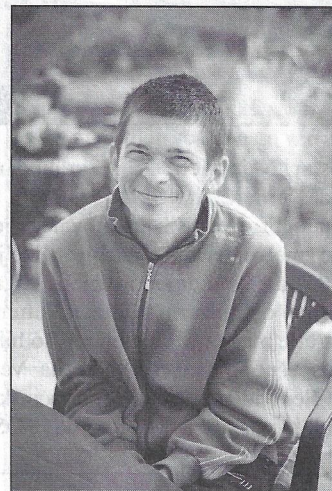
lom naše težke slovenske zgodovine, zgodovine z veliko žrtvami. Nekateri so prižgali sveče v spomin na mrtve, drugi so pozvonili z zvoncem v spomin in opomin, odmolili kakšen očenaš in zdravamarijo za pokojne in v njihov spomin. Za nas in tudi za naše potomce je opomnik tako zelo pomenljiv, da ga moramo upoštevati v našem življenju. Pozabiti ga ne, ovrednotiti ga vsekakor in ga sprejeti kot opomin za bodočnost. Nato smo krenili proti Kočevju. Tam smo se nekoliko ustavili, popili kavo ali čaj. Potem smo krenili skozi Kočevsko Reko v Gotenico. Ogledali smo si vas, ki je obnovljena in prirejena za vadbo slovenske policije in tudi za druge državne ustanove, npr. carino. V policijskem klubu smo si ogledali film o virtualnih »Mačkovih« tunelih in njihovi sedanjí uporabi. Tam naj bi danes bilo skladišče državnega filmskega arhiva in mogoče še kaj. Zunaj teh tunelov pa so vadbiska in zelo lepo urejeni nasadi in trate. Pohvalno. Odšli smo na avtobuse, se odpeljali na kosilo v Gostišče Tušek. Kosilo je bilo obilno, pijača tekoča, jeziki tudi. Dva medveda v ogradi sta nas spomnila na področje, v katerem smo se nahajali. V ogradah pa je bilo še nekaj živali. Ponjži, pavi, kokoši, golobi, pa tudi različni kozli in keze so se predstavili. Odvisno seveda od tega, kam si pogledal. Precej utrujeni in s polnimi želodci smo se zvečer odpravili še v vas Seč pri Polomu. Ustavili smo se na ekološki kmetiji Toneta Habjana. Ta gospod nam je obrazložil, kako pride luje med, peso ter druge pridelke s pomočjo čebel in zdravih ter zemeljsko delujočih energij iz narave. Le-te obilno pomagajo pri pridelavi zdravih prehranbenih in zdravih pridel-

kov, s pomočjo katerih ostanemo dlje pri zdravju. Nakupili smo torej nekaj Endovitala in podobnih izdelkov za naše zdravje ter se utrujeni odpravili na mehke sedeže v avtobusih. Potem smo krenili skozi Žvirče nazaj proti Ambrusu in Zagradcu proti svojim bivališčem in pričakali toplo kopel in mehko posteljo. Ležeč tako voderavno smo se in se še spominjamo lepega izleta. Mislim, da nas je naučil, kako se s plačo uživati življenje na čim

bolj enostaven način, z obilo dobre volje in zavestjo, da smo spet spoznali del naše lepe domovine. Zelo je blizu po kilometrih, a nam je bil vseeno vedno oddaljen. Sedaj vemo, da je tudi ta naš, prirasel nam je k srcu in upamo, da še komu od naših zanamcev. Mislim, da nam bo ostal na ta košček naše domovine prijeten in lep spomin.

Z. Zabukovec

ZAPIS OB ROJSTNEM DNEVU



*Na nebu je sonce,
na zemlji mraz.
Nabiram jaz zvonce
in vsi so za vas.*

Tako je pel Tantadruj iz istoimenske novele Cirila Kosmača. Pesmica je bila njegova spremljevalka, poleg te pa še njegovi prijatelji. Rad je pel in plesal, rad je imel svoje prijatelje – tako kot moj sosed Jani.

Tudi Jani je – kot bi zapisal Kosmač – otrok božji. Moški, obenem pa otrok, ki nikoli ne bo odrasel. Spominjam se (ali pa mi je povedala mama), da sva se z Janijem pred mnogimi leti, ko so se z družino naselili v Stični, igrala na pesku, Jani je imel 14 ali 15 let, jaz deset manj. Zidala sva gradove, gradila steze in ceste – jaz se že dolgo ne igram več na pesku, Jani pa bi se še vedno. Njegovo življenje je polno veselih trenutkov, v svojem svetu je srečen in zadovoljen, pri tem pa imata prvo vlogo njegova mamica in oče; predvsem mamica, ki je potem, ko so spoznali, da je Jani otrok s posebnimi potrebami, ostala doma pri njem.

Jani hodi, kot pravi sam, v službo – in to zelo rad. Včasih že v petek ali soboto pravi, da mora iti »jutri pa v službo«. »Zaposlen« je v Želvi, podjetju za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, v Ivančni Gorici, kjer je ponavadi, če le ni kaj narobe z njegovim zdravjem, vsak dopoldan. Ko pa pride domov, pa vsaj poleti pomaga tudi očetu, najraje grabi travo. Pri svojem delu je vztrajen in se ne da premotiti ter zavzeto grabi tudi potem, ko je že vse narejeno.

Še eno lastnost ima – zelo rad ima ljudi, ki ga imajo radi, ljudi, ki jih ima za svoje prijatelje. Njegova ljubezen ali prijateljstvo sta zelo močna in nespremenljiva, oboje pa rad pokaže, vendar ljubezen in prijateljstvo tudi zelo rad sprejema. V tem nam je popolnoma enak, čeprav bo ostal prizadet vse življenje.

Jani je poseben otrok, vendar tudi posebno dober človek in v marsičem bi se lahko zgledovali po njem.

In zakaj ta zapis? Jani Kastelic iz Stične bo v tem mesecu, dan pred kresno nočjo, izpolnil trideset let. Čestitamo mu in mu želimo, da bi še dolgo dolgo živel v svojem srečnem svetu.

Aljaž Celarc

ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA – ZDRAVO HUJŠANJE

»Mmm, je bilo to dobro!«

Res je, hrana ljudem pomeni zelo veliko. Že dojenček z jekom pove, da je lačen. Pripravljene imamo razne tabele in diagrame o tem, koliko naj bi se dojenček zredil, koliko naj tehta otrok v šoli, mladostniki, zlasti dekleta, se kar naprej ukvarjajo s svojo telesno težo. Veliko ljudi, predvsem žensk, vse življenje hujša pa hujša in še kar hujša, a nikoli ne shujša.

Neresnično je od marsikoga pričakovati, da bi od svoje debelosti shujšal na idealno telesno težo, ki je le teoretična vrednost. Spodbudno pa je, da dosežemo in vzdržujemo zdravo telesno težo oz. območje zdrave telesne teže (CINDI Slovenija). Formula, ki bi posamezniku povedala, kakšna je njegova zdrava oz. ciljna telesna teža, je zapletena, zato si raje pomagamo z diagramom, ki nam da hitrejši in lažji vpogled v področje naše zdrave telesne teže. To področje je lahko širše in lahko zajema okvir tudi 10 kg. Lahko pa se človek le zamisli, katero najnižjo telesno težo je bil sposoben zadržati vsaj eno leto po 21. letu starosti.

Dokazano je, da debeli ljudje dvakrat pogosteje umirajo zaradi bolezni srca in ožilja kot ljudje s primerno telesno težo. Debeli moški sedemkrat in debele ženske 27-krat pogosteje obolevajo za sladkorno boleznijo tipa 2 v primerjavi z normalno težkimi. Možnost, da umrejo zaradi raka, je pri debelih moških večja za 33 % in pri debelih ženskah za 55 %. 50 % žensk s prekomerno telesno težo, ki obojijo za rakom dojke, pogosteje umre zaradi posledic te bolezni. Depresija je pri debelih ženskah pogostejša za 37 % in število samomorov za 23 %. Evropa skuša v okviru programa CINDI vplivati na težavo modernega sveta – povišano telesno težo oz. debelost – s katero je povezanih veliko bolezni modernega sveta. V okviru

Zdravstvenega doma Ivančna Gorica smo program predstavili z delavnico Zdravo hujšanje. Zanimanje za delavnico je preseglo vsa pričakovanja. Od pričakovane ene skupine udeležencev smo organizirali kar dve, pa še v teh skupinah je priporočeno število udeležencev presegalo vsa priporočila. Srečevali smo se tri mesece, enkrat na teden na predavanju in enkrat na teden pri telovadbi. Postavili smo si realne cilje. V teh treh mesecih naj bi vsak posameznik izgubil 5–10 % dosedanje telesne teže. V dveh mesecih je večini to tudi uspelo. Naša dieta je temeljila na kakovostni, uravnoteženi prehrani, ki je pravilno pripravljena in zaužita v več obrokih preko celega dneva. Postopno smo se iz srečanja v srečanje učili: npr. ko človek občuti potrebo po hrani, pa je jedel pred eno uro, je verjetno, da je žejen, zato naj raje spiže kozarec vode. Potrebno je bilo spremeniti marsikatero navado pri pripravi hrane, se naučiti jesti zajtrk in užiti več manjših obrokov čez dan. Brez gibanja, telovadbe vsak dan pa mislim, da ne bi bili uspešni. Moderni način življenja nas vodi v stalna hitenja, vendar to gibanje ni gibanje, ki bi krepilo naše zdravje. Kolikokrat sem zvečer z bolečinami v hrbtu odšla na aerobiko in čudež, z gibanjem so se skržene mišice sprostile in bolečin ni bilo več. Predavanj se je udeležilo tudi nekaj strokovnjakov z raznih področij in nam pomagalo v

naših prizadevanjih. Iskrena zahvala tudi njim: ge. Barbari Tekavec, ki nas je popeljala v svet kruha in izdelkov iz moke, ge. Dariji Peterec, ki nam je spregovorila o stresu, ge. Marti Kastelic, ki je organizirala praktičen prikaz zdravega kuhanja brez maščob, Tonji Gomzi Hrabar, dr. med., ki je tako slikovito prikazala bolezní odvisnosti, kamor spada tudi prenašanje. Zahvala tudi naši voditeljici telovadbe ge. Vidi Ceglar, brez katere naš program ne bi bil popoln. Hvala vam za vašo kreativnost in prilagodljivost. Zahvaliti se moramo tudi Osnovni šoli Stična, ki nam je odstopila prostora za telesno vadbo. Zahvaljujemo se našemu sponzorju SŽ projektivno podjetje Ljubljana, d.d., ki je financiral nakup diaprojektorja in prenosnega računalnika. Zahvala Kmetijski zadrugi Stična, ki nam je v hudi uri priskočila na pomoč in oddala svoje prostore v Ivančni Gorici v uporabo in ge. Majdi Godce, ki je vsako sredo prišla prva in odšla zadnja. Brez vas, moji dragi prijatelji – udeleženci delavnic nam ne bi uspelo. Hvala Vam za vaše sodelovanje, trud, razumevanje ter končno prelep spomin ob zaključku. Naj vam razkrijem zaključek delavnic. Popolne podatke ob koncu delavnice imamo od polovice udeležencev. Če se ne bi pričelo lepo vreme, bi ta številka dosegla 85 %, saj

za teh 35 % vemo, da so bili uspešni, a so na zadnjih srečanjih velikokrat manjkali. Torej, teh 20 ljudi je v treh mesecih skupno izgubilo 123,8 kg telesne teže, zmanjšalo obseg pasu za 125,5 cm. Kontrolni holesterol je bil nižji pri vseh, čeprav smo še vedno opažali tudi nižje vrednosti dobrega HDL-holesterola in povišano vrednost trigliceridov, ki pa so bile nižje kot ob začetku. Spletli smo marsikatero novo vez, se spoznali in postali dobri prijatelji.

Mesec po končani delavnici smo se ponovno srečali, tokrat v bolj veseljem vzdušju. Na Gradišču smo po-

novno preverili naša prizadevanja, 87,5 % nas je še vedno uspešnih. Čestitamo Vam, pa tudi tistim, ki se trudite in ste s seboj prinesli dobro voljo ter se z nami lepo imeli. Pozitivna samopodoba, ki vključuje sprejemanje samega sebe, zdrava prehrana z omejitvijo maščob in sladkorjev in aktivno življenje z obilo gibanja so ključne sestavine zdravega hujšanja in vzdrževanja pridobljene telesne teže. Torej, če smo vas prebrali, se vidimo.

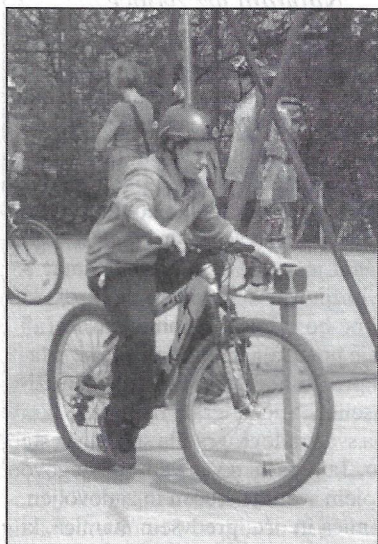
Tadeja Gruden, dipl. med. sr.
ZD Ivančna Gorica



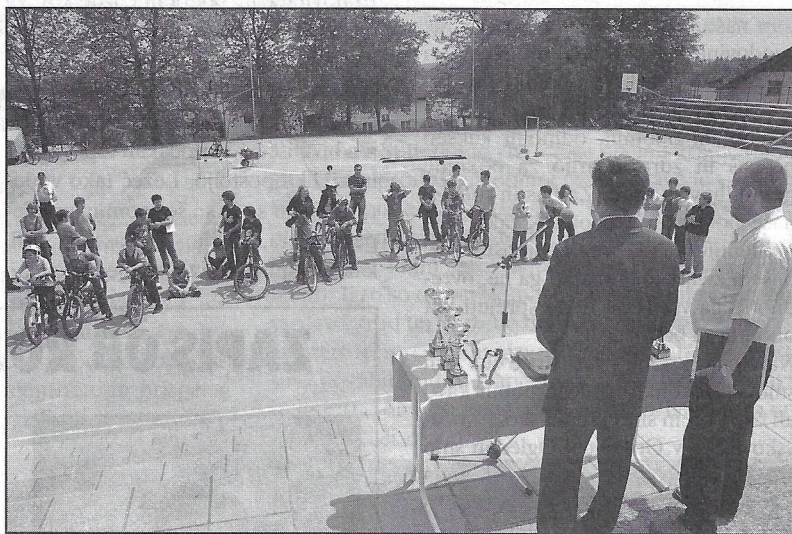
MEDOBČINSKO TEKMOVANJE KAJ VEŠ O PROMETU

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ivančna Gorica je v sodelovanju z OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični v četrtek, 14. maja 2009, organiziral tekmovanje Kaj veš o prometu za učence osnovnih šol na območju upravne enote Grosuplje.

Medobčinsko tekmovanje Kaj veš o prometu je potekalo na OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični ob pomoči članov ZŠAM Ivančna Gorica, avtošole ZŠAM Grosuplje, Policijske postaje Grosuplje, članov Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ivančna Gorica in delavcev šole.



Tekmovanja se je skupaj s svojimi mentorji udeležilo 45 učencev iz OŠ Stična; Podružnične šole Višnja Gora, OŠ Stična; JVIZ OŠ Dobrepolje; OŠ Brinje Grosuplje in OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični. V uvodnem nagovoru sta jim župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret in predsednik SPV Nikolaj Erjavec zaželeli veliko sreče na tekmovanju in varnih kolesarskih poti. Za našo šolo so tekmovali: Martin Mikelj, Borut Pajk, Jožko Kepa, Jaka Medved, Klemen



Mostar, Nejc Mele, Žiga Škrabec in Luka Kutnar.

V kategoriji mlajših tekmovalcev je prvo mesto osvojil Martin Mikelj. Med starejšimi tekmovalci je Žiga Škrabec osvojil drugo, Luka Kutnar pa tretje mesto. Med ekipami so bili najuspešnejši učenci OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični. Medobčinski prvak je postal Primož Rozina iz OŠ

Brinje Grosuplje.

Konkurenca je bila dobra, saj je skoraj vsaka šola domov odnesla priznanje ali pokal. Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri izvedbi tekmovanja, zmagovalcem in njihovim mentorjem pa čestitamo.

mentorica Marina Zajc
OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični



ŠIROKO ODPRTA VRATA

V sredo, 27. maja, je OŠ Ferda Vesela na stečaj odprla svoja vrata. Učenci in učitelji smo za starše in druge obiskovalce pripravili dan odprtih vrat z naslovom Dediščina slovenskih domov.

V šoli smo se zbrali v zgodnjih popoldanskih urah. Po kosilu smo odšli v razrede, kjer smo se posvetili izbranim temam. Učenci razredne stopnje so raziskovali in izdelovali preprostejša ljudska glasbila, prtičke, vzporejali so stare ljudske igre s sodobnimi, plesali ljudske ples, primerjali stare razglednice z današnjimi in se pobliže seznanili s kulturno dediščino dinarsko-kraškega sveta. Učenci predmetne stopnje smo se osredotočili na različna področja dediščine dolenskih domov (kmečki in gospodinjstvi pripomočki, orodja, notranja oprema, kmečka arhitektura ...), pokukali smo tudi v druge slovenske pokrajine, raziskovali zgodovino športa, tipične slovenske jedi, se posvetili domovom znanih kulturnikov in ljudskemu pripovedništvu širšega šentviškega območja. Delo smo organizirali tako, da smo predhodno zbrana gradiva (iskali smo literaturo, na terenu obiskali starejše ljudi, si ogledali starejša kmečka poslopja ipd.) uredili in jih pripravili za razredne razstave in projekcije.

Ob 16. uri se je v šolski avli začela osrednja prireditev. Obiskovalci so navdušeno spremljali kulturni program, posebej pa so uživali v dramski igri Nejke Omahen Kako sva se poročila. Zgodba, prepletena z ljud-

skim petjem in plesom, je na zanimiv in izviran način prikazala stare snubitvene in ženitovanske običaje.

V drugem delu kulturnega programa je strokovna komisija ob zaključku šolskega fotografskega natečaja na temo krajske značilnosti Šentvida (»Podobe Šentvida«) in kulturna dediščina Šentvida, ki izginja (»Detalji časa«), podelila nagrade za najboljše fotografije. V motiviki »Podobe Šentvida« so bili nagrajeni Tanja Adamlje, Janez Pangerc, Ernestina in Branka Lavrih in Žiga Rojec; v motiviki »Detalji časa« pa so prebrčali Ernestina in Branka Lavrih, Brigita Primc, Janez Pangerc in Tanja Adamlje. Sodelujoče in nagrajene

fotografije so razstavljene v glavni šolski avli.

Po končani prireditvi so si obiskovalci po razredih in avlah ogledali razstave in predstavitve, prisluhnili so petju in ubranemu igranju šolskih harmonikarjev, ki so ponovno dokazali, da znajo pošteno raztegniti meh. Dan, ki je uresničil svoj namen, je minil v prijetnem druženju; starejši obiskovalci so se spomnili na dobre stare čase in obudili nekaj lepih spominov, mlajši pa smo spoznali, da smo soodgovorni za to, da se dragocenost izročila preteklosti ohrani tudi za poznejše rodove.

Neža Sinjur, 9. c
OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični



ZLATIH OSEM LET BRANJA

V četrtek popoldne, 21. maja 2009, smo se učenci predmetne stopnje, naši starši in učitelji zbrali v avli OŠ Ferda Vesela, da bi se ob zaključku bralne značke srečali s pisateljico Nejko Omahen.

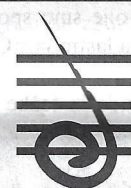


Po ravnateljevem uvodnem nagovoru smo prisluhnili sošolkam, ki so doživeto interpretirale svoje pesmi, in glasbenim točkam, ki so bile lep uvod v literarni večer. Priljubljena mladinska pisateljica Nejka Omahen, ki je hkrati tudi učiteljica na naši šoli, nam je na zanimiv in duhovit način predstavila svojo ustvarjalno pot, pisateljske začetke in knjige ter odgovarjala na naša vprašanja. Spregovorila je tudi o svoji zadnji knjigi Temno sonce in nam z branjem odlomkov približala zanimivo zgodbo.

Po navdušenem aplavzu je sledila slovesna podelitev priznanj za osvojene bronaste in srebrne Jurčičeve bralne značke. Pisateljica je podelila tudi zlata priznanja in knjige zlatim bralcem, tj. učencem devetega razreda, ki so se v knjižne svetove vztrajno poglabljali vseh osem let. Letos so bili to devetošolci: Blaž Okorn, Marta Fajdiga, Erik Rojec, Ines Grabnar, Manca Štrus, Ema Lavrih, Andreja Anžlovar, Marko Koleča in Nika Medved. Za konec smo se vsi značkarji ponosno fotografirali s pisateljico in v šolski jedilnici nadaljevali s prijetnim druženjem. Strinjali smo se, da so knjige res nekaj enkratnega: širijo naša obzorja in hkrati gradijo naše domišljijske svetove.

Ines Grabnar, 9. a
OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

**AKUSTIČNA TER
ZVOČNO IZOLATIVNA
UREDITEV UČILNIC
IN AVLE ZA**



GLASBENA ŠOLA GROSUPLJE

POTREBE SREDNJE IN GLASBENE ŠOLE

Srednja šola Josipa Jurčiča se je med letošnjimi zimskimi počitnicami spremenila v gradbišče. Prazno šolo smo izkoristili za akustično ter zvočno ureditev nekaterih učilnic in avle. Osem učilnic, ki jih za svoje delovanje uporablja tudi glasbena šola, se je uredilo v akustičnem smislu. Poseg je bil nujno potreben, saj je bilo poučevanje inštrumentov v obstoječih učilnicah zelo oteženo zaradi prevelikega odmeva in medsebojnega motenja inštrumentov zaradi slabe zvočne izolacije učilnic. V šoli ni bilo primerne prostora za izvajanje koncertov, zato smo del avle uredili tudi za koncerte. Sedaj bodo vse glasbene prireditve, izvedene v avli, precej bolj kakovostne. Tako smo pridobili prijeten prireditveni prostor za

različne kulturne dogodke. Projekt je bil izveden na pobudo glasbene šole. Ravnatelj srednje šole gospod Milan Jevnikar je k projektu pristopil z veliko mero razumevanja. Za sredstva smo zaprosili občino Ivančna Gorica, ki nam jih je tudi odobrila. Na tem mestu bi se radi zahvalili županu gospodu Jerneju Lampretu in vsem svetnikom, še posebej gospe Magdaleni Urbančič, predsednici odbora za družbene dejavnosti, ki so razumeli naš problem in nas podprli. Izboljšave v učilnicah bodo pripomogle k dvigu kakovosti poučevanja inštrumentov, preurejena avla pa je velika pridobitev za ves kraj.

Vodstvo Glasbene šole Grosuplje



DELOVNO SREČANJE ČLANOV SKUPINE COMENIUS V VIŠNJI GORI

Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora je v mesecu maju gostil člane mednarodnega projekta Comenius iz petih evropskih držav (Švedska, Litva, Nemčija, Španija in Slovenija) na temo Strategije in metode poučevanja dijakov s socialnimi in čustvenimi težavami – Act and react to socialize. (<http://www.actandreact.eu>) Predmet raziskave je vključevanje otrok in mladostnikov s čustvenimi in socialnimi problemi tako v izobraževanje kot v njihovo socialno okolje. Kako poteka usklajeno sodelovanje socialnih, pravosodnih, zdravstvenih ter šolskih institucij pri celostni resocializaciji posameznika, je temeljno vprašanje projekta. V okviru izobraževanja pa nas zanimajo dejavnosti, ki se odvijajo na prostem – outdoor activities – interesne dejavnosti ter metode poučevanja dijakov s čustvenimi in socialnimi problemi.

Udeleženci so se seznanili z delom centrov za socialno delo pri nas in spoznali raznolikost njihovega dela in seveda to, da so učenci in dijaki s socialnimi in čustvenimi problemi samo majhen del njihove dejavnosti. Za udeležence je bilo posebej zanimivo delovanje centrov za šolske in obšolske dejavnosti, ki jih v taki obliki nimajo. Želijo pa, da se določeno število šolskih ur prenese v naravo, ker ugotavljajo, da je vedno več dijakov, ki sedijo za računalniki in se premalo gibajo, pride tudi do nezmožnosti vzpostavljanja socialnih stikov. Zato so poudarili pomen socializacije otrok, ki bivajo nekaj dni v skupini s svojimi sošolci, brez staršev, da bi tako preprečili socialne fobije, ki jih vedno bolj opažajo pri svojih dijakih.

Zelo so bili zadovoljni s predstavitvijo dela Centra za korekcijo sluha in govora v Portorožu, posebno litvanske šole, ki je specializirana za to področje, druge šole pa imajo dijake z govorno-slušnimi težavami pri rednem pouku. Ti dijaki imajo pomoč mobilnega specialnega pedagoga.

V okviru srečanja so se srečali tudi ravnatelj gostujočih šol; ravnatelj VIZ Višnja Gora Jože Horvat, ravnateljica Mladinskega doma Malči Belič Olga Rupnik Krže, ravnatelj Centra za korekcijo sluha in govora Portorož Marko Strle ter še nekateri drugi. Beseda je tekla o institucionalnih načinih reševanja težav učencev s socialnimi in čustvenimi težavami v različnih državah ter vlogi ravnate-



Udeleženci projekta Comenius in nov polž v Višnji Gori

ljev pri tem. Niso pa se mogli izogniti tudi vprašanju nadarjenih otrok, saj za njih vse premalo skrbimo.

Najbolj pa jih je zanimal Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora. Ugotavljajo, da bi tudi pri njih rabili tako obliko dela, da bi marsikateremu dijaku vsaj za nekaj časa koristila odsotnost od doma, da bi lahko bivali druge in imeli strokovno pomoč. Pri njih poteka prilagojeno delo za dijake s socialnimi in čustvenimi težavami samo v času pouka, to je od 8. do 16. ure, nato pa se vrnejo domov. Za hujše prestopnike, tudi če so mladoletni, pa veljajo običajni zakoni, takšne vmesne poti pa ni. Strinjajo in borijo se, da bi se mladoletne otroke obravnavalo posebej.

V VIZ Višnja Gora so se seznanili s potekom delovnega dne v zavodu – prisostvovali so učnim uram, predstavili metode poučevanja in vpetosti interesnih dejavnosti v pouk ter vzgojno delo. Vsak mesec izvedemo en dan interesnih dejavnosti in tako razbijemo monotonost pouka. V zvezi s tem smo jim pokazali film o poteku športnega dneva Zimske radosti. Gradivo za film je snemalo več dijakov, dva dijaka pod vodstvom mentorja pa sta film zmontirala. V šolskem letu pa izvedemo tri projektne tedne, ki so del kurikula. Na ta način predelamo določeno šolsko snov. Projektne tedni predstavljajo za učitelje kakor tudi za dijake novost, ki jo moramo še vsi osvojiti. Prvi projektni tedni pa zahtevajo veliko zavzetost vseh učiteljev. Na njihovih šolah tudi izvajajo projektne tedne, ki so bolj vzgojno naravnani, niso direktno povezani z učno snovjo, npr. razvijanje skupinskega dela. Naši partnerji tudi ne poznajo tekmovanja. Več znanja za več turizma v taki obliki, kot poteka pri nas. Njihova šolska tekmovanja so tekmovanja v preverjanju znanja šolske snovi

(kot so tudi pri nas po predmetnih področjih), to tekmovanje pa zahteva pripravo naloge, ki je povezana z razvojem turizma v domačem kraju in predstavitev na turistični tržnici. Zanimalo jih je tudi izvajanje strokovne prakse v tujini preko evropskih projektov Vseživljenjskega učenja, ki jih oni še niso izvajali.

Dijaki so jih sprejeli v stanovanjski enoti, kjer bivajo, jim predstavili svoje izdelke, ki nastanejo v okviru prostočasnih aktivnosti, in razložili, kako poteka njihov popoldanski in večerni čas. Nekatere zelo privlači športna dejavnost, naj bo v dvorani ali zunaj, druge likovna dejavnost, pisanje pesmi, ples in ne nazadnje petje v našem ansamblu Zvezdni prah. Nikakor pa ne gre brez učne ure, ki poteka najmanj od 18. do 19. ure, za boljše ocene pa tudi dlje časa. Povedali smo jim, da imamo še precej dela, ker bi radi vsem dijakom zagotovili enake bivalne pogoje, zato pa je potrebno zgraditi še dve novi enoti.

S predstavitev našega dela so bili zadovoljni, spoznali so marsikaj novega in zaznali, da imamo strokovni delavci VIZ Višnja Gora in dijaki dobre medsebojne odnose. Za zaključek smo pripravili srečanje strokovnih delavcev VIZ Višnja Gora in udeležencev projekta Comenius na Lavričevi koči na Gradišču. Navdušeni so bili nad lepoto pokrajine, prehlaviti niso mogli odlične hrane (golaža iz kozlička), ki smo jo sami pripravili, najbolj pa so uživali ob petju Stiškega kvarteta, ki je ravno tisti dan imel celovečerni koncert.

Obisk je bil poln bogatih vsebin, izmenjav izkušenj ter spoznavanja lokalnega in občinskega okolja Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora.

Tončka Pal



Na Gradišču smo prisluhnili Stiškem kvartetu

POLŽKI SO PEKLI KRUH

Majsko dopoldne sem se pozdravila s polžki v vrtcu Marjetica v Ivančni Gorici. Namigi, prijazne kretnje, široko odprte oči ... in že smo postali prijatelji posebne vrste. Drug za drugim so se mi predstavili in predstavila sem se tudi jaz. Da bomo skupaj nekaj časa, ker bomo pekli kruh, tisti pravi hlebec, ki ga še danes pečejo na kmetijah, sem jim rekla. Življenje na kmetiji pa poznajo, saj so si ga ogledali prejšnji teden.



Preselili smo se k mizi, kjer nas je čakal šopek z žitnim klasjem. Iz dozorelega klasja dobimo žito, ki ga nesemo v mlin. Tam nam ga mlinar zmelje v moko, ki ji dodamo še druge sestavine, in že lahko spečemo kruh.

A za delo se je treba pripraviti. Polžki so si temeljito umili roke in si nadeli predpasničke. Glej ga, polžka, eden od njih ima celo pekarsko kapo! Kako me poslušajo polžki, ko jim ob delu razlagam, kako se pripravi kvasec. Vse sestavine zanj smo dali v lonček. Čas do vzhajanja pa je treba pametno izkoristiti. In že ima Majda v rokah kitaro in polžki zapojejo, kako je na kmetiji, kako kuža Pazi čuva hišo, kako živi zajček Dolgouček ... A polžki postanejo sredi najbolj zagnanega petja nemirni, zapojejo še glasneje, kajti pred njimi se odvija čarovnja. Kvasac bo zdaj zdaj prapasel lonček. Ne, to pa se ne sme zgoditi! Pesem utihne in polžki z zanimanjem strmijo v posodo, v kateri se bo mesilo. Kvasac pristane v jamici moke, skupaj pa povemo, kaj vse moramo še dodati, da bo nastalo pravo testo. Ko ga gnetem, so oči polžkov uprte v skledo. Nikamor drugam. Počasi se pod rokami oblikuje okroglo testo, mehko in voljno, ki se preseli k drugi mizi, kjer imajo polžki pripravljen vsak svoj pomokan prtič, na katerem bodo gnetli vsak svoj hlebec. Igralnica se v hipu spremeni v pravo pekarno. V resnici tudi zadiši po kruhu. Roke vseh pekov so v gibanju, oči v gledanju. Polžki gnetejo in gnetejo, dokler testo nima okrogle oblike, dokler ni v surovem stanju podobno pravim hlebčkom. Šele popolnoma izoblikovane polagajo na pekač, Majda pa jih pobožno pokrije, da se ne bi prehladili. Polžki si snamejo predpasničke, kajti njihovo delo je končano. Veseli so, zato bodo zapeli in zaplesali. Spet se zasliši pesmica Lepo je na kmetiji, le da je sedaj zapeta veliko bolj razigrano in odločno. Polžki so ponosni, ker jim je uspelo zamesiti kruhek, ki ga bodo, vsak svojega, odnesli domov, kjer ga bodo ponudili vsem družinskim članom.

Ti od čudenja ne bodo mogli verjeti, da so se majhni polžki lotili tako velikega dela. Lotili se ga bodo vedno, kadar bodo imeli za to priložnost. Kruh na kmetijah pa se bo še pekel in še bo dišalo po njem, ker sta jim Majda in Marjeta že tako zgodaj vcepili veselje tudi do tovrstnega opravila.

Janova babica

Lepota ni naključje

Da pa bo pot do nje enostavnejša in prijetnejša vam pomaga

Nudimo:

Nega obraza z uporabo vrhunske profesionalne kozmetike MATIS Anticelulitni in shujševalni programi Masaža, pedikura, manikira, depilacija make up in še in še 100% NARAVNA KOZMETIKA SOTHYS

KOZMETIČNI SALON
H M

Helena Miranda

Helena Miranda Maček s.p.

Stari trg 22, 1294 Višnja Gora

Telefon: 01 7884 348

Mobitel: 041 966 113

E-mail: HelenaMiranda@siol.net

VABLJENI NA POSVET IN OBISK

NOVO!

Dosežite popolno telo z aparaturom, ki vsebuje stimulacijo mišic, infrardečo luč in ultrazvok.

EKOFLAM Šentvid pri Stični
OGREVALNA TEHNIKA

• Toplotne črpalke • Solarna tehnika

• Obnovljivi viri energije

• Klimatske naprave

• Vodovod • Ogrevanje

E-mail: ekoflam@volja.net

GSM: 041/626-146, Telefon: 01/7878 283

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

⇒ ČE PA STE ETAŽNI LASTNIK V VEČSTANOVANJSKI HIŠI NAS LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše
- za vpis etažne lastnine

Najdete nas

na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu

01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

DOMOZNANSKA GALERIJA

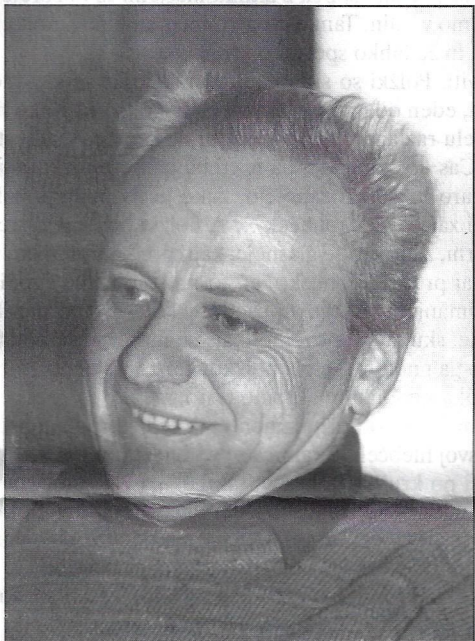
PROF. DR. JOŽE LOKAR

(1939–1996)

Prof. dr. Jože Lokar, eden najvidnejših slovenskih psihiatrov, bi letošnjega januarja praznoval svoj 70. rojstni dan, a je žal umrl na višku svoje strokovne in poklicne ustvarjalnosti leta 1996, star komaj 57 let.

Odličen učenec in študent

Jože se je rodil 21. januarja 1939 v Slovenski Bistrici. Njegova mati Ema je izhajala iz ugledne meščansko-trgovske družine. Imela je gimnazijsko izobrazbo, ki je bila za predvojni čas dekletom redko dosegljiva, oče Jože pa je imel trgovsko šolo in bil doma s trdne kmetije in mline v Polju pri Višnji Gori. Jože se je večkrat pošalil na račun svojega priimka. Rekel je, da se je mama pred poroko pisala Kolar, nato pa samo malo premešala iste črke in postala Lokar.



Po koncu druge svetovne vojne se je skupaj s starši preselil na Dolenjsko, najprej za nekaj časa v Zagradec, nato v Višnjo Goro. V 4. razred višnjanske osnovne šole je vstopil z dvo-mesečno zamudo 1. novembra leta 1948. Bil je najmlajši učenec. V njegovem razredu je bilo 59 učencev, kar je za današnje čase nepredstavljivo veliko število. Njegova razredničarka je bila legendarna učiteljica Terezija Samec. Učiteljica je že po nekaj dnevih ugotovila, da je dobila v razred izjemno sposobnega učenca. Po osnovni šoli, ki jo je končal z odličnim uspehom, se je vpisal v Gimnazijo Stična. V gimnaziji je bil ves čas med najboljšimi dijaki. Leta 1957 je maturiral z odliko v tretji generaciji stiških maturantov.

Po maturi se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani. Tudi na fakulteti je bil med najboljšimi študenti. Po zaključku študija (1963) in opravljenem medicinskem stažu je leta 1968 opravil specialistični izpit iz nevropsihiatrije. Šest let kasneje je doktoriral, leta 1985 pa je že postal redni profesor na Medicinski fakulteti v Ljubljani.

Izjemen medicinski strokovnjak

Njegovo glavno področje proučevanja so bila organizacijska in epidemiološka vprašanja duševno motenih oseb ter psihofiziološki procesi. V njegovo raziskovalno področje so sodile tudi psihoterapija, psihofarmakologija in sodna psihiatrija. Jože je bil predavatelj na dveh fakultetah. Na medicinski fakulteti je predaval psihiatrijo, bodočim pravnikom na pravni fakulteti pa sodno psihopatologijo.

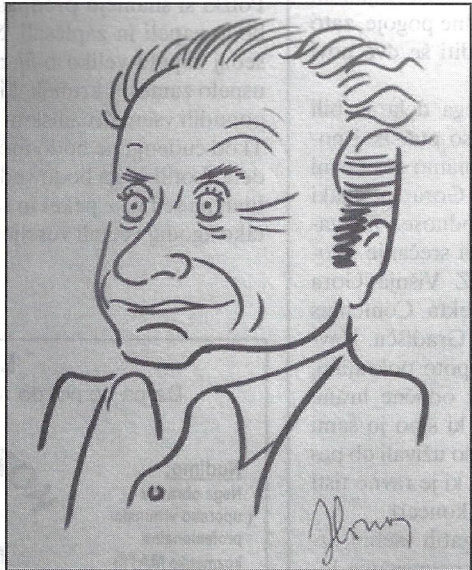
Komaj 36 let star je zaradi svoje bogate zdravniške in znanstvene dejavnosti postal leta 1975 predstojnik Centra za mentalno zdravje Univerzitetne psihiatrične klinike. Zadnje obdobje svojega kratkega, a zelo plodnega življenja

je bil tudi direktor psihiatrične klinike. Poleg navedenega je bil dolgoletni sodni izvedenec ter član različnih strokovnih odborov, združenj in sekcij v slovenskih, jugoslovanskih in mednarodnih medicinskih institucijah. Več kot šest let, praktično do razpada Jugoslavije, je bil član jugoslovanske komisije za duševno zdravje in član izvršilnih organov Svetovne zdravstvene organizacije za raziskovanje in izobraževanje o mentalnem zdravju. V letih od 1992 do smrti 1996 je bil tudi prvi predsednik Zdravniškega sveta pri Ministrstvu za zdravje.

Aktivno je sodeloval na številnih medicinskih kongresih in srečanjih tako doma kot v tujini. Za svoje strokovno delo je prejel vrsto priznanj in nagrad. Bil je odličen govornik, predavatelj, sogovornik pri okroglih mizah, iskrih in duhovit polemik ter nadvse odkritosrčen. Zaradi vsega tega je bil zelo priljubljen v širokih krogih, seveda pa je imel tudi nasprotnike, ki se niso strinjali z njegovimi strokovnimi stališči.

Pomembna je bila tudi njegova odločna in pogumna pomoč pri razpletanju občutljivih predosamosvojitvenih dogodkov v primeru Janša, Zavrl, Tasič in Borštnar, ko je za njih organiziral zavetišče v bolnici. Omeniti velja tudi dolgoletno sodelovanje pri nujenju zdravstvene pomoči pokojnem ljubljanskemu nadškofu dr. Alojziju Suštarju.

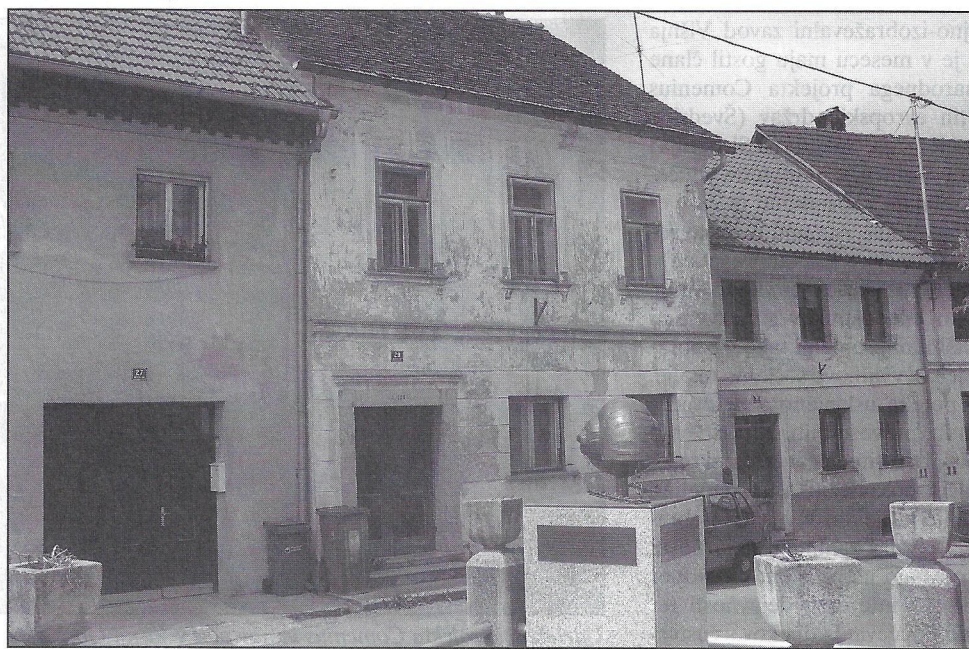
Profesor Lokar je bil pogosto mentor magistrskih del in doktorskih disertacij, napisal je več recenzij in predgovorov k delom domačih in tujih avtorjev. V letih 1962–1964 je bil tudi prvi urednik revije Medicinski razgledi, glavni urednik revije Iatros, predsednik izdajateljskega sveta revije Zdravje, urednik več zbornikov strokovnih srečanj in član uredniških strokovnih publikacij v Sloveniji in takratni Jugoslaviji. Bil je izjemno plodovit pisec strokovnih



Karikatura avtorja B. Pečarja

prispevkov in urednik več medicinskih publikacij. Napisal je več medicinskih učbenikov in več kot sto avtorskih ali soavtorskih znanstvenih člankov. Znan je njegov učenik Klinična psihofarmakoterapija. Od številnih strokovnih prispevkov, ki so bili objavljeni v medicinskih publikacijah, Proteusu, Naših razgledih in drugje, doma in v tujini, jih bomo navedli le nekaj: O depresijah, Ali so psihiatrični ukrepi brez privolitve pacienta komurkoli v korist?, O novih drogah, Kriza in krizne intervencije, Akutne in kronične stresne reakcije, Spanje, Konkretni ukrepi zoper potencialno nevarne, Pravica do različnosti? Pripomba ob škantnem partijskem programu, Človek, spolno življenje, zdravstvo in AIDS, Izvedenska mnenja o morebitnih napakah v zdravniškem odločanju in ukrepanju, Zdraviti, ne zdraviti, kdo zdraviti?, Zaposlitvena terapija. Homoseksualnost, Bolnik ali obsojenec?

Dr. Jože Lokar je pri svojem delu ves čas premagoval stereotipe o duševnem bolniku. Stal-



Lokarjeva hiša na Mestnem trgu in Višnji Gori

no je ponavljal, da je duševni bolnik kot vsak drugi bolnik in ga je na srečo pogosto mogoče ozdraviti. Dandanes lahko rečemo, da je bil pri teh prizadevanjih zelo uspešen. Zanimiva je tudi njegova trditev, da je za nervozo, ki tare veliko število ljudi, kriva ali odgovorna predvsem družina oziroma starši za svoje otroke. Z raznimi prepovedmi, neprestanim hitenjem, hlastanjem za materialnimi dobrinami, pomanjkanjem časa za igranje z otroki, slabo voljo, utrujenostjo in podobnim, otrok že v najzgodnejšem otroštvu postaja nervozen, preplašen, nesamozavesten. Od tu naprej je le še korak do uresničitve pregovora »Kar se Janček nauči ...«.

Jože je bil na svoj rod, tako po materini kot tudi po očetovi strani, zelo navezan in tudi ponosen. Poseben prijateljski odnos je imel s svojim stricem, očetovim bratom, Francetom Lokarjem – Svetinovim iz Polja, duhovnikom, pesnikom, pisateljem, gospodarstvenikom. Stricu je Jože izdatno pomagal pri izdaji in opremi skoraj vseh njegovih knjig.

Priljubljen družabnik in ponosen domačin

Zelo rad je prebival v Višnji Gori. Po končanem študiju se je pogosto vračal na dom v Višnji Gori, kjer je s prijatelji preživel mladost. Jože je bil odličen ter nadvse pozoren sošolec in prijatelj. Kot odličen učenec, dijak in študent je zelo rad pomagal sošolcem pri učenju. Čeprav je bil odličnjak, je bil v mladosti tudi zelo živahen in včasih tudi kar nagajiv. Predvsem pa je bil vse od mladostnih let zelo realen in moder v odločitvah. Svojim sošolcem in prijateljem je velikokrat svetoval, naj ne hitijo v svoji mladostni zagnanosti. Rekel je, da se s preudarnostjo bolj verjetno doseže želeni cilj. Večkrat je omenil višnjanskega počasnega in modrega polža ter latinski pregovor Festina lente – hiti počasi.

Njegova velika človeška vrlina je bila stalna pripravljenost za pomoč vsem, ki so bili v stiski, in njegovo neizmerno negovanje prijatelj-

stva. Za sprostitev po napornem delu je rad šel na ribolov. Bil je zelo uspešen ribič na ščuke in druge ribe. Le malo pred svojo smrtjo je lovil ribe v divjih vodah Aljaske v Severni Ameriki.

Prof. dr. Jože Lokar je umrl 2. decembra 1996. Pokopan je v družinskem grobu v Višnji Gori. Cerkevne pogrebne slovesnosti je opravil Lokarjev gimnazijski sošolec, sedaj upokojeni stiški opat dr. Anton Nadrah, besede slovesa ob grobu pa je poleg drugih govorcev pokojniku izrekel tudi takratni minister za zdravje dr. Božidar Voljč. Za pokojnega Jožeta lahko rečemo, da je bil vsestranski in vrhunski strokovnjak ter odličen človek, tako da je Gimnazija Stična lahko ponosna, da je bil njen dijak.

O prof. dr. Lokarju se je spletlo tudi veliko anekdot. Naj navedem tri:

- Ko se je po maturi pogovarjal s sošolcem, kam se bo vpisal na visokošolski študij, in mu je ta rekel, da na ekonomijo, mu je odgovoril, da se bo on vpisal na medicino. Rekel je: »Če boš kot ekonomist slabo delal, te čaka zapor, če bom pa jaz slab zdravnik, bodo za menoj grobovi.«

- Med sodno razpravo ga je sodnica kot sodnega izvedenca vprašala, ali jamči, da osumljena oseba ni sposobna storiti kaznivga dejanja. Odgovoril ji je, da tega ne more jamčiti niti za njo, sodnico.

- Neko nedeljsko popoldne je bil dežurni na psihiatričnem oddelku. Nekje z Dolenjske so v bolnico pripeljali starejšo ženičko. Dalj ko se je pogovarjal z njo, bolj je bil prepričan, da je ženska povsem duševno zdrava. Pozoren je postal šele, ko mu je zaupno povedala: »Gspud dohtar, a veste, de imam prevelik penzjon!« Za vsak primer so jo obdržali v bolnici.

Mislím, da je njegova tudi naslednja globoka misel: »Največja sreča je razumeti druge in sebe.« A to se skoraj nikoli ne posreči čisto ...

Zapisal sošolec, mladostni vrstnik, someščan in dolgoletni prijatelj

Pavel Groznik

Viri: Cobiss, pogovori s svojci in prijatelji



Družinski grob na višnjanskem pokopališču

GISMUZ ali Godba Iz Stične MUZicira

Godbenikom iz Stične je zopet uspelo izpeljati svoj pomladanski projekt – pod streho so spravili že drugi Gismuz (Godba Iz Stične MUZicira). In to dobesedno, saj je ideja o muziciranju pred stiško baziliko potopila slabo vreme, a koncert je kljub temu v dvorani KD Stična odlično uspel.



Aprilsko vreme je zgleda pozabilo na koledar in še konec meseca maja poteglo z deževjem in hladnimi dnevi, s tem pa prisililo stiške godbenike, da so za letošnji Gismuz uporabili »plan B.« 30. maja ob dvajseti uri zvečer so tako na široko odprli vrata KD Stična za vse ljubitelje glasbe in prijatelje godbe. Te pa je prav tako prestrašilo slabo vreme, saj dvorana ni bila tako polna, kot je ponavadi. A vzdušje

ni bilo nič slabše, saj so dobra glasba treh izvajalcev ter dobra volja in humor povezovalca ustvarili prijetno ozračje. Mladi igralec Klemen Janežič je na svojevrsten in malce drugačen način že na začetku odlično ogrel občinstvo ter nas zabaval vse do konca.

Z glasbo je na odru najprej nastopila Godba Dobropolje pod vodstvom Romana Gačnika. Zaigrali so pet

pesmi in dokazali, da so kot vedno odlični in sedaj z novimi uniformami še celo lepši. Drugi nastopajoči pa so nas popeljali v čisto drugačno zvrst glasbe. Energično in bučno se je namreč predstavila Funkcija ritem iz Grosuplja. Štirje fantje in dekle so pokazali, da je možno zanimiv nastop ustvariti tudi samo s tolkali. Za njimi je na oder stopila še domača godba iz Stične. Pod taktirko kapelnika Vladimirja Škrleca so zaigrali pet skladb različnih žanrov in z vedno kvalitetnejšim zvokom upravičili vse intenzivne vaje, ki so jih imeli. Za konec pa sta kar brez predhodne vaje združili moči obe godbi. Skupaj sta odigrali nekaj pesmi, čeprav so bile v programu le tri, a dobre glasbe ni nikoli preveč, sploh ob takem veselju pri muziciranju, kot je med dobrepoljskimi in stiški godbeniki.

Glasba je torej zopet premagala vse, tudi vreme, tako da drugi Gismuz kljub dežju ni padel v vodo. Upamo, da bo naslednje leto kulisa res zvezdnata in bodo melodije lahko zazvevale v topel zgodnjevečni večer. Vsekakor pa želimo, da Gismuz zopet uspe ter upraviči idejo o tradicionalnem pomladnem koncertu Godbe Stična.

Kaja Bahor

STIŠKI FOLKLORISTI V SRBIJI

Folklorna skupina Stična se je v petek, 15. maja 2009, podala na svojo prvo turnejo v srbsko mesto Zlatibor. To je tipično turistično mesto, približno 150 km JZ od Beograda. Tamkajšnji pop (pravoslavni duhovnik) vsako leto organizira folklorni festival domačih in tujih skupin. Letos smo bili gostje festivala tudi stiški folkloristi.



Plesalci smo stanovali pri srbskih družinah, ki so se izkazale za odlične gostiteljice. Pripravili so nam tipično srbsko hrano, večkrat med gostovanjem pa smo bili deležni tudi rakije, srbske žgane pijače s približno 40 % alkohola. Domačini, ki o Sloveniji povejo marsikaj lepega, so bili zelo prijazni. V soboto se je fe-

stival odvijal v precej oddaljenem mestu Višegrad, ki se nahaja v srbskem delu Bosne, zato smo morali prečkati državno mejo Srbija-Bosna. Pred večernim koncertom smo se vse skupine predstavile v slavnostni povorki okoli mesta. Večerna prireditev je potekala v tamkajšnji športni dvorani, ki so jo gledalci napolnili do zadnjega kotička. Na triurnem plesnem dogodku so se predstavile večnoma domače srbske folklorne skupine, ki plešejo zelo temperamentne srbske plesne. Stičani smo se predstavili s spletom belokranjskih plesov in na koncu prikazali t. i. zvezdo, to je ples, ko fanta ob hitrem vrtenju dvigneta plesalki od tal. Kljub malo

počasnejšim ritmom od srbskih smo bili deležni močnega aplavza in navdušenja domačinov.

Po prireditvi je sledila večerja v bližnjem hotelu in podelitev priznanj vsem nastopajočim. Stičani smo s seboj nesli nekaj dobrot iz stiškega samostana in jih predali vodji in organizatorju festivala. Veselje je trajalo še dolgo v noč, mi smo se učili srbskega kola. Srbi pa slovenske polke in valčka.

V nedeljo so nam pokazali še nekaj turističnih znamenitosti njihovih krajev in že se je bližal čas odhoda. Po naporni noči vožnje smo se v ponedeljek zjutraj utrujeni in hkrati polni nepozabnih doživetij vrnili domov. Smo se pa vsi strinjali, da bo turneja treba ponoviti.

Sicer pa stiški folkloristi zaključujemo zelo uspešno sezono. V marcu smo uspešno izvedli že 4. folklorni večer, na katerem smo gostili FS Emona iz Ljubljane in FS KUD Oton Župančič Vinica. S koreografijo »Pa sem le Stičan postal« smo se uvrstili na regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, ki je potekalo 23. maja v Grosupljem. Za nami je prva turneja v Srbijo in veliko nastopov, med drugim tudi na vseh štirih cvičkarjih v Kopru, Ljubljani, Mariboru in Novem mestu. Vse to nam daje volje in novih idej, ki jih bomo s polno paro začeli uresničevati spet jeseni.

FS Stična

PREMIERNI KONCERT PEVCEV LJUDSKIH PESMI STUDENČEK

Maja je vse v polnem razcvetu in tudi v kulturi vse vre. Vsi bi radi predstavili čez zimo prigarane dosežke in nemalo prireditev je na isti dan, ob isti uri, le v različnih krajih naše občine. Ob takšni ponudbi se pojavi dilema – kam? No, najprej v svoj kraj, podpirati svoje. Nič pa ni narobe, če pogledamo malo čez plot, kaj delajo na oni strani.

V Ivančni Gorici smo že navajeni, da se na prireditvah ne tare preveč ljudi, čeprav nas, ki pripravljamo in se trudimo po najboljših močeh, to skrbi. Predvsem se sprašujemo, zakaj ni tistih, ki naj bi prišli po »službeni« dolžnosti, oziroma tistih, ki so posebej vabljene. Pogrešamo tudi medije, čeprav so pravočasno obveščeni. Kakorkoli že, vsi upamo na boljše čase!

V petek, 22. maja 2009, je bil dan pričakovani in dan uspešnega premiernega koncerta Pevcev ljudskih pesmi Studenček Kulturnega društva Ivančna Gorica.

Čeprav je konec lanskega leta nekaj pevcev zapustilo skupino, se preostali niso predali in so trmasto vztrajali. Pridobili so nove pevke in sredi februarja s sedanjo zasedbo začeli z intenzivnimi vajami. Ni bilo lahko, saj so začeli na novo, z novimi pesmimi. A kjer je volja, tam je pot! Kmalu so imeli prve nastope. Njihov glavni cilj pa je bil majski koncert. Kot nekakšen preizkus če znajo, zmorejo in si upajo.

V goste so povabili »Goričke lajkoše« iz Gornjih Petrovec in »Prijatelji 6 še« iz Šešča pri Preboldu.

Tri različne, a hkrati enake, ljudske skupine. Uživanje v igranju in petju se je preselilo z odra v dvorano, v naša srca.

»Gorički lajkoši« so z Goričkega, kot pove samo ime, le beseda »lajkoš« nam je neznana, ker je njihova domača, narečna. Ko so iskali ime, so se odločili za »Gorički« po pokrajini, »lajkoši« pa, ker se potepajo naokrog. Torej, lajkoš pomeni potepuh. Da so ti potepuhi vesela družina, smo se prepričali na lastna ušesa. Petje spremljajo harmonika, različni domači instrumenti (kosa, ročni pralnik, buča) in boben. Prav bobnar nas je navdušil s svojim vrtenjem in bobnanjem hkrati. Kako mladostno in poskočno! Zanimiva je tudi harmonika, saj nosi letnico 1929, torej letos praznuje osemdeset (80) let. Kljub temu je odlično ohranjena in ima čudovit, poseben zvok. En sam velik užitek! Kdor je bil, mi bo pritrdil.

Ime gostov iz Šešča pa je bolj zapleteno za izgovorjavo in pisavo. Pri izbiri imena so posegli v zgodovino kraja, v čase, ko so bile hiše še lesene in gasilstvo še v povojih. V vasi je zagorelo, požar se je hitro širil in uspelo jim je obvarovati le šest hiš. Zato v spomin na to tragedijo ime »Prijatelji 6 še«. Petje spremljajo s kitaro. Naj omenim še gospo Marijo, pevko te skupine, ki odlično igra na harmoniko. To smo uspeli slišati šele na koncu večera, tik pred odhodom domov. Za slovo. Škoda! Pa saj to ne bi bilo nič takšnega, če ne bi bila gospa stara skoraj osemdeset (80) let. Harmoniko pa je raztegovala kot kakšna »frajla«. Vse čestitke, gospa Marija!

Naj predstavim še »Studenček«, ki je majhen po številu, a velik po načrtih. Verjamem, da jim bo uspelo. Ime so si nadeli po Studencu, predelu Ivančne Gorice. Za tiste bolj romantične pa po studenčku, ki nežno žubori, ko skaklja preko kamnov in nas odžaja s hladno studenčnico. Torej: čisto, lepo za duha in telo.

In če vprašam Renato, Marinko, Darjo, Matejo, Lucijo, Tončko, Mirka ali Janeza s harmoniko, kako so, odgovorijo vsi in vsak: »Mi 'mamo se fajn!« Vam privoščim in vam verjamem.

Pojejo ob spremljavi harmonike ali brez nje, razmišljajo pa tudi o dodatnem »domačem« instrumentu.

Omislili so si nove obleke, rdeče bluze in črne hlače, kar se jim zelo poda. So elegantni in izžarevajo novo energijo.

Koncert, ki je kar prehitro minil, so zaključili s skupnimi pesmimi. Program sta povezovala in zvezala v šopek Marjana Hočevar in Janko Jelenčič. Veselje z odra se je preselilo v dvorano in zlilo z druženjem z obiskovalci ob zakuski in kozarčku odličnega cvička in soka. »Studenček« je dokazal, da poleg lepega petja obvladajo tudi pripravo odličnega peciva in potic, kar smo z veseljem okušali.

Še bi se družili, a so imeli gostje dolgo pot domov. Veseli smo, da so se odzvali našemu vabilu in predstavili delček svoje ljudske dediščine. Z veseljem je »Studenček« sprejel povabilo na njihova koncerta na Goričko in v Prebold.

Kulturno društvo Ivančna Gorica se zahvaljuje vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izvedbi koncerta in zakuske. Hvala tudi vsem zvestim obiskovalcem, prihodnjič pa le povabite še prijatelje.

ma

Fizioterapija:

Višnja Gora 01 78 84 631
Ljubljana 01 42 73 129

- Klasična fizioterapija
- Manualna fizioterapija
- Nevrofizioterapija
- Ročna limfna drenaža
- Fizioterapija na domu

Ker ste se odločili, da sebe postavite na prvo mesto!

Mediko, d. o. o.

Fizioterapija, kozmetika in pedikura
www.mediko.si, mediko@siol.net

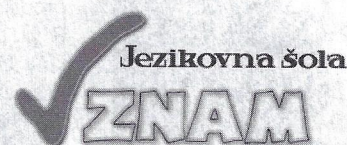
KOREKT PLUS –

jezikovna šola in storitve, d.o.o.

Zgornja Draga 4a, 1294 Višnja Gora nudi:

- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine za osnovnošolce od 2. do 9. razreda OŠ,
- pripravljalni tečaj iz angl./nem. Za 9./9 razred za vstop v srednjo šolo,
- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine in nemščine za srednješolce od 1.-4. letnika SŠ v manjših intenzivnih skupinah od 2-6 učencev (pomoč pri težavah glede razumevanja šolske snovi ter dodatno izobraževanje,
- pripravljalni tečaj za maturo iz angl. jezika za dijake 4. letnika,
- individualno poučevanje angleščine in nemščine za učence in dijake s težavami v šoli ter pripravljanje študentov na izpite iz angleščine,
- prevajanje iz angl. in nem. in obratno ter lektoriranje različnih angleških, nemških in slovenskih besedil.

Informacije in naročila na tel. 01/ 78 77 244 ali GSM 041 623 634
(prof. Lilijana Štepic).



vabi na zabavne, sproščene, poučne in zelo ugodne

POLETNE ANGLEŠKE JEZIKOVNE DELAVNICE

za otroke od 4. do 8. razreda, ki bodo julija in avgusta na Pajčni.

Za informacije in prijave obiščite spletno stran
www.znamjezik.com ali pokličite 051 615 212.



Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti

Območna izpostava Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija

Tel.: 01 786 90 70, 051 675 238, Fax: 01 786 90 75, E-mail: oi.ivancna.gorica@jskd.si, www.kultura-ustvarjanje.si

NAPOVED DOGODKOV

LE PLESAT ME PELJI, Beltinci, 26. 7. 2009

Na območnem srečanju je bila iz ivanške izpostave za državni nivo izbrana Folklorna skupina Ponikve z mentoricama Barbaro Brodnik in Martino Prhaj ter odrsko postavitvijo Nedeljsko popoldne. V območni prijavnici so o svojem delovanju zapisali: »S svojim delom poustvarjamo izročilo naših prednikov, ki so tako kot mi velik del prostega časa namenili plesu in petju. Folklor je odlična podlaga za oblikovanje lastne identitete in prispeva k ohranjanju raznolikosti kot pomembni vrednoti v vedno bolj globaliziranemu svetu.«

MAVRIČNA KULTURA ZA VSE

PRVI RAZRED OŠ FERDA VESELA PLESAL NA REGIJSKEM SREČANJU MIGAM NA VRHNIKI

Mentorica Martina Ratajec je mlade plesalce pripeljala do regijskega srečanja s plesnim nastopom Zelo lačna gosonica. Prvega dela srečanja se je udeležilo kar 20 plesnih zasedb, med njimi je nastopila še skupina baletk iz Grosuplje. V drugem delu v Zagorju pa sta nastopili še dve naši skupini, in sicer mladi plesalci iz dobrepolske šole ter 5 plesalk Plesnega kluba Spot pod vodstvom Žive Radulovič. Šentviški otroci so v zelenih kostumih prepričljivo izkoristili zakonitosti vrhniškega odra in navdušili občinstvo. Po srečanju je potekal daljši razgovor, na katerem so mentorji dobili nasvete strokovne spremljevalke Petre Pikalo in strokovne svetovalke za ples na JSKD RS Nine Meško. Vrhniška revija je bila kvaliteten prikaz plesne dejavnosti na regijski ravni in zelo pester prerez produkcije od orientalskih plesov do sodobnega plesnega izraza.



Plesalci 1. razreda OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

IVANŠKA IZPOSTAVA ORGANIZIRALA REGIJSKO SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN

Na srečanju se je predstavilo šest folklornih skupin, izbranih na območjih Osrednje Slovenije in Primorske. Srečanje je strokovno spremljala Branka Moškon, ki se je s posameznimi vodji tudi poglobljeno pogovorila. Na srečanju sta nastopili kar dve folklorni skupini naše izpostave, in sicer: Folklorna skupina Stična pod vodstvom Irene Zadel z avtorsko postavitvijo Boštjana Genorja ter Folklorna skupina Ponikve. Stiška skupina je navdušila z odrsko postavitvijo Pa sem le Stičan postal.



Folklorna skupina Stična

GLEDAIŠKO DRŽAVNO SREČANJE V LJUBLJANI S PREDSTAVAMA VIKIN ČAROBNI KAKTUS IN ZVEZDICA ZASPANKA

Na državnem srečanju sta nastopili kar dve zasedbi, obe iz občine Grosuplje. Zvezdico Zaspanko so odigrali otroci OŠ Louisa Adamiča (KD Teater Grosuplje) pod mentorstvom Irene Žerdin

in Sabine Gruden, Vikin čarobni kaktus pa otroci Vrtca Kekec Grosuplje pod mentorstvom Jožice Omahen in Judite Rajnar, ki je po rodu Štajerka in živi v naši občini. Tradicionalno kvalitetna gledališka produkcija območne izpostave je v Ljubljani pokazala svoj vrh z izvedbo gledališke predstave grosupeljskih vrtčevskih otrok. Mentorica Judita Rajnar je dramaturgizirala svoje besedilo – pravljico Vikin čarobni kaktus. Sama je oblikovala kostume in sceno. Igro so otroci skupaj z mentoricama postopno pripravljali vse leto, trud ter vloženo delo pa sta se pokazala v iskri in radoživu igri ter prepričljivi izvedbi mladih gledališnikov. Predstavo smo povabili tudi v Ivančno Gorico v okviru festivala Ekologija in kultura, da bi si jo ogledali otroci iz ivanškega vrtca, pa so žal mladi igralci zboleli.



Vikin čarobni kaktus

NA RINGARAJI V ŽALCU TUDI OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA IZ DOBREPOLJA

Za državno srečanje otroških folklornih skupin je bila izbrana otroška folklorna skupina JVIZ OŠ Dobropolje z odrsko postavitvijo Ples ob mizi in štokrljih. Mladi folkloristi so nastopili med desetimi najboljšimi skupinami v izboru Malči Možine. Skupino vodita Martina Prhaj in Majda Blatnik. Ob izboru za regijsko srečanje je strokovna spremljevalka Metka Knific zapisala: »Odrska postavitev se je zelo simpatično in gledališko dovršeno začela s prihodom otrok na obrnjenih štokrljih in mizi. Tudi igra, ki je sledila, je bila zelo naravno in prepričljivo izvedena. Sledil je logičen prihod dekleta z violinskimi citrami.«



Mentorici Majda Blatnik in Martina Prhaj

KONEC MAJA SO SE ŠTEVILNI GLEDALIŠČNIKI UDELEŽILI SEMINARJA Z GAŠPERJEM TIČEM

Konec maja smo v kulturnem domu v Ivančni Gorici skupaj s Kulturnim društvom Ivančna Gorica organizirali celodnevni seminar, na katerem so posamezniki spoznavali teoretične zakonitosti gledališča in se hkrati urili v praktičnem delu. Delavnice se je udeležilo okoli 40 seminaristov iz osrednje Slovenije in celo iz Bele krajine. Seminar se je zaključil z izvedbo monokomedije Gašperja Tiča Jooj, tako sem prišel na svet. Hkrati pa so bila podeljena tudi priznanja za udeležbo na Območnem Linhartovem srečanju 2009, in sicer skupinama GGNeni Grosuplje za predstavo Ozri se v gnev v režiji Gorana Gluviča in Gledališču Petdopol za predstavo Nasvidenje med zvezdami v režiji Marjane Hočvar. Ta skupina je sredi maja v Ljubljani prejela tudi priznanje za posebne dosežke.



Petdopol, foto. Uroš Hočvar

VSE GENERACIJE PRAZNOVALE NA PRVEM FESTIVALU EKOLOGIJE IN KULTURE

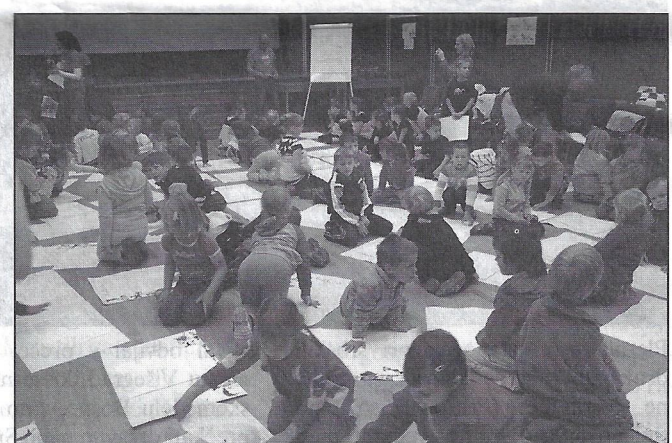
Naša izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti se je skupaj z ivanško enoto Mestne knjižnice Grosuplje odločila, da na svetovni dan ekologije in kulture praznujemo prvi festival o varovanju okolja, prepleten s kulturnim ustvarjanjem. V kulturnem domu v Ivančni Gorici smo se 5. junija družile vse generacije na dopoldanskih ustvarjalnih delavnicah, popoldne pa smo odprli likovno razstavo in se sprehodili po ekosejmu.

Vrtčevski in šolski otroci ivanške občine so se udeležili multiaktivne ustvarjalnice za otroke v izvedbi Gabrijela Vrhovca in Anite Globokar (Knjižnica Ivančna Gorica). Najprej so prebirali sodobne zgodbe iz našega okolja in živalske pravljice o tem, kako smo vsi odvisni drug od drugega, kako moramo skupaj skrbeti za naš planet. Stripovska delavnica pod vodstvom slikarja Gabrijela Vrhovca je v mladih prebudila ustvarjalnost in domišljijo. Nastalo je okoli 90 stripov s samosvojim in izvirnim izrazom.

Plesalci prvega razreda OŠ Ferda Vesela so predstavili Zelo lačno gosonico pod vodstvom Martine Ratajec, s katero so se udeležili že regijskega srečanja otroških plesnih skupin na Vrhniki. Gozdar Roman Črnič z Zavoda za gozdove Slovenije je mlade pospremil do vrtca in jim ob poti predstavljal značilnosti zelenih otokov Ivančne Gorice ter njihov pomen.

Popoldne je bila urejena ekološka tržnica o varovanju okolja s predstavitev Knjižnice Ivančna Gorica ter s stojnico Zavoda za gozdove z revirnim gozdarjem Romanom Črničem, ki je odgovarjal na vprašanja mladih in starejših obiskovalcev. Sledilo je odprtje razstave likovnih del, nastalih na natečaju ekologije in kulture. Na natečaj je prispelo 48 likovnih del in večina le-teh je bila razstavljenih v kulturnem domu. Literarni prispevki 23 mladih avtorjev šol treh občin – Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica – na isto tematiko so bili razstavljeni hkrati z likovnimi deli. Sodelovanje z ivanško knjižnico je tudi tokrat obrodilo bogate sadove. Knjižnica Ivančna Gorica je na festivalu zaključila zbiranje SMS-sporočil z ekološko tematiko in pripravila stojnico s knjigami o varovanju in skrbi za okolje.

Človek ni stvarnik tkanine življenja, temveč le nitka v njej. Kar dela s tkanino, dela s samim seboj... Svoje otroke učite, kakor jih učimo mi, da je Zemlja naša mati. Kar se zgodi Zemlji, se zgodi tudi njenim otrokom. (besede indijanskega poglavarja iz Seattla, 1855)



Mladi pri ustvarjanju stripov

USPEŠEN FOLKLORNI VEČER V ŠENTVIDU PRI STIČNI

Folklorna skupina Vidovo Šentvid pri Stični je s svojo vodjo Natašo Hribar pripravila letni nastop. Ob koncu so bila podeljena tudi Maroltova priznanja in značke za dolgoletno ustvarjanje na področju ljubiteljske folklorne. Podelili smo pet bronastih priznanj za več kot petletno udejstvovanje v ljubiteljski folklorni dejavnosti, dve srebrni in dve zlati priznanji. Zlati Maroltovi znački in priznanji sta prejela Nataša in Gregor Hribar za 17-letno vodenje in ustvarjanje na področju folklorne v Šentvidu, prav toliko let pa FS Vidovo sodeluje na taboru pevskih zborov. Čestitke!



JSKD OI Ivančna Gorica
www.kultura-ustvarjanje.si

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21, sikivancna@gro.sik.si

POLETNI DELOVNI ČAS:

od ponedeljka do petka od 11. do 18. ure
ob sobotah – zaprto

Krajevne knjižnice – zaprto (razen akcije Knjižničar pri vas)

AKCIJA KNJIŽNIČAR PRI VAS poteka v izposojevaliških med poletnimi počitnicami. Knjige si med akcijo lahko izposodite za dva meseca brez zamudnine. Na Krko in v Višnjo Goro vas vabimo 6. in 7. julija, v Stično in Šentvid pa 8. in 9. julija 2009, od 11. do 18. ure.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA s Tajske bo na ogled v počitniškem času. Razstavlja Domen Zorko. Vabljeni.

NAGRAJENI SO NAJBOLJŠI EKOLOŠKI SMS-i. Na naš naslov je prispelo 84 sms-jev. Dvajset nagrajencev prejme (ali pa so že prejeli) majice z bralnimi motivi. Tukaj objavljamo najboljših deset, poročilo z dneva ekologije in kulture pa je objavljeno na drugem mestu v Klasju.

Marjetica Glavič: Zemlja, želim si, da ne nasedaš več tistim tipom v kravatah, ki jim gre samo za zaslužek in denar, za tvoje zdravje pa jim je malo mar!

Julija Pajk: Življenje je nekaj lepega, kar ti je podarjeno. Ne bodi sebičen. Zemljo deliš z veliko živimi bitji, ki jim je prav tako podarjeno življenje. Ohranimo naš planet desetletja in desetletja. Ni smo sami.

Neža Oven: Ljubezen med ljudmi in naravo je lahko nekaj posebnega. Živali ti lahko nadomestijo prijatelja, čeprav se ne morejo pogovarjati s tabo. Tvojih skrivnosti ne bodo nikoli izdane. Z rastlinami pa se naučimo negovati in skrbeti prijateljstvo, da ne oveni.

Jure Šlag: Kdor ni tvoj pravi prijatelj, se te spomni samo, kadar te rabi.

Matic Jevnikar: Narava se do nas obnaša tako, kot se mi do nje.

Blaž Dremelj: Zemlja, kdor te ima rad, te spoštuje.

Manca Pirc: Pustite Zemlji, da zadiha!

Dejan Maver: Boljše živeti je brez smeti, to dobro zapomni si!

Ema Grünbacher: Dedki, babice! Vsak dan oropamo svoje vnuke stikov z naravo, če jih vozimo v avtu. Povejmo vnukom, da so živali lepe, uživajmo v naravi, med ljudmi ...

Rebeka Sinček: Ko bomo ljudje spoznali, da denarja ni mogoče jesti, bo že prepozno, da bi vse začeli znova.

Adela Petan: Zemlja, hvala ti za vse molekule pitne vode.

Damjana Bijek: Svet je lep, ko sanjaš. / Svet je lep, ko se smeješ. / Svet je lep, ko občutiš. / Svet je lep, ko je v barvah. / Svet je lep, ko duša dovoli, / da ga vidiš kot takega ...



Župan je pozdravil mlade in prizadevanja starejših, ki prenašamo ekološka sporočila.

POČITNIŠKI BRALNI SREČELOV bo tudi letos potekal v mesecu avgustu. Pripravljali bomo kompletne knjig za otroke, mladino in odrasle. Te knjige skrijemo v pakete in bralec ne ve, kaj si izposodi. Na ta način se zabavamo, marsikdo pa tako pride do knjige, ki je sicer mogoče nikoli ne bi prebral.

BILTEN BERI, BERI, MICIKA je bilten z bralnimi predlogi. Knjižničarji si med sabo že dolgo pripravljamo kratka bralna priporočila in obnove, v pisarni si jih pustimo na mizi, v šali pa smo to poimenovali Beri, beri, Micika. Nabralo se je že blizu 2000 bralnih zaznamkov, tokrat pa jih 50 objavljamo v počitniškem biltenu, ki ga dobite v knjižnici.

Višnja Gora skozi čas

BAKLE – PRENOSNI ŽIVI OGENJ

Bakle so prenosljivi ogenj, ki običajno služi kot svetilo. Vendar imajo bakle ne glede na to, kako in iz česa so narejene, več pomenov. Lahko služijo samo za razsvetljevanje poti ali odprtih prostorov ponoči, zelo pogosto pa imajo bakle tudi slavnostni (svečani) pomen. Prižigajo jih ob različnih slovesnostih, kot so koncerti, slovesne večerje na prostem ali v zaprtih prostorih. Nočne procesije in tudi drugi slavnostni nočni pohodi z baklami razsvetljujejo pot, obenem pa obeležujejo tudi smeri in obsežnost nočnega pohoda. Še najbolj svečani in simbolični pomen imajo bakle ob prenosu olimpijskega ognja na začetku olimpijskih iger, ogenj potem v obliki velike bakle gori ves čas olimpijskih iger. Ko olimpijski ogenj svečano ugasnejo, tako kot so ga prižgali, so olimpijske igre končane.

Včasih pa imajo bakle tudi spektakularni pomen. Tako je nočno smučanje z baklami, nogometne tekme, nočni športni pohodi in podobno. Poseben spektakularni pomen imajo dimne bakle, ki pri izogrevanju ne svetijo, ampak spuščajo veliko dima. Dimi so lahko tudi različno obarvani, dimne bakle pa se za razliko od ognjenih bakel običajno uporabljajo podnevi. Dimne bakle se uporabljajo največkrat ob različnih državnih slovesnostih ali ob letalskih akrobacijah.

Najbrž bi lahko še naštevali, katere pomene imajo bakle (najvažnejše smo, upam, povedali), spregovorimo pa še o tem, kako bakle izgledajo in kako so narejene. Doma narejene

baklo ne smemo mahati naokoli, ker tako plamenica hitreje izgoreva, obenem pa se izpostavimo nevarnosti, da z ognjem opečemo sebe ali kakega spremljevalca. In ne nazadnje, kadar bakle uporabljamo za razsvetljevanje poti, je dobro baklo pri daljšem postanku ugasniti in jo ponovno prižgati, ko nadaljujemo pot.

Povedal vam bo anekdoto iz svojih otroških let, kako smo otroci v Višnji Gori v zimskem času, ko je drevje popolnoma golo, opazovali prihode prebivalce Kriške vasi, Nove vasi, Zavrtič in Pristave po strmi gozdni poti mimo Starega gradu k prvi maši v Višnji Gori. Kljub včasih ledenemu mrazu smo ob nedeljah okrog pol šeste ure zjutraj stajali iz tople postelje, samo da smo lahko opazovali poskakujoče luči okrog grajskih razvalin in pod njimi. Luči so se začele pojavljati najprej onkraj gradu, potem so za nekaj časa izginjale za grajskim hribom in so se na drugi strani zopet pokazale in se približevale Višnji Gori. Kljub temu da so bili kmetje utrjeni od celotedskega dela, so ob nedeljah vstajali že ob peti uri in prej in prihajali k prvi maši k sv. Tilnu ob šestih zjutraj. Danes se tudi na tem področju živi veliko lahkotnejše (celo prvo nedeljsko mašo so prestavili na poznejši čas), avtomobilizem pa je naredil svoje, da prijaznih zimskih lučk (plamenic) ob nedeljskih jutrih pod Starim gradom v Višnji Gori ni več.

Valentin Skubic



Novodobne plamenice na domačem vrtu za Silvestrovo

bakle so včasih izgledale tako, da so imele na enem koncu daljši ali krajši ročaj (palico), na drugem koncu pa ovito cunj, ki je bila kot nekakšna culica, napolnjena z gorljivim materialom. V preteklosti so se za ta namen največkrat uporabljale različne smole (na primer smrekova smola, nabrana v gozdu), v novjšem času pa se uporabljajo tudi umetni voski in podobne, počasi gorljive snovi. Posebej so izdelane bakle iz čistega voska (na drugem koncu ročaja je dolga debelejša sveča) ali pa posebna posoda, napolnjena s tekočim voskom in stenom (tahtom), ki se končuje v posebnem cilindru za izogrevanje. Navadno je čas izogrevanja takih bakel omejen na nekaj ur.

Posebno so grajene tako imenovane ruske bakle. Gre za približno 20–30 cm dolge kose okroglega smrekovega debla, ki je v sredini po dolgem prevrtano, tako da se na dno da namestiti manjšo voščeno svečo, ki se prižge za začetek izogrevanja. Na spodnjem koncu se napravi še odprtina s strani za vlek pri izogrevanju. Pozneje se vname sam suh smrekov les in skozi odprtino na vrhu počasi izgoreva. Tudi tu je izogrevanje take bakle časovno omejeno, še posebej pa je taka bakla občutljiva na zračne tokove pri naglem premikanju in rada ugasne. Ruske bakle so bolj za stacionarno uporabo in dajejo bolj diskretno svetlobo in dišijo po zažganem smrekovem lesu. Bistven pomen bakel je, da so nosilke živega ognja, zato jim slovensko rečemo tudi plamenice. Pri uporabljanju gorečih plamenic veljajo tudi nekatera pravila, ki se jih je dobro držati. Za počasno in daljše izogrevanje je treba baklo vedno držati pokonci. Z gorečo

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica
Cesta. II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija

Spoštovani literati in literatke!

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ivančna Gorica

vas vabi na

OBMOČNO SREČANJE LITERATOV SENIORJEV

občin Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica,

ki bo potekalo v ponedeljek, 21. septembra 2009, predvidoma ob 17. uri
v prostorih Mestne knjižnice Grosuplje.

Človek ni stvarnik tkanine življenja, temveč le nitka v njej.

Kar dela s tkanino, dela s samim seboj...

Svoje otroke učite, kakor jih učimo mi, da je Zemlja naša mati.

Kar se zgodi Zemlji, se zgodi tudi njenim otrokom.

(besede indijanskega poveljarja iz Seattla, 1855)

Na srečanju ste dobrodošli vsi avtorji (letnica rojstva 1969 in več), ki boste predstavili svoja kratka prozna dela (dve strani A4), poezijo (do tri pesmi), prizor dramskega besedila ali pa krajši literarni esej na izbrano tematiko. Literarno srečanje bo potekalo v dneh evropske kulturne dediščine (DEKD), ki so letos posvečeni inovativnosti in ustvarjalnosti v povezavi s kulturno dediščino.

Posebna tematika letošnjega leta pa je odnos med ekologijo in kulturo. Ekologija pojasnjuje, kako živijo rastline in živali v povezavi druga z drugo, kako so odvisne od naravnih virov in dobrin (tla, voda, zrak, sončna svetloba). Preučuje prilagoditve življenjskim razmeram, kjer organizmi živijo. Posebne dimenzije, ki jih prinese s sabo vzpostavitev odnosa med ekologijo in kulturo.

Srečanje bo strokovno spremljala literarna ustvarjalka Ana Porenta, ki se bo pogovorila z vsakim udeležencem srečanja na podlagi vašega vnaprej poslanega gradiva.

Na območno srečanje se lahko prijavite do 15. avgusta 2009

- po telefonu: 051 675 238, 01 786 90 70,

- pisno na elektronski naslov: oi.ivancna.gorica@jskd.si

- ali se oglasite osebno na sedežu izpostave: JSKD OI Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica) – najbolje pa bo, če pokličete kar takoj.

Prosimo, če svoje literarne dela pošljete do 15. avgusta na zgornji naslov, da jih bomo posredovali letošnji strokovni spremljevalki. Lepo pozdravljeni in veliko ustvarjalnega navdih!

Priprava: Simona Zorko

JSKD OI Ivančna Gorica
Barbara Rigler

festival
Krka

Junij

• 19. 6. 2009 ob 20. uri: ANSAMBEL LOJZETA SLAKA – koncert, igrišče
Legendarna ansambla in njegovega najbolj prepoznavnega člana ni potrebno posebej predstavljati. O njih dovolj pove že čas delovanja in število prodanih plošč. Na koncert prinesite le dobro voljo in plesne čevlje, za vse drugo bodo poskrbele legende.

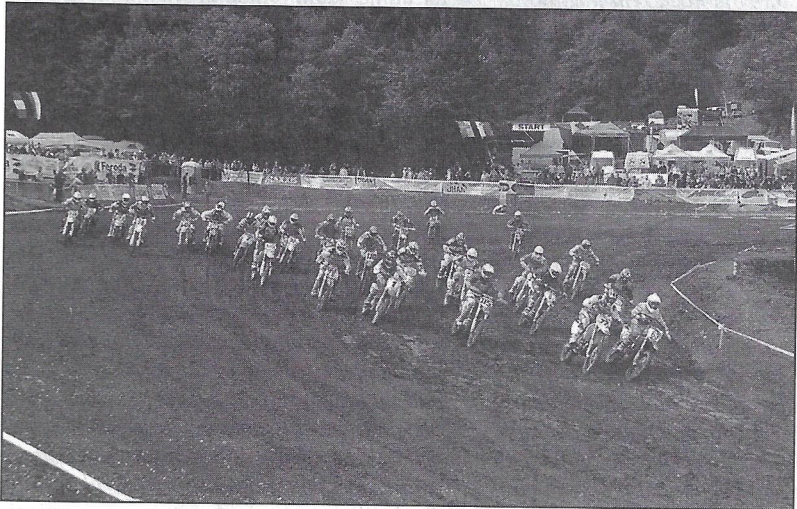
Julij

• 11. 7. 2009 ob 21. uri: NEISHA – koncert; turistična kmetija Magovac
Neisha je javnosti najbolj znana kot izvajalka, ki včasih poseže po lahkotnem popu in rada zahaja na področje soula. Malokdo pa ve, da akademsko izobražena glasbenica svoj pečat pušča tudi na področju klasične glasbe, filmske glasbe in drugih scenskih umetnosti. Kot samostojna izvajalka se je širši javnosti leta 2005 predstavila s klasično, virtuosno klavirsko igro, odeto v plašč sodobnega popularnega zvoka. Ta je nemudoma osvojil vrhove slovenskih glasbenih lestvic. Skladbe Planet za zadet; Malo tu, malo tam in druge uspešnice navdušijo publiko širokih okusov.

AMD Šentvid pri Stični

PRVA EVROPSKA DIRKA V ŠENTVIDU USPELA

Zadnji majski konec tedna je bil v Šentvidu zaznamovan s prvo dirko za evropsko prvenstvo za motokrosiste razreda EMX Open. V dolgi šestdesetletni zgodovini društva, ki se ponaša z več kot 50-letno tradicijo dirk z motorji, je bil tokratni športni dogodek brez primere. Organizatorjem, članom, članicam, športnim funkcionarjem avto-moto društva je uspelo prvo dirko na tako visoki ravni izpeljati brez zapletov, v veliki meri tudi zaradi odličnih vremenskih pogojev.

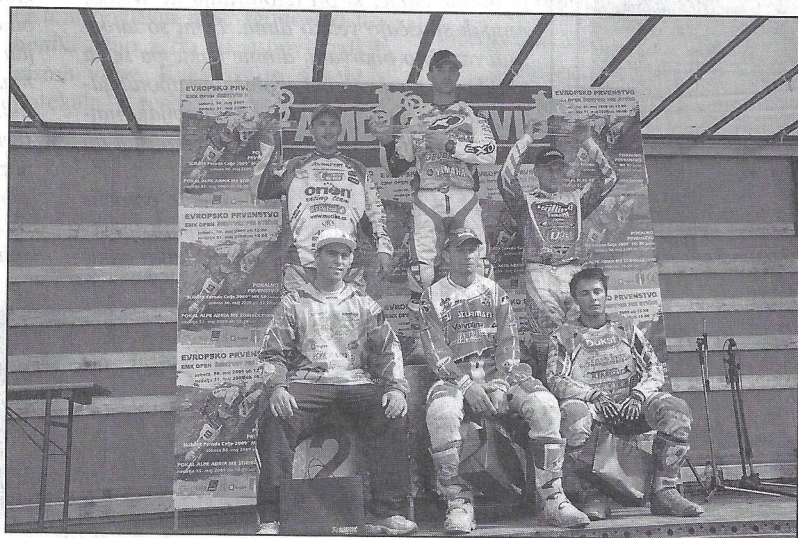


Sobotni del tekmovanja je potekal v suhem vremenu, tako da je organizator moral progo, ki je bila izvrstno pripravljena, dodatno polivati. Najbolj zadovoljen ob koncu dneva je bil Jaka Može, ki si je z najhitrejšim časom popoldanskih kvalifikacij privozil prvo štartno pozicijo za nedeljsko dirko. Kakšna nedelja pa se je obetala, se je izkazalo šele v soboto zvečer, ko je začelo deževati, dež pa je ponehal šele v nedeljo zjutraj. Vsi poznavalci proge v Dolini pod Kalom smo vedeli, da to ob suhem nedeljskem vremenu pomeni odlične pogoje za tekmovanje. In res se je proga ob sončnem vremenu lepo su-

A na vreme se ni dalo zanašati. Organizatorji so morali postoriti vse, da je tekmovanje potekalo v skladu z mednarodnimi predpisi in to v vseh pogojih. Priprave na ta največji projekt v društvu so potekale praktično več let, posebej aktivno pa zadnjega pol leta. Kljub dolgoletnim izkušnjam z organizacijo dirk v motokrosu je bil tokrat pred društvom izziv posebnih razsežnosti. Zadostiti vsem standardom mednarodne evropske motociklistične zveze je bilo veliko breme, ki se ga da prenesti le z načrtnim pristopom, dobro ekipo ter s podporo sponzorjev, lokalne skupnosti in okolice, ki je neposredno vključena v dogajanje ob samem dirkališču.

V Šentvid je prišlo 29 voznikov iz devetih evropskih držav. Osip na prijavi listi zadnje dni pred dirko je bil pričakovani, kljub temu pa je sorazmerno lepa udeležba voznikov in nekaj znanih imen obetala zanimive boje. Evropsko prvenstvo ni najkakovostnejše tekmovanje v motokrosu na evropskih tleh, saj najboljši evropski vozniki sestavljajo glavnino voznikov, ki se merijo za točke svetovnega prvenstva. Prav evropsko prvenstvo pa je tekmovanje, ki je za večino voznikov možnost za nabiranje mednarodnih izkušenj, kot odskočna deska do tekmovanja višjega ranga. Med trinajsterico Slovencev sta bila dva z vrha državnega prvenstva; Sašo Kragelj in Jaka Može, oba z bogatimi mednarodnimi izkušnjami. Omenjeni dvojici je po kakovosti sledil najboljši domači voznik šentvidskega društva, Damjan Smrekar. Poleg njega pa so domače barve zastopali še Borut Koščak, Robert Kavšek in Igor Pancar. Slovenske barve je zastopalo še osem voznikov, med njimi tudi dva veterana, Andrej Rus in Alojz Fortuna, tudi domačina in dobra poznavalca proge v Šentvidu, za katera je bila dirka v mednarodni konkurenci nova izkušnja. Prav to pa je veljalo tudi za večino Slovencev na dirki, saj je le Može tisti, ki letos redno nastopa na evropskem prvenstvu, medtem ko je Kragelj z dirko v Šentvidu šele začel letošnje nastopanje na mednarodni sceni.

Od tujih voznikov smo lahko največ



Podelitveni oder prve evropske dirke v zgodovini šentvidskega društva. Prva trojica je prejela poleg praktičnih nagrad podjetja Orbico tudi pokal v obliki motokrosista, izdelanega v steklarski delavnici Steklo-hit.

pričakovali od Čeha Petra Bartoša, aktualnega evropskega prvaka in vodečega v letošnjem točkovanju. Zveče ime prvenstva je bil tudi Rus Vitaly Tonkov, med znanimi pa sta bila tudi brata Paschinsky iz Ukrajine, Hrvata Leljak in Šipek, Avstrijec Hirschmugl.

POPOLN PRIMAT KRAGLJA, DOMAČIN SMREKAR V DESETERICI

Dolino pod Kalom je v dveh dneh tekmovanja obiskalo približno tri tisoč obiskovalcev, ki so v soboto lahko spremljali dva prosta treninga in kvalifikacijsko vožnjo za evropsko prvenstvo ter dirko slovenskega pokalnega prvenstva za mlade voznike kategorije MX 50 junior. Nedeljski program, ki je bil odločilen, so obogatili vozniki na štirikolesnikih, ki so v Dolini pod Kalom nastopili premerno in številno občinstvo tudi navdušili.

šila in ustvarjeni so bili idealni pogoji za tekmovanje. Nekaj skrbi so povzročali vozniki štirikolesnikov, ki so s svojimi vožnjami vplivali na kakovost podlage, vendar bilo je daleč od tega, da bi bili pogoji za tekmovanje motokrosistov ogroženi.

Obe vožnji za točke evropskega prvenstva sta potekali v premoči Saša Kraglja, ki je vodstvo izgubil samo nekaj krogov v prvi polovici prve vožnje. Dvoboj z Rusom Tonkovom je povzročil prave ovacije občinstva, Kragelj pa je dokazal, da na dirki ni imel prave konkurence. Tonkov se je na koncu meril za drugo mesto s češkim favoritom Bartošem, ki je bil na koncu drugi. Za Tonkovom je bil drugi najboljši Slovenec Može, nato pa dva Hrvata, Leljak in Šipek. Na robu druge peterice uvrščenih, na desetem mestu je bil najboljši domačin Smrekar, ki sicer ni pokazal svojih najboljših predstav, pa vendar je dostojno branil primat najboljšega domačina. Do točke evropskega



Glavna domača matadorja, Damjan Smrekar (29) in Borut Koščak (142)

prvenstva, in sicer ene točke v drugi vožnji je prispele Borut Koščak na 23. mestu, medtem ko sta bila Igor Pancar 26. in Robert Kavšek 27.

Podelitvena slovesnost in slovenska himna v čast zmagovalcu, tekmovalcu z največ zmagami v Dolini pod Kalom sploh, je bila pika na i uspešnega dvodnevnega tekmovanja. Prireditve, ki je potekala tudi v sklopu občinskega praznika – na slovesni otvoritvi je spregovoril tudi župan Jernej Lampret – je bila za številno občinstvo nov športni praznik, kakršnih smo vajeni v Šentvidu. Za nameček pa je v odmoru obiskovalce zabaval ansambel Krjavelj. Seveda so ocene domače in mednarodne športne javnosti tiste, po katerih lahko organizatorji merijo uspeh. Potem ko je predsednik žirije tekmo-

vnanja s Poljske odkrito pohvalil organizatorje in jim priznal dobro delo izkušene ekipe, seveda zadovoljstva ni bilo mogoče skrivati. Seveda ni manjkalo tudi pripomb in predlogov za izboljšave, zlasti infrastrukture, pa vendar upamo, da bo v Šentvidu evropsko prvenstvo tudi v prihodnje. V veliki meri bo to odvisno tudi od podpore pokroviteljev, ki vsaj za zdaj stojijo ob strani šentvidskim organizatorjem, za kar se jim ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo. Uspešna prireditve, zadovoljni obiskovalci in športniki so brez dvoma nagrada tudi za njihov prispevek in podporo motokrosu v Šentvidu. Upajmo, da bo tako tudi na prvo septembrsko nedeljo, ko v Šentvid prihaja karavana državnega prvenstva.

Matej Šteh

V sobotnem delu tekmovanja so se predstavili vozniki s 50-kubičnimi motorji, ki se šele uveljavljajo v slovenskem prostoru. Prav zato so bile v letos razpisane tri dirke pokalnega prvenstva, od tega kar dve v Šentvidu. Seveda je bil to za domače društvo poseben dogodek, saj so se na domači progi prvič predstavili kar trije mladi vozniki iz Ivančne Gorice.

Skupaj je nastopilo sedem voznikov, med njimi tudi dva hrvaška predstavnika, ki sta dokazala svojo izkušnost. Zmagal je Max Herendić s Hrvaške, trije domači vozniki pa so morali priznati premoč starejšim in izkušenejšim kolegom. Matevž Robek je bil peti, Jure Perpar šesti in Gašper Polajžer sedmi. Za omenjeno trojico bo naslednja priložnost za nove točke že na jesenski dirki v Šentvidu.



Še zadnje priprave pred štartom za Matevža Robeka (145), Jureta Perpara (141) in Gašperja Polajžerja (299)

V nedeljo pa je Dolino pod Kalom obiskalo tudi 13 voznikov na t. i. quadih, štirikolesnikih. Prav oni so bili prvi, ki so se dopoldan podali na razmočeni teren. To je seveda vzbudilo še dodatno zanimanje med gledalci, ki so sicer dirko lahko spremljali na suhem in v sončnem vremenu.

Med domačimi ljubitelji dirkanja s štirikolesniki je največ zanimanja vzbujal domačin Tadej Koščak, član kluba MK ZAI. Mlajši od obeh bratov Koščak je pokazal svoje mojstrstvo zlasti v prvi vožnji, ko je povedel dirko in bil boj s hrvaškim konkurentom Vedranom Goriškom. Na koncu je zmago le osvojil Hrvat, tretji pa je bil še en predstavnik Hrvaške, Igor Popović. Tekmovanje je šlo tudi za točkovanje v mednarodnem pokalu Alpe Adria.



Tadej Koščak

PLIN – SERVIS

Popravila:

- plinskih štedilnikov in kuhalnikov
- plinskih pečic za ogrevanje
- plinskih luči

Izdelava:

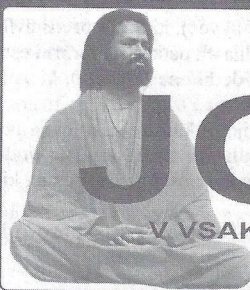
- vodovodnih inštalacij
- centralnega ogrevanja

ZVAR – servis plinskih naprav, vodovod in ogrevanje

Milan Sinjur s.p.

GSM: 041 329 724; 051 639 474

JULIJ, AVGUST
IN SEPTEMBER



Vključuje telesne vaje, dihalne vaje
ter vaje sproščanja, koncentracije in meditacije.

GROSUPLJE: ob športni dvorani Brinje

Vsak četrtek od 2. julija do 10. septembra 2009 med 18.00 - 19.00 uro.

Potrebujete samo udobno oblačilo in podlogo za sedenje in ležanje (armafleks). Vadba je namenjena vsem in je brezplačna. V primeru slabega vremena odpade.



Društvo
Joga v vsakdanjem
življenju POPETRE

Tradicionalni 33. veslaški spust po Krki

SPUST PO KRKI OHRANJA SPOŠTLJIVO DOLGO TRADICIJO

Kljub ne ravno idealnemu vremenu se je okrog 250 veslačev udeležilo tradicionalnega, že kar 33. spusta s čolni od vasi Krka pa do vasi Šmihel v dolžini približno 11 km. Sredi proge je bil v Zagradcu postanek za okrepčilo. Alkohola na prireditvi niso stregli, kar je nedvomno pohvale vredno in je treba ohraniti tudi v prihodnje.



Vodostaj reke je bil primeren, poškodb na srečo ni bilo. Za varnost je bilo tako kot zadnja leta zelo dobro poskrbljeno. Na progi so bili prisotni potapljači, na jezovih so udeležence pomagali usmerjati domači fantje, ob vodi pa sta bila tudi rešilec in dežurna zdravnica. Organizatorji so tudi letos prispevali k ohranjanju čistega okolja, na repu dolge kolone je bil namreč tudi čoln oz. ekipa ljudi, ki so pobirali morebitne odpadke. Udeleženci so večinoma okoljsko vse bolj ozaveščeni, tako da je smeti za njimi vse manj.

V Šmihelu, kjer je bil cilj, je bilo na koncu nekaj gneče, a so za to, da bi bil promet čimmanj oviran, dobro poskrbeli gasilci s Križev, za kar smo jim posebej hvaležni. S kombijem je bilo dobro poskrbljeno tudi za prevoz ljudi (v nujnih primerih tudi čolnov) nazaj na štart oz. na zaključno prireditev, ki je bila letos zopet pri družbenem centru na Krki.

Sicer pa so bili udeleženci s prireditvijo zelo zadovoljni, za kar se lahko zahvalimo tako mnogim domačinom, ki vsako leto pomagajo, predvsem pa tistim, brez katerih tega spusta goto-

vo ne bi bilo: Mihaeli, Miranu in Tomažu Slani, Janezu Piškurju, Slavku Lahu, Tomažu Lesjaku, Dušanu Tekavcu in znova posebej pohvaljenemu peku rib – Radu.

Člani KKK Krka razmišljajo o tem, da bi sčasoma pridobili prostor, kamor bi lahko shranjevali veslaško opremo oz. o prostoru, ki bi bil na Krki na voljo različnim društvom. Upajmo, da se jim bo ta želja kmalu uresničila.

Naj še omenim, da je tudi letos krški spust potekal pod okriljem Kajakaške zveze Slovenije, ki spust po Krki uvršča v svoj program ekološko rekreativnih prireditev pod nazivom Voda za vedno. Te prireditve potekajo vse leto na slovenskih rekah, glavni sponzor prireditev pa je Coca Cola.

Organizatorji, člani Kajak kanu sekcije ŠD Krka, se najlepše zahvaljujejo vsem nepogrešljivim sponzorjem prireditve, ki so razumljivo zaradi recesije nekoliko manj radodarni: Občina Ivančna Gorica, Coca Cola, Asist, Zavarovalnica Triglav, Pekarna Grosuplje, Keko Žužemberk, Eni?ma, Carpe Diem, BTC City, Mizarstvo Trunkelj, Klimahit, Sirpak Stična, Coppertone, CIM, Foto video Marjan Travnik, Izvir, Hipox, A banka, Duem, Adles Ljubljana, Kava bar Slemenice, Kongo, Ribogojstvo Bregar, Toplar, Vinska klet Vrtovec, M Grafika, Trgovina Miša Krka, Sitotisk Praznik, Frizerski salon Hočev, Kmečki turizem Magovac.

Simon Bregar

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

ČE JE V PRVI LIGI ZELO JASNO, JE V DRUGI RAVNO NASPROTNO

Tik pred poletnim premorom je po približno polovici tekmovanja stanje v 1. in 2. ligi precej različno. Medtem ko v 1. ligi na vrhu še brez oddane točke po 8 tekmah zanesljivo domuje Delta new wave in so naslednje tri ekipe precej oddaljene od zadnjih treh, pa je v drugi ligi zelo, zelo izenačeno. Prvih pet ekip se bo v nadaljevanju povsem enakovredno udarilo za vrh, čeprav je res, da imata ekipe Bencinskega servisa Zagradec in Elektro Senica malenkost boljše izhodišče, ker imata tekmo manj. Vendar tudi ekipi Viridin hram in Bar na postaji nista prav daleč stran od njiju in se lahko ob dobrem nadaljevanju povzpneja precej navzgor.

1. LIGA

mesto	ekipa	tekem	zmage	remi	porazi	goli	razl.	točke
1.	DELTA NEW WAVE	8	8	0	0	41 : 3	+38	24
2.	MIZAR. TRUNKELJ KRKA	8	5	2	1	28 : 16	+12	17
3.	MIZ. GNIDOVEC SP. BREZOVO	7	3	2	2	22 : 19	+3	11
4.	DIXI	8	3	2	3	17 : 17	0	11
5.	BAR PR LIVARNI	8	2	0	6	18 : 33	-15	6
6.	ŠD AMBRUS	8	2	0	6	17 : 35	-18	6
7.	FSK MAFIJOZI	7	0	2	5	13 : 33	-20	2

2. LIGA

mesto	ekipa	tekem	zmage	remi	porazi	goli	razl.	točke
1.	BENCIN. SERVIS ZAGRADEC	7	4	2	1	18 : 14	+4	14
2.	RONDO BAR - ŠD TEMENICA	8	3	4	1	26 : 12	+14	13
3.	ŠDM KRKA	8	3	4	1	23 : 18	+5	13
4.	ELEKTRO SENICA	7	4	0	3	28 : 18	+10	12
5.	TD GRČA	8	3	1	4	20 : 21	-1	10
6.	VIRIDIN HRAM STIČNA	8	2	1	5	18 : 37	-19	7
7.	BAR NA POSTAJI	8	1	2	5	12 : 25	-13	5

Najboljši strelci so trenutno: v prvi ligi je najboljši Uroš Černivec (Delta new wave) z 8 goli pred Kristjanom Čožem (Mizarstvo Gnidovec Spodnje Brezovo) s 7 goli. Sledijo Dejan Grošel, Dušan Škorič, Ivica Furd, Nino Novak in Igor Koščak s po 6 goli.

V drugi ligi sta najboljša Izidor Bregar (ŠDM Krka) in Niko Jefim (Elektro Senica) s po 12 goli. Sledita Franci Perko (Elektro Senica) in Gregor Sinjur (Rondo bar – ŠD Temenica) s po 9 goli.

Simon Bregar

PLESNA PRAVLJICA DIJAKOV IN DIJAKINJ SŠ JOSIPA JURČIČA IVANČNA GORICA NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU V MARIBORU

V petek, 22. 5. 2009, je bilo na Škofijski gimnaziji Antona Martina Slomška v Mariboru v okviru projekta Šolski plesni festival državno tekmovanje za srednje šole za letošnje šolsko leto. Udeležili so se ga tudi dijaki in dijakinje Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica in bili na njem najuspešnejši doslej. Tekmovali so ekipno in posamično v hip hopu, popu in latinu ter plesni pari v čačaja, swingu in salsi.



Med plesnimi pari, katerim je mentorica profesorica Marija Majzelj-Oven in so se na plesišču predstavili prvi, sta David Kastelec in Nika Markelj ponovno dokazala, da sta najboljša in si še zadnjič priplesala naslov državnega prvaka, Matija Omejec in Petra Kavšek sta jima sledila in osvojila odlično drugo mesto, prav tako odlična pa sta bila na koncu tretjevrščena David Kastelic in Saša Uhan. Oder za zmagovalce pri plesnih parih je bil torej povsem naš!

Kot da bi uspeh plesnih parov ponesel ekipo dijakinj, v kateri so bile Alenka Struna, Tina Jeras, Anja Sinjur, Barbara Kastelic, Nastja Štepec in Marjetka Glavič, saj so pod mentorstvom profesorice Petre Marcina zasedle v njihovem delu tekmovanja odlično drugo mesto. Posamično se je najbolje uvrstila Alenka Struna, ki je bila 12. med 108 plesalkami iz več kot 20 srednjih šol.

Zgodila se nam je torej prava plesna pravljica. Po tihi smo si jo vsi želeli, nekateri so jo malce tudi pričakovali, nato pa smo jo doživeli z vsem njenim bliščem. Mentorici sva na vse dijake in dijakinje, ki so nastopili na omenjenem tekmovanju, izjemno ponosni, jim za uspeh iz srca čestitava in si želiva skupaj z njimi priplesati do podobnih uspehov tudi v prihodnje.

Petra Marcina

TRETJI TURNIR V POSPEŠENEM ŠAHU V GOSTILNI JELENOV ROG

V soboto, 6. junija 2009, je bil v gostilni Jelenov rog pri Višnji Gori tretji turnir v pospešenem šahu. Z veseljem sporočam, da je predsedniku kluba g. Branku Kirasiču le uspelo, kajti turnir je postal tradicionalen. Lansko leto se je na tem turnirju zbralo 31 igralcev, letos pa 30. Poudariti moram, da je bilo letos na ta dan po Sloveniji več turnirjev in je bila obisk zaradi tega manjši. Turnir je bil posvečen prazniku občine Ivančna Gorica.



Domači igralci: prvi desno Slavko Sotirov, drugi na desni Sašo Pimat in v ozadju zadnji na desni Boris Kocmur

Zmagal je mednarodni mojster Uroš Krstić s Hrvaške, drugi je bil mednarodni mojster Ozren Biti prav tako s Hrvaške, tretji pa Dušan Čepin iz Slovenije oz. Ljubljane. Najboljši domači igralci, se pravi člani kluba ŠK Višnja Gora-Stična, so dosegli odlično 9., 11. in 13. mesto, in sicer Branko Kirasič, ki je dosegel 5,5 točk, Slavko Sotirov, ki na teh turnirjih vedno igra dobro, je dosegel 5 točk in Damjan Lesjak, ki je zbral 4,5 točke. Iz ŠK Višnja Gora-Stična je tekmovalo kar 9 igralcev.

Prvo mesto med mladinci je dosegel Aleš Brar iz Trebnjega, v skupni razvrstitvi je dosegel odlično dvanajsto mesto, prvo mesto med seniorji pa je dosegel Zdravko Vošpernik iz Ljubljane, ki je v skupni razvrstitvi dosegel odlično šesto mesto.

Turnir so omogočili gostilna Jelenov rog, posebna zahvala lastniku Marku, Krajevna skupnost Višnja Gora, TD Polževo, Zeleni val, Avto Delta Ljubljana, Vučko, d.o.o., Zavarovalnica Triglav, d.d., Schachermayer Trzin in Občina Ivančna Gorica. Vsem se prav lepo zahvaljujemo in se obenem priporočamo za naprej.

Sašo Pimat

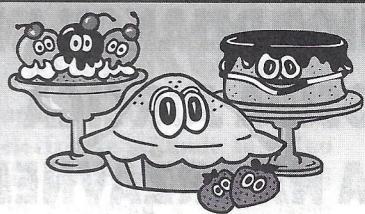
g o s t
GOSTINSKA OPREMA

PRIDRUŽITE SE NAM

V svoj kolektiv sprejmemo:

- Vzdrževalca - serviserja hladilnih naprav
- Vzdrževalca - serviserja gostinske opreme
- Delavca v proizvodnji gostinske opreme

Več o pogojih za prijavo lahko pridobite na spletnem naslovu www.go-st.si ali po telefonu na številki 031 34 34 00.



Gospodinjska stran



NARASTKI – ZELENJAVNI, SADNI

Narastki, taki in drugačni. Če se odločimo, da ne bomo mazali preveč posode, pripravimo narastek, kar pa še ne pomeni, da nam vzame malo časa. Pripraviti moramo sadje ali zelenjavo, sekljanja kar ni konca. Vendar se splača. Ko se v pečici vse sestavine prepojijo in dokončno prepečejo, je pred nami odlična, okusna jed. Če smo prej porabili veliko časa za pripravo, se potem v pečici samo peče. Potrebno nam je le pekač vzeti iz pečice, razdeliti hrano po krožnikih, pripraviti še kakšno dobro solato, in najbolj okusen in zdrav obrok je pred nami. Pri narastkih lahko porabimo razne ostanke mesa, bolones omake, koščke klobase, star kruh, koščke sira, žlico smetane, ki nam ostaja v lončku. V družbi zelenjave bodo prav ti ostanki čudovito dopolnili jed. Morda se kar premalokrat odločamo za narastke. Kakšnega riževega se še spomnimo, mesnega, zelenjavnega pa zlepa ne. Kot nalašč so narastki, če pričakujemo goste. Ko pridejo prvi, porinemo pekač v pečico, ko so tu zadnji, je že pečeno...

Narastek s cvetačo in brokolijem

Sestavine: 30 dag gladke moke, 18 dag masla, sol, 300 g cvetače, 300 g brokolija, 1 čebula, 150 g paradižnika, maslo, sol, 4 jajca, 1 dl sladke smetane, 100 g parmezana, peteršilj, poper

Priprava: Iz moke, hladnega masla, soli in kisle smetane pripravimo gladko testo, ki naj počiva na hladnem. Ognjevaren model za narastke premažemo z maslom in obložimo s krhkim testom. Pečico segrejemo na 200 °C. Brokoli in cvetačo operemo in razdelimo na cvetke. Kuhamo ju nekaj minut, nato zelenjavo dobro odcedimo. Čebulo sesekljamo. Paradižnike operemo in razrežemo. V ponvi segrejemo maslo ter prepražimo čebulo. Dodamo paradižnike in vse skupaj nekoliko podušimo ter solimo. V posodi zmešamo jajca, parmezan in sladko smetano. Dodamo še sesekljan peteršilj, sol in poper. Zelenjavo porazdelimo po testu in jo prelijemo z jajčno mešanico, pokrijemo z alufolijo in pečemo 40 min na 180 °C.



Krompirjev narastek s slaniki

Sestavine: 30 dag vloženih slanikov, 80 dag kuhanega mokastega krompirja, šopek peteršilja, čebula, sol, 2,5 dl kisle smetane, 2 jajci, poper, 4 jedilne žlice olja, maslo za model

Priprava: Krompir olupimo in ga narežemo na rezine. Slanike operemo v hladni vodi in jih narežemo na kocke. Kislo smetano dobro zžvrkljamo z jajci, sesekljanim peteršiljem in soljo ter začnimo s poprom. V ponvi segrejemo olje in čebulo zlatorumeno popražimo. Dodamo krompir in ga prepražimo. Model za narastek premažemo z maslom in ga izmenoma napolnimo s plastmi krompirja in slanikov, dokler ne porabimo vseh sestavin. Narastek prelijemo z zmesjo iz kisle smetane in pečemo v prej ogreti pečici na 190 °C eno uro.



Torta z lisičkami

Sestavine: 18 dag pšenične moke, čajna žlička pecilnega praška, 8 dag skute, 4 jedilne žlice mleka, 2 jedilni žlici olja, sol, 3 čebule, 80 dag lisičk, 2 jedilni žlici masla, 2,5 dl kisle smetane, 10 žajbljevih listov, 3 jajca, 10 dag naribanega sira, sol, poper

Priprava: V posodi zmešamo moko in pecilni prašek, dodamo skuto, mleko, olje in sol ter zgnemo gladko testo; zavijemo ga v folijo in damo na hladno. Čebulo olupimo in narežemo na majhne kocke. Očistimo in narežemo še lisičke. V ponvi segrejemo olje in popražimo čebulo, dodamo lisičke in jih med mešanjem pražimo, dokler tekočina ne izpari. Odstavimo od ognja in ohladimo.

Pečico segrejemo na 200 °C. Žajbljeve lističe operemo, osušimo in narežemo na tanke trakove. V skledi zmešamo kislo smetano, jajca in nariban sir. Dodamo žajbelj, začnimo s soljo in poprom. Testo razvaljamo na pomokani delovni površini in z njim obložimo primeren model. Ohlajene lisičke porazdelimo po testu in prelijemo z jajčno mešanico. Pečemo približno 40 minut.



Grška musaka s popečenimi jajčevci

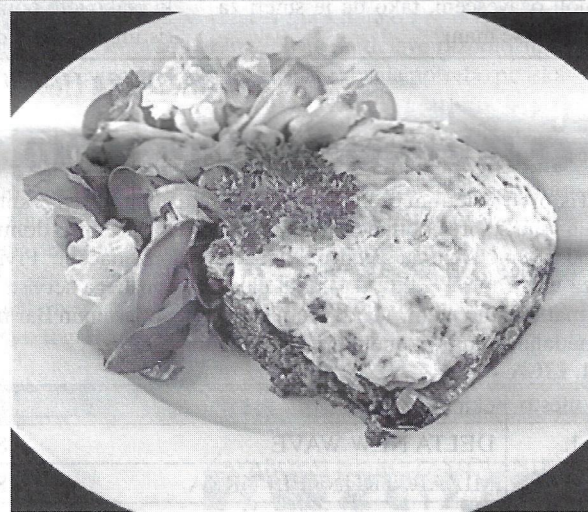
Sestavine: 1,5 kg jajčevcev, 500 g krompirja, 500 g zmlete govedine, 4 jajca, 720 g mleka, 150 g naribanega sira, 250 g moke, 1 strok česna, 3 čebule, 2 paradižnika, 100 g masla, 2 dl olivnega olja, 1 žlička sladke paprike, 15 zdrobljenih lističev rožmarina, 1 žlico drobno sesekljanih timijanovih lističev, 6 velikih nasekljanih žajbljevih listov, sol in poper po okusu

Priprava: Prečno prerežemo jajčevce ter nasekljamo paradižnik. Jajčevce nasolimo in pustimo stati pol ure, da odteče sok. Pomokane zapečemo na vročem olju. Olupljen krompir narežemo na tanke kolesčke, ki jih na vročem olju popečemo in posolimo.

Na olju popražimo nasekljano čebulo in ji dodamo rdečo papriko. Primešamo zmleto meso, posolimo in podušimo. Mesni masi dodamo še paradižnik, timijan, rožmarin in žajbelj.

Vmes naredimo omako. Raztopimo maslo in mu dodamo moko. Premešamo in dodamo mleko ter kuhamo 5 minut. Ohladimo in dodamo jajca. Dobro premešamo.

V naoljeno keramično posodo za peko naložimo plasti po tem vrstnem redu: najprej plast krompirja, nanjo naložimo jajčevce ter mesno maso. Vsako plast potresemo z naribanim sirom. Vse skupaj prelijemo z omako in še enkrat potresemo s sirom. V pečici pri 180 stopinjah pečemo 40 do 50 minut. Musako ponudimo v posodi, v kateri se je pekla.



Narastek s šparglji

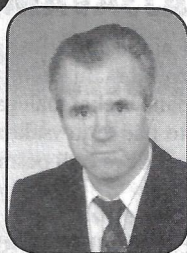
Sestavine: 30 dag starega kruha, 25 dag sira, 1 kg špargljev, 200 g pancete, narezane na tanke rezine, 2 jajci, 2,5 dl mleka, 2,5 dl smetane, maslo, muškato orešek, sol, poper

Priprava: Špargljev ostrgamo spodnje olesenele dele in jih oplaknemo. Skuhamo jih v osoljeni vodi in odcedimo. Nepregorno posodo namažemo z maslom in vanjo izmenično nalagamo rezine kruha, rezine sira in narezane kuhane šparglje. Rezine pancete porazdelimo po špargljah. Pečico ogrejemo na 180 °C.

Obe jajci razžvrkljamo s smetano in mlekom ter začnimo s soljo, poprom in muškatovim oreškom. Prelijemo narastek in počakamo deset minut, da se kruh dobro prepoji. Obložimo s preostalim sirom, potresemo s kosmi masla ter pečemo približno 25 minut.



Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec



Ne mine dan,
da nisi tu,
čeprav si tam ...
Beseda tvoja še živi
in zgled svetel –
spomin nikoli ne zbledi,
neprecenljivo je,
kar si nam dal.

V SPOMIN

25. junija mineva 15 let, odkar je prag večnosti
prestopil naš dragi ata

JANEZ NOVAK
iz Velikih Pec

Zahvaljujemo se vsem, ki se ga spominjate v moli-
tvah in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi



Bolečino lahko skriješ,
tudi solze zatajiš,
a praznine, ki ostaja,
nikdar ne nadomestiš.

V SPOMIN

4. julija mineva leto dni, odkar nas je zapustil
mož in oči

MARJAN MANDELJ

Zahvaljujemo se vsem, ki postojite ob njegovem
grobu, mu prižigate sveče, darujete za svete maše
in se jih udeležujete, ter vsem, ki ga ohranjate v
svojem spominu.
Če imaš nekoga rad, nikoli ne umre, le daleč, da-
leč je!

Njegovi: žena Angelca, sin Andrej
ter hčerki Nataša in Vesna



Mami v slovo

Roka tvoja je v naši,
druga boža nam obraz,
topla tvoja je bližina
in pomirjujoč je tvoj glas.

Trenutki, preživeti s tabo,
najlepsi naši so spomini.
Ljubezen tvoja neizmerna
v naših srcih zdaj gori.

Zato hvala, naša draga mama,
za vse, kar nam dala si.
Vedi, pozabiti te mogoče ni.

Vnuki

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 84. letu starosti zapustila naša draga žena,
mama, stara mama in tašča

ANGELA SKUBIC

Grosova mama z Male Dobrave

Ob boleči izgubi naše drage mame se zahvaljujemo dr. Janezu Zu-
pančiču, medicinskim sestram in patronažnim sestram zdravstvenega
doma Ivančna Gorica za nesebično pomoč pri njeni bolezni.

Zahvaljujemo se p. Maksimiljanu za lep pogrebni obred, zboru Sama-
rijan, pogrebniemu zavodu Perpar, Cvet marketu iz Ivančne Gorice ter
vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki ste
izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče, darovali v dober namen ali za
svete maše in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ASTLAK d.o.o.

ARTIŽA VAS 1

1296 ŠENTVID PRI STIČNI

E-mail astlak.doo@siol.net

IDENT.ŠT.:SI66658098

GSM.:041 213 821

TEL.:01/78 00 123

FAX.:01/78 00 124



ASFALTIRANJE DVORIŠČ IN CESTIŠČ, TLAKOVANJE,
POLAGANJE ROBNIKOV, VGRAJEVANJE PALISAD,
IZKOPI IN ODVOZ MATERIJALA IN OSTALA DELA V
NIZKIH GRADNJAH

NA NARAVEN NAČIN

V PEKARNI GROSUPLJE, MERCATORJEVI DOMAČI PEKARNI,
PRIPRAVLJAJO VSE VEČ VRST KRUHA BREZ ADITIVOV IN PRI TEM
MARIKDAJ ORJEJO LEDINO. BARBARA ŠTIGLIC, VODJA SLUŽBE ZA
KAKOVOST IN RAZVOJ, JE PRAVA SOGOVORNICICA ZA POMENEK O
PRIPRAVI IN IZBORU KRUHA BREZ TAKO IMENOVANIH E-JEV, PA
TUDI O ŠTEVILNIH KRUŠNIH ZANIMIVOSTIH IN NOVOSTIH.

Iz Mercatorjeve Pekarne Grosuplje
prihaja vse več vrst kruha brez
aditivov. Zakaj in za katere vrste
kruha pravzaprav gre?

Ko se odločamo za razvoj novih
izdelkov, upoštevamo tako želje
naših kupcev kot sodobne trende
v pekarstvu in prehrani. Aditivi so
med potrošniki vse manj zaželeni,
zato imamo že celo paleto izdelkov,
ki so povsem brez E-jev, kot jim tudi
pravimo. Brez njih pripravljamo naše
priljubljene hlebce: Krjavlja, Sosed,
Malnarja, Dolencia, Koroška in Rženi
hlebček Mercator, pa tudi Bobole,
Italijansko pecivo, Ta boljše dro-
btine, Moj zrnati kruhek in Moj pirin
kruhek. Seznam je že kar dolg, kar
pomeni, da želimo v Mercatorju zares
prisluhniti kupcem, v Pekarini Gro-
suplje pa se tudi nismo nikoli branili
zahtevnih izzivov.

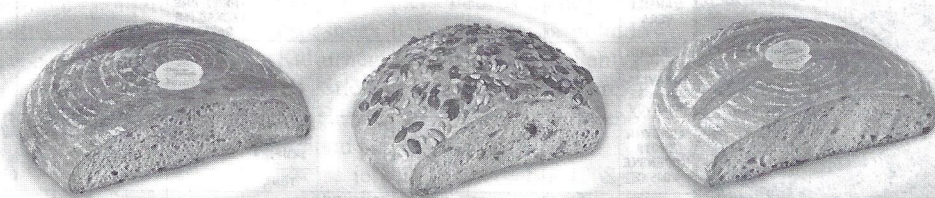
Katere so posebnosti postopka
priprave kruha na ta način, brez
aditivov?

Pri zasnovi teh izdelkov se, ob pomoči
sodobne tehnologije, z velikim vese-
ljem vračamo k starim, preizkušenim
dolгим postopkom priprave testa.
Stremimo k uporabi zdravih sestavin,
ki jih tudi sistematsko preverjamo
in nadzorujemo. Kot prvi v Sloveniji
uporabljamo fermentorje za pripravo
naravnega kislega testa. To staro-
davno sredstvo za vzhajanje omogoča
izdelavo kruha najvišje kakovosti in
brez aditivov. Kislo testo daje kruhu
sočnost, aro in daljšo obstojnost,
doseženo na naraven način.

Boste kupcem ponudili še kak nov
izdelek brez aditivov?

Zagotovo. Odziv je dober in res smo
zadovoljni, da po teh izdelkih kupci
vse pogostejše povprašujejo. To je
dokaz, da smo na pravi razvojni poti.
Zdaj pripravljamo nov polnozrnat
kruh, spet brez aditivov.

Kaj trenutno ustvarjate v razvojnem
oddelku? Kdo sodeluje pri testiranju
izdelkov in kdaj jih pošljete na trg?



Tudi priljubljene hlebce Krjavelj, Sosed in Malnar pripravljajo brez aditivov.

Letos se posvečamo predvsem raz-
voju novih vrst kruha, v katere želimo
vnesti značilnosti starih letnih časov.
Pomladni kruh s pehtranom ste že
lahko spoznali, zdaj pripravljamo
poletni kruh, ki bo z vonjem in oku-
som priklical poletje. Pri testiranju
vsakega izdelka sodelujejo stroko-
vnjaki Pekarne Grosuplje in Mercator-
ja. Opravimo organoleptično analizo,
s katero preverimo izgled, lastnosti
sredice in skorje, ter vonj in okus
kruha, preverjanja pa opravimo tudi
med kupci. Z uvedbo izdelka v pro-
izvodnjo se razvoj zaključí, za kakovost
pa skrbimo tudi potem, ko je novi
kruh že na Mercatorjevih prodajnih
policah.

60 let



**Pekarna
Grosuplje**

NAREJENO Z LJUBEZNOSTJO



Barbara Štiglic, univ. dipl. ing. živilske tehnolo-
gije, vodja službe za kontrolo in razvoj v sek-
torju Proizvodnja Poslovnega sistema Mercator.

KLASJEV KRATKOČASNIK

[illegible]

KVIZ

1. Katero prevozno sredstvo bi bilo ekološko najbolj sprejemljivo?
- a) ultralahko letalo
 - b) toplozračni balon
 - c) čarovniška metla
2. Kaj pomeni ljudski izraz lunek?
- a) zatič pri kolesu
 - b) odsev lune na vodni gladini
 - c) zajčji bobek
3. Kdo je bil Frtavčkov Gustl?
- a) narodni junak iz turških časov
 - b) šaljivec v predvojnem časopisju
 - c) slovenski Kazanova
4. Kdo je zavetnik(ca) črnelške cerkvene podružnice?
5. Označi pijačo, ki ima najbolj izrazit vonj!
- a) borovničevce
 - b) figovce
 - c) brinovce
6. Kakšne barve je plod drnolja?
7. Poišči literarno delo, s katerem nastopa tragični junak Črtomir?
- a) Bobri
 - b) Pod svobodnim soncem
 - c) Krst pri Savici
 - d) Previharimo viharje
8. Kateri kemijski element je najlažji?
- a) Mg
 - b) Mn
 - c) Mo
9. Katera naravoslovna panoga obravnava rastline?
- a) botanika
 - b) speleologija
 - c) zoologija
 - d) genetika
10. Iz katere pravljice je pričujoča podoba?
- 
- Pojasnilo: Nekateri bralci menijo, da bi bilo bolje rešitve objaviti v isti številki. Pa poskusimo! Našli jih boste nekeje v okolici!*



Smešnice

Zdolgočaseni dedek bi se rad igral z vnuki, zato jim predlaga: »Otroci, igraymo se indijance!« Vnuki začudeno pogledajo, nato pa vsi v en glas odgovorijo: »Kako, saj si vendar že skalpiran!«

*Potniki se peljejo v letalu in opa-
zijo, da se iz motorja vali črn dim.
V strahu pogledajo skozi okno in
vidijo, kako se pilot spušča s pa-
dalom. »Je hudo nevarno?» vpije-
jo prestrašeni potniki. »Sploh ne,«
odvrne pilot, »saj vendar vidite, da
hitim po gasilce!«*

V družini pričakujejo obisk, zato mama lepo pouči sinka: »Kolikor poznam teto Klotildo, ti bo zagotovo podarila nekaj denarja. Veš, kaj moraš narediti, če se bo to zgodilo?«

»Kaj ne bom vedel. Prešteti ga moram!«

KRIŽANKA Z DODATKI IN OLAJŠAVAMI

Njeno geslo se nanaša na ljudi neiskrenega pogleda in hinavske, priliznjene narave. V poudarjenem navpičnem stolpcu se vam bo izpisal manj znan izraz za tovrstne pripadnike človeškega rodu. Po pravici povedano, nekaj malega od tega je po vsej verjetnosti daño slehernemu izmed nas; to pač terja vsakdanje življenje, ki bi bilo sicer nevzdržno. Za popestritev in v pomoč je tudi pesmica. No, pa dajmo!

1			P				
2		R			R		
3		P					
4	P			G			
5			G				
6	P				N		
7		R					
8		R				C	
9				N			
10			C			J	

Pesem pomočnica

(Za pomoč pri iskanju gesla)

Stvarnik naš, preljubi bog,
dal nam je genetski slog:
ta močan je, drugi mičen,
tretji spet povsem različen.

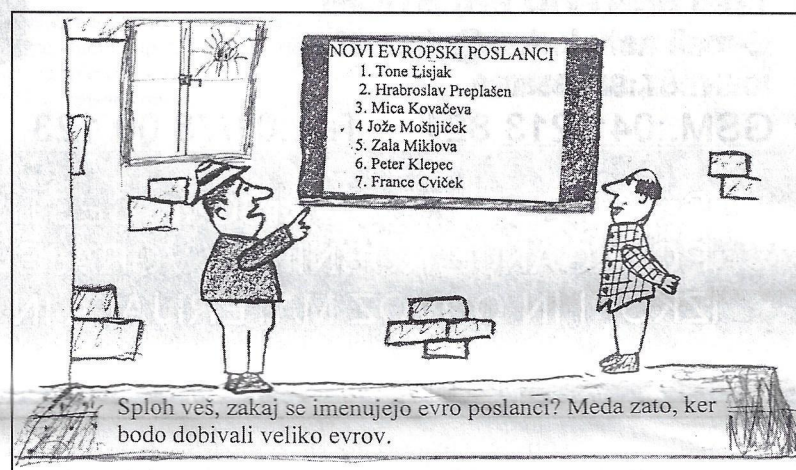
Kar se pa značajev tiče, tam so šele pestre priče: ta iskren je, drugi laže, tretji ti ugled zamaže.

Kar pa tiče se poštenja, tam se pravi križ začenja: iz mošnjička siromaka drugi krađe kakor sraka.

Tarnanje tu ne pomaga,
takšna je usode vaga.
Saj nikjer drugače ni,
zato živimo tia v tri dni.

Če komú stori se mîlo,
tolažba ta naj bo za silo:
za kogar sreče tukaj ni,
plačilo večno mu sledi.

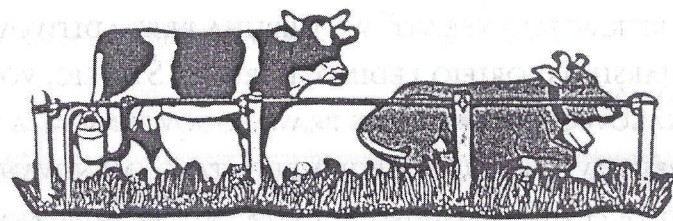
Vodoravno: 1. strašilna naprava v vinogradih, 2. spored, 3. zaplata brez snega, 4. človek, ki zna več jezikov, 5. naravoverci, 6. vpljudnostna gesta, 7. okrasek okoli vratu, 8. majhno drevo, 9. pregibni del noge, 10. držalo pri ponvi.



Uganka šaljivka

Kdo ima podobno ime kot kravata,
čeprav je nikoli ne nosi?

V pomoč vam je tudi podoba.

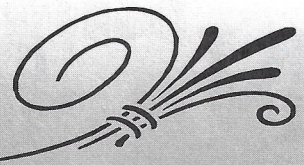


Ljudska primerljivka

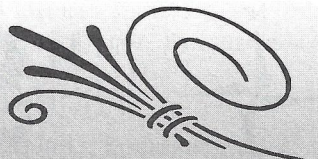
Gre ko sveti Elija

*He, he, he, kajne, da je dobra.
Kaj ne bo, saj je*





Siva stran



SLIKOVNA UGANKA

Poskusite ugotoviti, kdo je fantič v slovenski narodni naši. Čeprav v nobenem primeru ne želim podcenjevati razgledanosti spoštovanih bralcev, se bojim, da ne bo pravega odgovora, kajti uganka je vse prej kot lahka. Odgovor bom posredoval v prihodnji številki. Kogar pa bi le preveč mučila radovednost, si lahko pomaga z odgovorom, zapisanim v venetici. Zategadelj ponovno prilagam abecedo antičnih Venetov, ki so bili v do-
bršni meri naši neposredni predniki. Kogar vedenje o tem veseli, naj si latinsko-venetski abecedarij shrani za kdaj pozneje. V pomoč naj vam povem, da je slika nastala okoli leta 1928. No, pa še tole: oseba je sedaj že med pokojniki.



Odgovor:

(IYVWXZEXEYXIMXZIZAYOYXZEDY) ←

Pojasnilo: Besede so pisane brez presledkov, kot je bilo pri prvotnem zapisovanju pogosto v navadi. Smer branja kaže puščica.

LS

A	B	C	Č	D	DZ	E
9	Δ	Φ	<	⋈	Δ	3
G	H	I	J	K	L	
Y	Y	I	II	X	1	↓
M	N	O	P	R	S	
Y	Y	Δ	7	Δ	Z	
Š	S	T	U	V	Z	Z
M	Δ	X	7	V	Δ	Y

HORUK V STARE ČASE (Humor pred 100 leti)

Več vlijdnosti

Katehet: »Kaj bi moral Adam storiti, ko mu je Eva ponudila jabolko s prepovedanega drevesa?«

Metka: »Reči bi moral – hvala lepa!«

Vse je za nekaj dobro

Priletni oče je sprevidel, da ne more več uspešno gospodariti na domačiji, zato pokliče predse sina, o katerem ni imel preveč dobrega mnenja, in mu predlaga prevzem imetja, rekoč: »Sin, rad bi ti prepustil domačijo, a se bojim, da bo šlo vse narobe, ko nisi preveč za delo.« Toda sin ga je pri priči potolažil: »Oče, nič ne skrbite, se bo ta čas vsaj zemlja malo odpočila!«

Brez izkušenj

Roparja so obsodili in odpeljali v zapor. Tam so mu najprej ukazali, naj se okoplje, ker je umazan in smrdi. Toda zapornik je le debelo gledal. »Kaj pa zijaš, kaj se nisi še nikoli skopal!« je vzrojl paznik. Ropar pa mirno nazaj: »Kako se bom, saj doslej še nisem bil zaprt!«



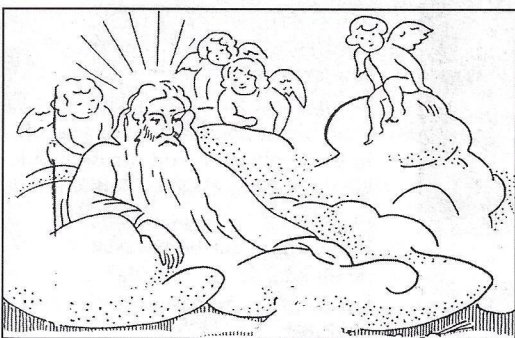
Pisarček, sploh več, kdo sem jaz - obrtnik Majzelj

FOTOREBUS

Podoba iz majniškega časnika je kazala kruh, bolje rečeno krušne hlebce. Poglejmo, kaj bi se dalo pregovornega povedati o tej nadvse pomembni hrani: Človek si oddahne, ko so otroci pri kruhu. Ta še ne ve, kaj se pravi s svojimi zobmi kruh jesti. Smeje se, kot cigan belemu kruhu.

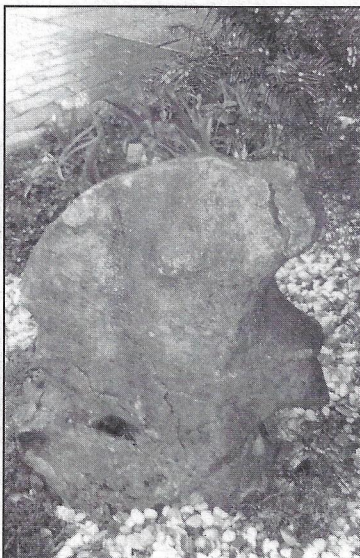
Vsak hlebec je iz drobtin. A po mizi polno muh liže naš vsakdanji kruh. Zarečenega kruha se veliko pojé. Kdor ti kruh reže, te lahko tudi tepe. Po vojni je bilo veliko kruhoborcev. Muha, daj kruha! Tolikšen kos si je odrezal, da ni vedel, kateri del bi nazaj na mizo dal.

Sedaj pa nova slikovna izzivalka!



NARAVA USTVARJA TUDI V KAMNU

Brskam po spominu in »gruntam«, kje sem videl kamen, ki je na fotografiji, pa se ne morem spomniti. Naj mi lastnik oprostí, če more. Kamen z različnih strani kaže različne »obraz«. Z naše strani se mi zdi kot pasja glava, ki gleda na našo desno stran. Posebej lepo se vidita gobec in smrček. Morda se bosta komu zdeli izraza nekoliko pregroba za tako »obrajtane« živali. Zato utegne kdo od pasjeljubov poreči: »Naš kuža že nima gobca in smrčka, temveč usteca in nasek.« Kaj morem, tako so včasih temu rekli.



Stara »novica«

KAJ VSE UGANJA LIBERALNA ŠOLMAŠTRIJA

»Šolske knjige so danes drage in za veliko večino staršev hudo breme. Dosedaj so se učenci posluževali še starih knjig, v katerih je tu in tam od liberalnih šolmaštrov napisan slavospev avstrijskemu cesarju ali kaj podobnega. Sedaj so ti srbski podpetniki izdali ukaz, naj se vse te knjige uničijo, da otroci ne bi postali veleizdajalci. Liberalni šolmaštri imajo namreč že napisane nove knjige, katere bi radi spravili v denar in z njimi mastno zaslužili.

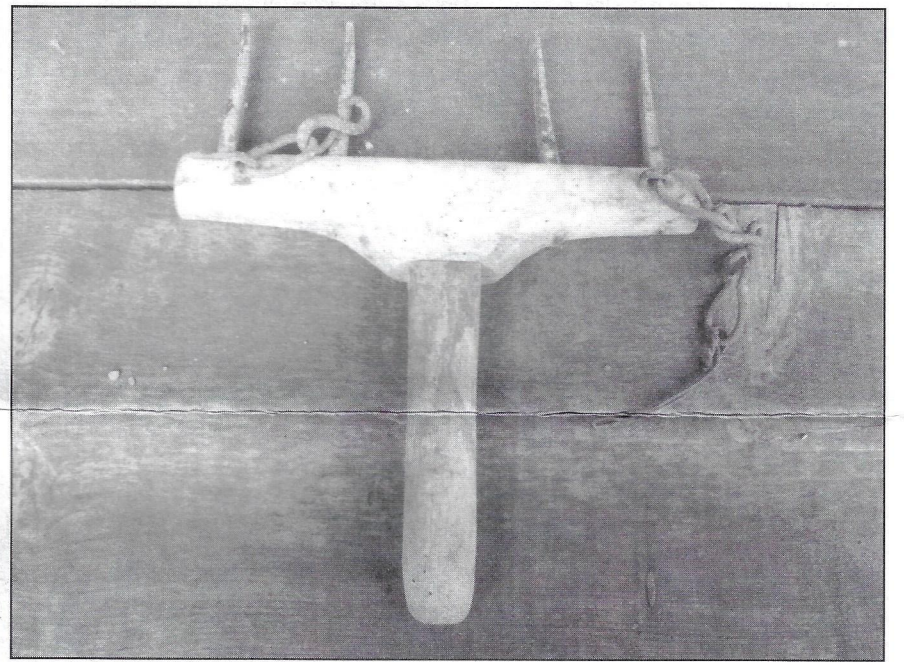
Tak je ta svet.«

Domoljub, 28. marca 1923. (Opomba LS: šolmaštrija = učiteljstvo)

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Naš koticček obstaja že več kot desetletje, a še ni zmanjkalo ugank iz narodopisja. Današnji predmet se že lep čas ne uporablja več, v moji mladosti pa so ga tu in tam še vedno rabili. Zapišite njegovo ime. Če imena ne veste, opišite njegovo uporabnost. Odgovor bo zanimiv tudi v primeru, če ne bo pravi. Včasih so take rešitve prav simpatične. Potemtakem velja odgovoriti v vsakem primeru.

LS



POZNA MO NAŠA SELIŠČA

Zadnjič smo v pričujoči rubriki pokazali starodavno Višnjo Goro. Nekateri ste jo verjetno prepoznali po videzu, drugi s pomočjo »skrivnostne« venetice in ustrezne azbuke ali pa s pomočjo obojega. Z venetico je pisalo takole: 9 Δ Φ 1 1 1 1 1. Dvo-
besedno ime je napisano nepretrgano (kontinuirano), kot je bilo pri arhaičnih zapisih pogosto v navadi. Smer branja je od desne proti levi.

Tudi današnja podoba kaže starodavno vas. Prepoznavajte jo po podobi ali s pomočjo venetice.

1 9 1 X 3 1 ←

Saj bo šlo; malo tako, malo pa drugače!



"SEVERNA" STRAN



* ZA DOBRO VOLJO *

Kako so Krajnikova mati trgovanje vadili



Krajnikovi so živeli revno, revnejše kot drugi vaščani. Krajnikova mati Jera so zategadelj večkrat razmišljali, zakaj tako. Končno se jim je vendarle posvetilo. Opazili so namreč, da druge gospodinje vse, kar je količnik vredno, na tržnici spretno pretopijo v denar in si tako pomagajo do večjega blagostanja. »Ni vranč, da ne bi tudi meni ratalo,« so rekli in oprezali za ugodno priložnostjo.

Tisto leto so na Krajnikovem vrtu posebej dobro obrodile hruške maslenke, da je bilo vse rumeno po vrtu. Maslenke so jim dejali zategadelj, ker so bile rumene in mehke kot maslo. Mati Jera so hitro spoznali enkratno priložnost, da si pri hiši končno opomorejo. »Kaj naj storim, da bom uspešno prodajala?« so vprašali

prijateljico Katro, ki je bila daleč naokoli najuspešnejša branjevka. »Kaj neki, glasno ponujaj in po domače prepričljivo hvali, pa bo šlo vse za med,« jo je poučila izkušena Katra.

Naslednje jutro je bil eden od prodajnih pultov na mestni tržnici težko obložen z maslenkami. Za pultom so stali Krajnikova mati in na ves glas ponujali: »Gospe, kupite hruške, so mehke ko drek,« in spet: »Gospe, kupite hruške, so rumene in mehke ko drek!« Gospe so hodile mimo, vihale nosove kot sloni v živalskem vrtu in z nakremženimi obrazi hitele proč. Mama Jera so se obupano ozirali naokoli in še bolj glasno ponujali svojo robo. Končno se je do nje prerinila Katra, ki je prodajala v bližini in jim šepnila: »Jera, za božjo voljo,

nehaj z drekom, nehaj, sicer ne boš nič prodala. Saj vidiš, kako se ženske zmrdujejo!«

Mati Katra so za nekaj časa utihnili, nato pa zagnali reklamni vrišč z lepšim izrazjem. Da bi videli, kako so šle potem njene hruške v promet; še zmanjkalo jih je do konca!

Saj vem, kaj boste rekli. »Naš časopis je spodoben, pa take besede notri. Za te stvari imamo vendar lepše izraze, na primer blato ali kaj podobnega!«

Prav, pa ne bom več, toda zavedajte se, da bi bila pričujoča zgodba brez d... matere Jere za en d... . Že tako ni kaj prida.

Leopold Sever



MOJSTRICA ZA MARSIKAJ, ZA SLADKO PA NAJBOLJ

Med popotovanjem po naših vaseh večkrat naletim na posebne, ki izstopajo iz povprečja v dobrem, na žalost pa tudi na take, ki si s svojim početjem ne dvigajo slovesa. Moja pozornost in spoštovanje je kajpak namenjena predvsem prvim. Mednje vsekakor sodi Nada Skupek Jevnikar iz Malega Globokega pri Zagradcu. Na kratko bi težko povedal, v čem je gospa Nada posebna, ker je v življenju počela veliko stvari, a naj vendarle poskusim.



Nada Skupek Jevnikar ob polni mizi izdelkov

Pred vojno in nekaj časa še med njo so Skupkovi v Zagradcu imeli trgovino. Nada je v domači »štacuni« pomagala že od zgodnjih otroških let; od čisto navadnega pospravljanja do strežbe strankam potem ko je že malce odrasla. Spominja se, da je že v zgodnjih letih večkrat na skrivaj vzela mami malo moke, kakšno jajce in še kaj in iz tega naredila piškote, potičke in druge poslastice. Nagnjenost do tega dela je imela malone v krvi, danes bi rekli v genih.

Zategadelj je izkoristila vsako priložnost za opazovanje in pomoč materi in drugim gospodinjam pri pripravljanju dobrot za slavnostne prilike. Čisto resno se je začelo ob njeni poroki pri dvajsetih. Tedaj je namreč od tete dobila za tiste čase nadvse lepo in bogato torto. Pa je trdno sklenila, da bo kaj takega poskusila narediti tudi sama. In se je začelo. Najprej je pripravljala torte, potice, krofe, jagenjčke in druge dobrote za svoje bližnje, nato pa vedno dlje naokoli. V naslednjih desetletjih so na številnih svatbah, obletnicah, prošenjih in drugih slovesnostih daleč naokoli pokušali njen izvrstne slaščičarske in pekarske izdelke. Nekajkrat je pekla celo za slavnostne goste na pevskem taboru v Šentvidu. V nekaterih tednih je porabila do osemdeset kilogramov moke, da o jajcih, sladkorju, maslu in drugih slaščičarskih potrebščinah sploh ne govorimo.

Po približnem izračunu je Nada v pol stoletja, kolikor je trajala njena slaščičarska kariera, naredila okoli tri tisoč tort in ne dosti manj jagenjčkov in potic z različnimi polnili; krofov,



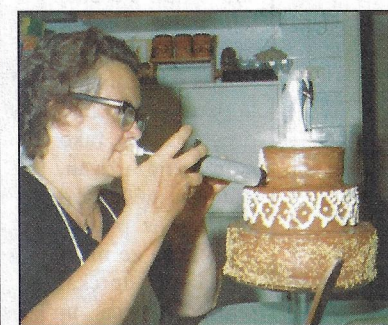
Nadina sladka »literatura«

piškotov in štrukeljčkov pa sploh ne bi mogli prešteti. Vsega tega dela kajpak ne bi zmogla, če ji pri tem ne bi veliko pomagal mož Martin, pa tudi hčerka Lucija in pozneje vnukinja Sabina in Anka so ji v časovni stiski vedno priskočili na pomoč. Tiste čase se ni dobilo vsega v trgovinah, pa tudi denarja ni bilo, zato so naročniki največkrat priskrbeli surovine iz domačih virov: od moke in jajc do medu in masla, zato je bila hrana takrat bolj zdrava kot dandanes.



Ovčja čreda. Pase jo vnukinja Anka.

Gospa Nada se ni mogla redno zaposliti, ker je imela dolga leta na skrbi bolehnega starša. Zato je ob trdem delu našla zaslužek na domu. Ker je imela precej trgovske žilice, je dolga leta odkupovala gobe, predvsem štorovke, zobotrebce, gozdne sadeže, robidovo listje in še kaj. Še veliko stvari je, s katerimi se je Nada ukvarjala v trdem boju za preživetje, vendar nam prostor ne dopušča, da bi jih vsaj našteali; nekaj pa moram vendarle omeniti: zelo rada je krojila in šivala oblečila – od otroških oblek do mašnih plaščev. Tudi v tem je bila popoln samouk. Vse to in še kaj iz njenega dela bomo vsekakor obdelali kdaj drugič; morda v obliki rekorda. Se bo že našel prostor in čas, ni vrabec.



Nadini izdelki niso bili samo okusni, temveč tudi paša za oči in dušo, zato so morali biti skrbno okrašeni in opisani.

CXXVIII. REKORD: »ŽELEZNA« KEPA VELIKANKA



Železo so v naših krajih pridobivali že v starem veku, v tako imenovani železni dobi, začenši pred več tisoč leti. Železno dobo delimo v starejšo, iz časa naših gradiščarjev, in na mlajšo, ki v resnici traja še dandanes. Železovo rudo so pri nas dalje talili za časa Rimljanov, ves srednji in velik del novega veka. Železarstvo, temelječe na naši železovi rudi, je prenehalo pred dobrimi sto leti, ko so na Dvoru ugasnili zadnji plavž; še prej pa se je to zgodilo z železarnama v Ponikvah in Zagradcu.

Sledi davnega in manj davnega železarstva se vidijo še dandanes po gozdovih in travnikih v obliki jarkov in kotanj po vsej zahodni Dolenjski in po žlindri v bližini železarskih obratov. Tu in tam še vedno najdemo tudi posamezne kose železove rude limonita, ki so po naključju ostali na rudiščih. Nenavadno velik in bogat kos rudnega železovca je v gozdu za vasjo pred nedavnim našla Jana Erjavec iz Kompolj. Težak je okoli trideset kilogramov in velik kot volovska glava. Po teži sklepam, da je v kosu okoli 65 % železa. Tako bogata ruda je bila v naših krajih redka, zato se kar čudim, da je zaostala na nekdanjem rudnem kopu. Jana, ki ima tudi sicer oči za redkosti iz živega in neživega sveta, bo rudo okusno vključila v dekoracijo svojega doma. Mi pa ji bomo prisodili

nov Klasjev rekord in s tem simbolično poplačali znoj, ki ga je prelila, ko je rudo »trogala« proti domu. Čestitamo na vso moč!

LS

